

projectomgevingsvergunning

Ons kenmerk 27911-2018
Datum 03 OKT 2018

Burgemeester en wethouders hebben op 19 april 2018 van KS NL22 B.V., vertegenwoordigd door de heer M. Yarandi, een aanvraag voor een omgevingsvergunning ontvangen voor het realiseren van zonnepark De Weekhorst op de percelen kadastraal bekend gemeente Zwolle, sectie U, nummer 428 (deels), 431, 445 (deels) en 446, op de locatie ten zuiden van de Jan van Arkelweg 3 te Zwolle. De aanvraag is geregistreerd onder zaak-27911-2018.

Bij huisnummerbesluit wordt het adres Jan van Arkelweg 1A toegekend aan deze locatie.

Besluit

Burgemeester en wethouders besluiten, gelet op artikel 2.1, 2.2 en 2.10-2.20 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht, de projectomgevingsvergunning te verlenen.

De omgevingsvergunning wordt verleend onder de bepaling dat de gewaarmerkte stukken deel uitmaken van de vergunning. De omgevingsvergunning wordt verleend voor de volgende activiteiten:

- Het bouwen van een bouwwerk;
- Het gebruiken van gronden of bouwwerken in strijd met het bestemmingsplan;
- het uitvoeren van een werk, geen gebouw zijnde of van werkzaamheden, in gevallen waarin dat bij een bestemmingsplan is bepaald.

Een zonnepark valt onder categorie 20.1 van het Besluit omgevingsrecht waardoor een milieumelding of milieuvergunning niet is vereist.

Duur vergunning

De vergunning wordt verleend voor een periode van 25 jaar. Na deze termijn moet de voor de verlening van de omgevingsvergunning bestaande toestand worden hersteld.

Procedure

De besluitvormingsprocedure is uitgevoerd overeenkomstig het bepaalde in artikel 3.10 – 3.12 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht. De aanvraag is getoetst aan artikel 2.10-2.20 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht. Tevens is de aanvraag getoetst aan het Besluit omgevingsrecht en de Ministeriële regeling omgevingsrecht. Gebleken is dat uw aanvraag voldoet en daarom zijn wij voornemens u de gevraagde omgevingsvergunning te verlenen. De inhoudelijke overwegingen en de voorschriften zijn opgenomen in de bijlage "Onderdelen, behorende bij de omgevingsvergunning zonnepark De Weekhorst, ten zuiden van de Jan van Arkelweg 3".

Ons kenmerk

27911-2018

Datum

03 OKT 2018

Op het besluit is afdeling 2 hoofdstuk 1 van de Crisis- en herstelwet van toepassing, want het betreft een ontwikkeling en verwezenlijking van overige ruimtelijke en infrastructurele projecten ten behoeve van het transport of het leveren van duurzame energie als omschreven in bijlage I bij de Crisis- en herstelwet.

Dit betekent onder andere dat belanghebbenden in het beroepschrift gemotiveerd moeten aangeven welke beroepsgronden worden aangevoerd. Het beroep zal niet-ontvankelijk worden verklaard bij het ontbreken van de beroepsgronden binnen de beroepstermijn. Na afloop van de beroepstermijn kunnen de beroepsgronden niet meer worden aangevuld. In het beroepschrift moet worden aangegeven dat de Crisis- en herstelwet van toepassing is.

Zienswijzen

De aanvraag en de ontwerpbeschikking met bijbehorende stukken hebben op grond van de Algemene wet bestuursrecht met ingang van 5 juni 2018 ter inzage gelegen. Tegen de ontwerpbeschikking zijn zienswijzen ingediend. De zienswijzen hebben aanleiding gegeven om het definitieve besluit op enkele punten te wijzigen ten opzichte van ontwerpbesluit. Besloten is de vergunning te verlenen. Dit wordt verder omschreven in het besluit.

Leges

Voor het in behandeling nemen van een aanvraag omgevingsvergunning worden leges in rekening gebracht. Voor dit project bedragen de leges: € 22.912,00

Bent u het niet eens met dit besluit?

Dan kunt u, als u belanghebbende bent, beroep instellen. Als u vragen heeft of als u het niet eens bent met het dit besluit adviseren wij u om eerst telefonisch contact met ons op te nemen. We nemen dan samen met u het besluit door. U kunt hiervoor bellen met de heer Seegers bereikbaar op 038-498 2482.

Wilt u juridische stappen ondernemen, dan kunt u tegen dit besluit schriftelijk beroep instellen. Zorgt u er voor dat u het beroepschrift indient binnen zes weken na de dag waarop het besluit ter inzage is gelegd. Door het beroepschrift tijdig in te dienen, voorkomt u dat de rechtbank uw beroepschrift niet meer in behandeling kan nemen.

Hoe kunt u beroep instellen?

U kunt uw beroepschrift schriftelijk indienen. Uw beroepschrift richt u aan de sector bestuursrecht van de rechtbank Overijssel, Postbus 10067, 8000 GB Zwolle.

In uw beroepschrift moet het volgende staan:

- uw naam, adres en graag ook uw telefoonnummer;
- een duidelijke omschrijving van het besluit waartegen u bezwaar maakt (u kunt bijvoorbeeld de datum en ons kenmerk van het besluit vermelden of een kopie meesturen);
- de reden waarom u beroep instelt;
- de datum en uw handtekening.

Dient iemand anders namens u een beroepschrift in? Stuur dan een volmacht mee.

Ons kenmerk 27911-2018

Datum

03 OKT 2018

Het indienen van een beroepschrift heeft geen schorsende werking. Dat betekent dat het besluit blijft gelden in de tijd dat uw beroepschrift in behandeling is. Als u dit niet wilt, bijvoorbeeld omdat het besluit onherstelbare gevolgen heeft voor u, dan kunt u een verzoek om voorlopige voorziening indienen. U kunt dan de Voorzieningenrechter van de rechtbank Overijssel vragen een voorlopige voorziening te treffen om het besluit te schorsen. Dit kan alleen als u binnen de termijn een beroepschrift heeft ingediend. Het adres van de rechtbank is Postbus 10067, 8000 GB Zwolle.

Met vriendelijke groet,
namens burgemeester en wethouders,

Sven Seegers,
medewerker afdeling Fysieke Leefomgeving

Bijlage: onderdelen, behorende bij de omgevingsvergunning zonnepark De Weekhorst,
ten zuiden van de Jan van Arkelweg 3

Ons kenmerk 27911-2018

Datum 03 OKT 2018

**Onderdelen, behorende bij het projectomgevingsvergunning
zonnepark De Weekhorst, ten zuiden van de Jan van Arkelweg 3**

Inhoudsopgave

De volgende onderdelen horen bij en maken deel uit van het de projectomgevingsvergunning zonnepark De Weekhorst, ten zuiden van de Jan van Arkelweg 3 te Zwolle:

- Procedureel
- Overwegingen
- Voorschriften

Procedureel

Gegevens aanvrager

Op 19 april 2018 hebben wij een aanvraag om een omgevingsvergunning als bedoeld in de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) ontvangen. Het betreft een verzoek van KS NL22 B.V., vertegenwoordigd door de heer M. Yarandi.

Het project waarvoor vergunning wordt gevraagd is als volgt te omschrijven:
Het betreft het bouwen een zonnepark De Weekhorst, ter grootte van circa 15 hectare, ten zuiden van de Jan van Arkelweg 3 te Zwolle. Het zonnepark heeft 53.862 zonnepanelen en 5 installatiegebouwen en wordt omheind. Daarbij vindt een groene inpassing plaats. Ten behoeve van de aansluiting op het stroomnet worden er nog nieuwe kabelverbindingen aangelegd naar het circa 5 km verderop gelegen hoofdstation van Enexis in Marslanden Noord.

Een uitgebreide projectomschrijving is opgenomen in de bijlagen bij deze beschikking:

- Ruimtelijke onderbouwing zonnepark De Weekhorst (versie 5);
- M.E.R.-aanmeldnotitie.

Gelet op bovenstaande omschrijving wordt vergunning gevraagd voor de volgende in de Wabo omschreven omgevingsaspecten:

- Het bouwen van een bouwwerk;
- Het gebruiken van gronden of bouwwerken in strijd met het bestemmingsplan;
- het uitvoeren van een werk, geen gebouw zijnde of van werkzaamheden, in gevallen waarin dat bij een bestemmingsplan is bepaald.

Bevoegd gezag

Gelet op bovenstaande projectbeschrijving, alsmede op het bepaalde in hoofdstuk 3 van het Besluit omgevingsrecht (Bor) en de daarbij horende bijlage zijn wij het bevoegd gezag om de integrale omgevingsvergunning te verlenen. Daarbij zijn wij er procedureel en inhoudelijk voor verantwoordelijk dat in ons besluit alle relevante aspecten aan de orde komen met betrekking tot de fysieke leefomgeving, zoals ruimte, milieu, natuur en aspecten met betrekking tot bouwen, monumenten en brandveiligheid.

Verder dienen wij ervoor zorg te dragen dat de aan de omgevingsvergunning verbonden voorschriften op elkaar zijn afgestemd.

Ons kenmerk 27911-2018

Datum 03 OKT 2018

Ontvankelijkheid

Artikel 2.8 van de Wabo biedt de grondslag voor een geharmoniseerde regeling van de indieningsvereisten. Dit betreft de gegevens en bescheiden die bij een aanvraag om een omgevingsvergunning moeten worden gesteld om tot een ontvankelijke aanvraag te komen. De regeling is uitgewerkt in paragraaf 4.2 van het Bor, met een nadere uitwerking in de Ministeriële regeling omgevingsrecht (Mor).

Toets volledigheid

De aanvraag is getoetst aan de indieningvereisten voor een aanvraag om omgevingsvergunning en voldoet hieraan.

Advies, aanwijzing minister, verklaring van geen bedenkingen

In de Wabo en het Bor worden bestuursorganen vanwege hun specifieke deskundigheid of betrokkenheid aangewezen als adviseur (artikel 2.26 Wabo en de artikelen 6.1 tot en met 6.5 van het Bor).

Adviseurs

Een advies van de welstandscommissie is niet vereist, omdat het hier om een tijdelijk bouwplan gaat met een instandhoudingstermijn van 25 jaar.

Verklaring van geen bedenkingen

Op grond van artikel 2.27 Wabo worden bij wet of AMvB (Bor) categorieën van gevallen aangewezen waarvoor geldt dat een omgevingsvergunning niet wordt verleend dan nadat een daarbij aangewezen bestuursorgaan heeft verklaard dat het daartegen geen bedenkingen heeft.

Omdat het hier een geval betreft als vermeld in artikel 2.12, eerste lid, onder a onder 3° van de Wabo, wordt de omgevingsvergunning niet verleend dan nadat de gemeenteraad heeft verklaard dat het daartegen geen bedenkingen heeft.

Op 28 mei 2018 hebben wij van de gemeenteraad een ontwerpverklaring ontvangen waaruit blijkt dat er, gelet op het belang van een goede ruimtelijke ordening, geen bedenkingen zijn tegen het verlenen van de gevraagde vergunning.

Omdat zienswijzen zijn ingediend tegen het ontwerpbesluit is de gemeenteraad opnieuw verzocht om een verklaring van geen bedenkingen af te geven. Dit is gebeurd op 1 oktober 2018.

Coördinatie en aanhouding

De aanvraag om de omgevingsvergunning leidt niet tot een coördinatie en aanhouding. Er is op 28 mei 2018 door de gemeenteraad van Zwolle een M.e.r. beoordelingsbesluit genomen waarin is aangegeven dat een volledige M.e.r.-procedure niet nodig is, omdat geen belangrijke nadelige effecten voor het milieu te verwachten zijn.

Ons kenmerk 27911-2018
Datum 03 OKT 2018

Zienswijzen

Van 5 juni 2018 tot en met 16 juli 2018 heeft het ontwerpbesluit ter inzage gelegen en is en een ieder in de gelegenheid gesteld om zienswijzen naar voren te brengen. Tegen de ontwerpbeschikking zijn zienswijzen ingediend. De zienswijzen hebben aanleiding gegeven om het definitieve besluit op enkele punten te wijzigen ten opzichte van ontwerpbesluit. De zienswijzen geven echter geen reden om de omgevingsvergunning te weigeren. In de *Nota van zienswijzen* zijn de reclamanten en hun zienswijzen benoemd, alsmede de reactie van de gemeente op de zienswijzen. De *Nota van zienswijzen* is toegevoegd en maakt onderdeel uit van het besluit.

Onderstaand een opsomming van de punten waarop het definitieve besluit is gewijzigd ten opzichte van het ontwerpbesluit:

- De Gasunie heeft bij brief d.d. 5 juli 2018, kenmerk OPO 18.2008, verzocht om voorwaarden in de vergunning op te nemen. Dit is afgestemd met de aanvrager en zodanig als voorschrift (nummer 2) opgenomen in de vergunning.
- Een uitvoeringsvoorwaarde is toegevoegd vanwege de mogelijke aanwezigheid van niet gesprongen explosieven. Zie voorschrift nummer 3.
- De groenzone ("maashaag") aan de noordoost en oostkant is verbreed naar 4 meter. Aan de westkant is een haag toegevoegd om het zicht vanuit Harculo weg te nemen (dit was een toezegging n.a.v. vragen tijdens de inloopavond). er worden extra nestkasten, bijenkorven en jachtposten toegevoegd.

Overwegingen

Aan het besluit liggen de volgende inhoudelijke overwegingen ten grondslag:

Het bouwen van een bouwwerk

bestemmingsplan

Het perceel ligt in het geldende bestemmingsplan "Buitengebied - IJsselzone, Windesheim" en heeft de bestemming "Agrarisch met waarden - Landschap" en de dubbelbestemming "Leiding – Gas".

Het project is in strijd met de voorschriften van het geldende bestemmingsplan. De aanvraag wordt op grond van artikel 2.10, tweede lid van de Wabo, tevens aangemerkt als een aanvraag voor het gebruiken van gronden of bouwwerken in strijd met het bestemmingsplan.

Zie hierna het onderdeel "het gebruiken van gronden of bouwwerken in strijd met het bestemmingsplan".

bouwbesluit

Het bouwplan is getoetst aan het Bouwbesluit. Uit een oogpunt van uitvoering en veiligheid is het nodig voorwaarden aan de vergunning te verbinden.

bouwverordening

Het bouwplan is getoetst aan de van toepassing zijnde Bouwverordening en voldoet hieraan.

Ons kenmerk 27911-2018
Datum 03 OKT 2018

welstand

De aanvraag is niet getoetst aan redelijke eisen van welstand, omdat het een tijdelijk bouwplan betreft (Woningwet artikel 12a, lid 1 en 3).

provinciale verordening of AMvB

Op 12 april 2017 hebben Provinciale Staten een omgevingsverordening vastgesteld. Voor deze aanvraag bevat de verordening rechtstreeks werkende normen, omdat deze verordening verwijst naar de Handreiking kwaliteitsimpuls zonnevelden, welke is vastgesteld door Gedeputeerde Staten op 28 februari 2017. De aanvraag is niet in strijd met de Omgevingsverordening Overijssel 2017 en de Handreiking Kwaliteitsimpuls Zonnevelden. Dit is verder omschreven in de ruimtelijke onderbouwing. Er is geen Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB) als bedoeld in artikel 4.3, derde lid Wro vastgesteld of in voorbereiding.

grondexploitatie

Het bouwen betreft een aangewezen bouwplan waarvoor op grond van artikel 6.12 Wro juncto artikel 6.2.1. van het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) een exploitatieplan moet worden vastgesteld. Hiervoor wordt een anterieure overeenkomst afgesloten tussen gemeente en initiatiefnemer.

Het gebruiken van gronden of bouwwerken in strijd met het bestemmingsplan (artikel 2.1, eerste lid, onder c Wabo).

bestemmingsplan

Het bouwplan ligt in het geldende bestemmingsplan "Buitengebied - IJsselzone, Windesheim" en heeft de bestemming "Agrarisch met waarden - Landschap" en de dubbelbestemming "Leiding – Gas". Ook het bestemmingsplan "Zwolle, parapluplan parkeren" is van toepassing.

Het bouwplan is in strijd met de voorschriften van het geldende bestemmingsplan.

In artikel 5.1 (bestemmingsomschrijving) is aangegeven dat de voor 'Agrarisch met waarden - Landschap' aangewezen gronden zijn bestemd voor:

- a. de uitoefening van een agrarisch bedrijf met een in hoofdzaak grondgebonden agrarische bedrijfsvoering;
- b. de uitoefening van een agrarisch bedrijf in de vorm van een gebruiksgerichte paardenhouderij ter plaatse van de aanduiding 'paardenhouderij';
- c. het behoud, het herstel en de ontwikkeling van de landschapswaarden van de gronden;
- d. gebouwen ten behoeve van de onder a genoemde bedrijven;
- e. bedrijfswoningen;

Het bouwplan betreft het realiseren van een zonnepark met bijbehorende voorzieningen binnen de agrarische bestemming en is in strijd met deze bestemming.

Ons kenmerk 27911-2018
Datum 03 OKT 2018

mogelijkheid tot afwijken van het bestemmingsplan

Wij hebben onderzocht of vergunningverlening met toepassing van artikel 2.12 Wabo mogelijk is.

Het geldende bestemmingsplan zelf biedt geen mogelijkheid om de afwijking toe te staan voor het bouwen van een zonnepark. Een binnenplanse afwijking kan om die reden niet worden toegepast. Het project valt ook niet onder de afwijkingen als bedoeld in artikel 2.12, eerste lid, onder a, onder 2° van de Wabo (afwijken in gevallen van beperkte planologische betekenis).

Meewerken aan het project is mogelijk indien de activiteit niet in strijd is met een goede ruimtelijke ordening en de motivering van het besluit een goede ruimtelijke onderbouwing bevat (artikel 2.12, eerste lid, onder a, onder 3 Wabo). Aan het project is een instandhoudingstermijn van 25 jaar gekoppeld.

ruimtelijke onderbouwing

Voor het project is een ruimtelijke onderbouwing opgesteld met als titel "Ruimtelijke onderbouwing zonnepark De Weekhorst" d.d. 7-5-2018 (versie 4). De ruimtelijke onderbouwing, de 'aanmeldingsnotitie t.b.v. vormvrije m.e.r.-beoordeling' en het 'besluit vormvrije m.e.r.-beoordeling zonnepark Jan van Arkelweg 3' maken als bijlagen onderdeel uit van dit besluit. Tegen het 'besluit vormvrije m.e.r.-beoordeling zonnepark Jan van Arkelweg 3' kan geen bezwaar worden gemaakt (artikel 6.3 van de Algemene wet bestuursrecht).

Rijksbeleid

Op rijksniveau is de Nota Ruimte het belangrijkste ruimtelijke beleidskader. In deze nota zijn de hoofdlijnen voor het nationaal ruimtelijk beleid vastgelegd. De Nota Ruimte bevat geen beleid dat direct doorwerkt naar de ruimtelijke ontwikkeling van het plangebied. Er is geen Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB) als bedoeld in artikel 4.3, derde lid Wro vastgesteld of in voorbereiding.

Provinciaal beleid

Het aangevraagde project is niet in strijd met het provinciaal beleid (zie verder paragraaf 2.3 van de ruimtelijke onderbouwing).

Op basis van de huidige wet- en regelgeving en het huidige provinciale en gemeentelijke beleid zijn er geen stedenbouwkundige en/of ruimtelijke bezwaren tegen het project.

Het uitvoeren van een werk, geen gebouw zijnde, of van werkzaamheden, in gevallen waarin dat bij een bestemmingsplan is bepaald

Bestemmingsplan

De geplande werken en werkzaamheden liggen in het geldende bestemmingsplan "Buitengebied - IJsselzone, Windesheim" en heeft de bestemming "Agrarisch met waarden - Landschap" en de dubbelbestemming "Leiding – Gas".

Ons kenmerk
Datum

27911-2018

03 OKT 2018

bestemming Agrarisch met waarden - Landschap

Op grond van artikel 5.7.1. van de voorschriften van het bestemmingsplan is het verboden zonder of in afwijking van een schriftelijke vergunning van burgemeester en wethouders (aanlegvergunning) op gronden met de bestemming "Agrarisch met waarden - Landschap" werkzaamheden uit te voeren.

In artikel 5.7.3 is bepaald dat de in artikel 5.7.1 genoemde vergunning slechts kan worden verleend, mits geen onevenredige afbreuk wordt gedaan aan het behoud, het herstel of de ontwikkeling van de landschapswaarden van de gronden.

dubbelbestemming Leiding – Gas

Op grond van artikel 34.5.1. a van de voorschriften van het bestemmingsplan is het verboden zonder of in afwijking van een schriftelijke vergunning van burgemeester en wethouders (aanlegvergunning) op gronden met de dubbelbestemming "Leiding – Gas" werkzaamheden uit te voeren, waaronder "het aanbrengen of verwijderen van bomen of andere beplantingen, welke diep wortelen, waaronder rietbeplanting".

In artikel 34.5.3 is bepaald dat de in artikel 34.5.1 genoemde vergunning slechts kan worden verleend, mits:

- a. geen afbreuk wordt gedaan aan het doelmatig en veilig functioneren van de ondergrondse hoge druk aardgastransportleiding;
- b. de veiligheid van mens, dier en goederen niet in gevaar wordt gebracht;
- c. geen kwetsbaar object wordt toegelaten;
- d. vooraf advies is ingewonnen van de betrokken leidingbeheerder.

Adviezen

Wij hebben onderzocht of geen onevenredige afbreuk wordt gedaan aan het behoud, het herstel of de ontwikkeling van de landschapswaarden van de gronden". In hoofdstuk 3.4 (landschappelijke inpassing) van de ruimtelijke onderbouwing is aangegeven dat er sprake is van een goede landschappelijke inpassing. Dit is in samenspraak met de ontwerper stedenbouw en openbare ruimte van de gemeente Zwolle opgesteld.

De Gasunie heeft per e-mail d.d. 7-5-2018 aangegeven onder het stellen van uitvoeringsvoorwaarden akkoord te zijn met de werkzaamheden. Deze e-mail en de daarin genoemde voorwaarden maken onderdeel uit van dit besluit.

Gelet op de adviezen kan omgevingsvergunning worden verleend voor het uitvoeren van de werkzaamheden.

Ons kenmerk 27911-2018

Datum

Voorschriften voor het (ver)bouwen van een bouwwerk

1. Om de voorgestelde constructies te kunnen beoordelen op constructieve veiligheid volgens artikel 2.1, 2.2, 2.3, 2.4 van het Bouwbesluit, dienen ten minste drie weken voordat deze constructies worden gemaakt, tekeningen en berekeningen ter goedkeuring bij de afdeling Fysieke Leefomgeving, sectie Bouw- en Milieutoezicht ingediend te worden. Er mag niet met die constructies worden begonnen zolang geen goedkeuring van gemeentewege aan deze berekening is gegeven. Wanneer uit deze gegevens blijkt dat de voorgestelde constructies niet voldoen aan de eisen gesteld in het Bouwbesluit zal er een wijziging van het bouwplan ter goedkeuring ingediend moeten worden.
2. Uit een oogpunt van uitvoering rondom de gasleiding moet, voordat kan worden gestart met de bouw, door de vergunninghouder worden aangetoond dat:
  - voldaan wordt aan de NEN 3654 v.w.b. AC beïnvloeding;
  - informatie aanleveren over: zwervstroom beïnvloeding van maximaal 200 mV buis bodem potentiaal met een max van 60 mA;en deze gegevens door Gasunie akkoord zijn bevonden.
3. Een aanzienlijk deel van het plangebied ligt, op basis van bij de gemeente bekende NGE vooronderzoeken, in munitieverdacht gebied. Voordat grondroerende werkzaamheden ten behoeve van de ontwikkeling van het zonnepark worden uitgevoerd, dieper dan gebruikelijk bij regulier agrarisch gebruik, behoort een aanvullend historisch onderzoek voor de gehele projectlocatie te worden uitgevoerd. De onderzoeksresultaten moeten worden aangeleverd bij de gemeente Zwolle, ten name van de heer A. De Beus, (adviseur bodem, water en explosieven), afdeling Leefomgeving en Mobiliteit, postbus 10007, 8000 GA Zwolle. Afhankelijk van de uitkomsten van dit historisch onderzoek dient mogelijkerwijs detectie van (een deel van de locatie) plaats te vinden alvorens de grondroerende werkzaamheden (veilig) uitgevoerd kunnen worden.

Nota vooroverleg en zienswijzen projectomgevingsvergunning zonnepark Jan van Arkelweg 3

Korte samenvatting

De aanvraag betreft het realiseren van een zonnepark op het perceel Jan van Arkelweg 3 te Zwolle. Het perceel ligt in het bestemmingsplan “Buitengebied – IJsselzone, Windesheim” en heeft ter plaatse van het bouwplan de bestemming “Agrarisch met waarden - landschap”. Het bouwplan is in strijd met het geldende bestemmingsplan. Meewerken aan het bouwplan is mogelijk door toepassing van artikel 2.12 eerste lid, aanhef en onderdeel a, onder 3° van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo). Dit wordt ook wel een projectomgevingsvergunning genoemd. Er zijn geen stedenbouwkundige, planologisch of wettelijke bezwaren tegen het verlenen van de afwijking van het bestemmingsplan voor een periode van 25 jaar. Tegen het voornemen om een projectomgevingsvergunning te verlenen zijn 7 zienswijzen ingediend en is van de provincie Overijssel een reactie vanuit het vooroverleg ontvangen. De zienswijzen en de reactie uit het vooroverleg geven naar ons oordeel geen aanleiding tot het alsnog afzien van het verlenen van medewerking aan de afwijking van het bestemmingsplan, en daarmee aan het bouwplan.

Toelichting op het voorstel

Inleiding

Aan de gemeente is gevraagd een omgevingsvergunning te verlenen voor het realiseren van een zonnepark op het perceel Jan van Arkelweg 3 te Zwolle. De omvang van het zonnepark is circa 15 hectare. De aanvraag is ingediend voor een periode van maximaal 25 jaar.

Strijdigheid bestemmingsplan:

Het bouwplan op het perceel Jan van Arkelweg 3 valt binnen de grenzen van het geldende bestemmingsplan “Buitengebied - IJsselzone, Windesheim en heeft daarin de bestemming “Agrarisch met waarden - landschap”, deels de bestemming Water en deels de dubbelbestemming “Leiding – Gas”.

Het bouwplan is in strijd met artikel 5 van de regels van het geldende bestemmingsplan. In genoemd artikel is bepaald dat in hoofdzaak alleen agrarisch gebruik is toegestaan. Het bouwplan voorziet in een zonnepark.

Mogelijkheid tot het verlenen van afwijking van het bestemmingsplan

Een aanvraag om een omgevingsvergunning die in strijd is met het geldende bestemmingsplan wordt tevens aangemerkt als een aanvraag om een afwijking als bedoeld in de artikel 2.1 lid 1 onder c van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo).

Afwijking op grond van artikel 2.12 Wabo

Het geldende bestemmingsplan zelf biedt geen mogelijkheid om afwijking te verlenen. Meewerken aan het bouwplan is mogelijk door toepassing van artikel 2.1, eerste lid, aanhef en onderdeel a, onder 3°, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo). Dit wordt ook wel een projectomgevingsvergunning genoemd.

Wij hebben onderzocht of meewerken aan de afwijkingsprocedure mogelijk en gewenst is.

Vooroverleg

In het kader van het vooroverleg als bedoeld in artikel 3.1.1. van het Besluit ruimtelijke ordening is het plan toegestuurd naar de provincie Overijssel en naar het waterschap Drents Overijsselse Delta. Het waterschap heeft niet gereageerd, maar is al wel in een vroegtijdig stadium betrokken bij de detaillering van het plan.

De provincie heeft verzocht voor wat betreft het kaartmateriaal om in het vervolg heldere afbeeldingen en leesbare doorsneden en principetekeningen. Aan de hand van de toestuurde kaart heeft de provincie drie opmerkingen gemaakt.

Verder geeft de provincie aan dat het plan bijdraagt aan het provinciaal ruimtelijk beleid. Hiermee is, voor zover het de provinciale diensten betreft, voldaan aan het ambtelijke vooroverleg als bedoeld in het Besluit ruimtelijke ordening.

Opmerking 1:

Het projectontwerp suggereert een brede kruidenrijke zone, op de inrichtingstekening is dit summier uitgewerkt. Haal bijvoorbeeld het middeneiland eruit, de 4 stroken zonnepanelen, dan ontstaat er wel een breedte van formaat die ook wat kan betekenen.

Reactie gemeente:

Deze strook (het middeneiland tussen beide gasleiding tracés) blijft behouden voor pv-opstelling, wel zal er op andere plekken extra ruimte worden gemaakt voor kruidenrijke zones.

Opmerking 2:

De heggen aan de oostkant staan erg krap ingetekend. Neem meer ruimte langs alle randen van het zonneveld t.b.v. kruidenrijk grasland, bijenstallen, jachtposten, nestkasten.

Reactie gemeente:

Het plan is aangepast. De groenzone ("maashaag") aan de noordoost en oostkant is verbreed naar 4 meter. Aan de westkant is een haag toegevoegd om het zicht vanuit Harculo weg te nemen (dit was een toezegging n.a.v. vragen tijdens de inloopavond). Er worden extra nestkasten, bijenkorven en jachtposten toegevoegd. Kronos Solar zal de vogelvereniging betrekken bij de uitvoering.

Opmerking 3:

De reeën-passage ligt buiten het plangebied in de inrichtingstekening terwijl in het projectontwerp deze strook als kwaliteitsverbetering wordt gepresenteerd. Dus tekeningen kloppen niet. Logischerwijs zou een strook binnen de plancontour worden ingezet als kwaliteitsverbetering: dus opschuiven met de panelen t.b.v. de reeën-passage. Is 5 meter breedte voor de passage niet te smal?

Reactie gemeente:

Er is wellicht verwarring ontstaan met de begrenzing van de inrichtingstekening (die is krapper en vooral bedoeld voor de uitvoeringsfase). De begrenzing van het plangebied, inclusief de reeën-passage, komt beter op de kaart te staan. De breedte van de reeën-passage wordt voldoende geacht.

Ruimtelijke onderbouwing

Bij de aanvraag is een ruimtelijke onderbouwing gevoegd. Op grond hiervan is geconstateerd dat er sprake is van een goede ruimtelijke ordening. Er zijn geen stedenbouwkundige, planologische of wettelijke bezwaren tegen het bouwplan en de te verlenen afwijking.

Benadrukt wordt dat ten behoeve van de landschappelijke inpassing aanvullende compensatiemaatregelen in het plan zijn opgenomen, zoals omschreven in de hoofdstuk 3 van de Zwolse Energiegids). De volgende punten zijn in het projectplan opgenomen:

- 1^e ecologische meerwaarde – *aanleg van een bloemrijke zone in het park*, afgeschermd voor grazende schapen door laag hekwerk: ten behoeve van de bijenpopulaties van de bijenkasten die in het park geplaatst worden. Tevens worden in dit gebied jachtposten voor de aanwezige steenuil geplaatst en kan de zone als jachtgebied voor de steenuil dienen.
- 2^e ecologische meerwaarde – *aanleg van natuurlijke oevers langs de wetering* die door het park loopt (in overleg met het Waterschap): ter herstel van ecologische vegetaties in de wetering. De geleidelijke overgang van droge naar drassige zones maakt verschillende vormen van vegetatie en fauna mogelijk.
- 3^e ecologische meerwaarde – *aanleg reeën zone*: ter bevordering van oversteekmogelijkheden van reeën over het spoor naar land ten westen van de spoorlijn. Het betreft een 5m brede strook tussen de bestaande landschapselementen aan de spoorzijde, en de omheining van het park (zie ook aanbeveling in ecologische quick-scan, bijgevoegd bij ruimtelijke onderbouwing).
- 4^e ecologische meerwaarde – *aanleg van gebiedseigen heg* ten noorden, oosten en zuiden van de projectlocatie: ten behoeve van voedsel- en schutvoorzieningen voor vogels (bessen) en kleine marterachtigen. Naar aanleiding van reacties tijdens de inloopavond op 15 mei 2018 van bewoners aan de westzijde (omgeving Kattenwinkelweg) is toegezegd dat ook aan de (open) zijde van het spoor een gebiedseigen haag zal worden aangelegd om hiermee het eventuele zicht op het zonnepark af te screenen. Ook is toegezegd dat bij de samenstelling en het planten van de hagen er een combinatie van snel en langzaam groeiende soorten zal worden ingezet.

Zienswijzen tegen het voornemen om afwijking ex artikel 2.1. lid 1 onder c Wabo te verlenen

Omdat er geen stedenbouwkundige, planologische of wettelijke bezwaren zijn tegen het bouwplan hebben wij besloten de benodigde procedure te starten. Het voornemen om de omgevingsvergunning te verlenen (ontwerpbesluit) is op 30 mei 2018 gepubliceerd in het Gemeenteblad en het ontwerpbesluit heeft) vanaf 5 juni tot en met 16 juli ter inzage gelegen. Daarnaast was het ontwerpbesluit digitaal te raadplegen op de website www.ruimtelijkeplannen.nl/web-roo/?planidn=NL.IMRO.0193.

NL.IMRO.0193.POV18001-0002

Gedurende deze termijn konden schriftelijk en/of mondeling zienswijzen kenbaar gemaakt worden.

Naar aanleiding van deze ter inzage legging zijn geen mondelinge zienswijzen ingebracht.

Naar aanleiding van deze terinzagelegging zijn schriftelijke zienswijzen ingebracht door

1. Dhr. R. van Toorn, Dorpsstraat 74, 8015 PZ Zwolle (ingediend op 8 mei 2018 en tijdens de periode van de terinzagelegging expliciet gehandhaafd);
2. Dhr. O.P. Hogeland, Fabrieksweg 15, 8015 PS Zwolle (ingediend op 12 juni 2018 en aanvullend op de zienswijzen van 8 mei 2018);
3. Mevr. M. Bosman, Von Piekartzmarke 17, 8016 MK Zwolle (ingediend op 9 mei 2018 en tijdens de periode van de terinzagelegging expliciet gehandhaafd);
4. Stichting Landschapsbelangen Harculo – Herxen - Windesheim - landschapsbelangen.hhw@gmail.com (ingediend op 5 juli 2018);
5. Stichting Landgoed Windesheim, dhr. G. Luchtenbelt, Windesheimerweg 2, 8015 PR Zwolle (ingediend op 6 mei 2018 en tijdens de periode van de terinzagelegging expliciet gehandhaafd);
6. Gasunie, Postbus 19, 9700 MA Groningen (ingediend op 9 juli 2018);
7. Plaatselijk Belang Windesheim e.o., Bergweg 46, 8015 RC Zwolle (ingediend op 4 juli 2018).

De ingediende zienswijzen zijn binnen de daarvoor gegeven termijn binnengekomen en zijn betrokken bij de belangenafweging.

Op grond van de Wet ruimtelijke ordening en de Algemene wet bestuursrecht is het niet verplicht om indieners van zienswijzen te horen. In dit geval is er voor gekozen om geen hoorzitting te houden, omdat de inhoud van de zienswijzen voldoende duidelijk is.

Belangenafweging

Bij het verlenen van een afwijking van het bestemmingsplan dient er altijd een belangenafweging plaats te vinden. Het belang van de reclamant(en) versus het belang van de aanvrager met daarbij de vraag of de belangen van reclamant (en) onevenredig geschaad worden. De ingediende zienswijze(n) van reclamant(en) en de reactie hierop van aanvrager zijn betrokken bij de belangenafweging.

Hieronder zijn de zienswijzen puntsgewijs samengevat met daarbij de reactie van de gemeente.

1. Zienswijze R. van Toorn, Dorpsstraat 74, 8015 PZ Zwolle (afstand tot plangebied: 1.300 m.)

Samenvatting zienswijze punten 1 en 2:

De informatieavond over dit plan komt te laat om nog een zienswijze in te kunnen dienen. Veel mensen hebben nu de indruk dat het indienen van een zienswijze niet nodig is, omdat de informatieavond immers nog moet komen. Waarom houdt de gemeente deze onlogische en onzorgvuldige volgorde aan?

De periode waarin een zienswijze kan worden ingediend, valt precies samen met de meivakantie. Veel mensen zijn weg en daardoor niet in de gelegenheid om hun zienswijze naar voren te brengen.

Reactie gemeente:

Deze punten hangen samen met de verwarring die ontstaan is op grond van de officiële publicatie bij ontvangst van de vergunningaanvraag. Een aantal mensen heeft uit die publicatie de conclusie getrokken dat er maar twee weken de tijd was voor het indienen van een zienswijze, direct aansluitend aan de publicatie. Dit heeft geleid tot een aantal premature zienswijzen.

In werkelijkheid betreft het een uitgebreide procedure, de terinzagelegging van 6 weken (tevens de periode waarin zienswijzen ingediend kunnen worden) startte op 5 juni en stopte op 16 juli. De terinzagelegging startte dus na de informatieavond van 15 mei 2018 zodat iedereen uitgebreid de kans had zich te informeren en een eventuele zienswijze voor te bereiden. Zodra het misverstand bij ons bekend was, is hierover met alle indieners van zienswijzen persoonlijk contact opgenomen en is hen de gelegenheid gegeven de zienswijze te handhaven of in te trekken om eventueel een nieuwe zienswijze later in te dienen.

Samenvatting zienswijze punt 3:

De gemeente neemt de aanvraag in behandeling, zonder dat er sprake is van draagvlak in de omgeving. Draagvlak creëer je niet door enkel de mensen direct grenzend aan het zonnepark te vragen wat ze er van vinden. Er zijn veel meer omwonenden die een enorme impact zullen ervaren van dit zonnepark. Zij zijn helemaal niet geïnformeerd. Dit is in tegenspraak met de in de Energiegids genoemde voorwaarden voor projecten grootschalige duurzame energie.

Reactie gemeente:

De voorliggende plan voor de realisatie van zonnepark De Weekhorst is het resultaat van actieve benadering van omwonenden en betrokkenen bij het projectplan, waarbij het plan op basis van de gesprekken o.a. in omvang en vorm is aangepast (*van 20 naar ruim 15 ha.*).

Het participatieplan zoals dat in de ruimtelijke onderbouwing en de bijlagen van het ontwerpprojectbesluit is beschreven, is vooraf aan de gemeente Zwolle voorgelegd en bijgesteld. Ten aanzien van de concrete inhoud hiervan en de wijze waarop gewerkt is aan draagvlak voor het project is in hoofdstuk 5 (o.a. 5.3) van de ruimtelijke onderbouwing aangegeven hoe hier invulling aan wordt gegeven. Daarin komt o.a. naar voren dat de initiatiefnemer samenwerkt met de lokale energiecoöperatie Blauwvinger Energie, waarbij een joint venture nader wordt uitgewerkt, waarin inwoners van Zwolle voor 10% eigenaar van het park kunnen worden. Daarnaast zullen veel verschillende partijen (o.a. omwonenden, Natuur- en Milieuorganisaties) actief bij het project betrokken worden. De voortgang van het project is te volgen via de website www.zonneparkweekhorst-zwolle.nl, en kan een online applicatie deelnemers op de hoogte brengen van de energieopbrengsten.

In de Zwolse Energiegids (vastgesteld door de raad op 18 december 2017) is onder hoofdstuk 5 een aantal procesafspraken vastgelegd die aanvullend op de reguliere ruimtelijke procedure gelden voor initiatieven voor grootschalige duurzame energieopwekking. Daarbij is het uitgangspunt dat een initiatiefnemer als de planontwikkeling nog in de beginfase verkeert natuur- en milieuorganisaties (NMO's) en omwonenden bij zijn plan betreft en hun goed informeert. De gemeente en Kronos zijn in januari 2018, direct na het vaststellen van de Energiegids, over het plan het gesprek aangegaan. Daarbij is in gezamenlijk overleg het begrip 'omwonenden' vertaald als de bewoners die direct effect van het park zullen ondervinden. Bij zonneparken gaat dit voornamelijk om visueel effect. Aangezien het park parallel aan een verhoogde spoorlijn is gepland is de inschatting gemaakt dat er alleen visueel effect zou zijn voor de woningen rondom het park aan die zijde van de het spoor. Met deze bewoners heeft Kronos in het voorjaar van 2018 uitgebreid en meerdere malen overleg gehad. Het belangrijkste resultaat hiervan is geweest dat het plan is verkleind van 20 naar 15 hectare. Alle omwonenden die hierbij betrokken waren (8 adressen) hebben aangegeven tevreden te zijn over het proces en de uitkomst. Van hen zijn dan ook geen zienswijzen ontvangen. Daarnaast is door Kronos goed afgestemd met de Zwolse NMO's die ook hebben aangegeven zich te kunnen vinden in de planuitwerking. Voor de informatieavond van 15 mei is de bredere omgeving (buurtschap Windesheim en deels Zwolle Zuid) – zie de afbeelding - uitgenodigd.

In de zienswijze wordt gesteld: 'Er zijn veel meer omwonenden die een enorme impact zullen ervaren van het park. Zij zijn helemaal niet geïnformeerd.' Dit is niet juist. Direct omwonenden zijn betrokken bij de planontwikkeling en een bredere kring is geïnformeerd over het uitgewerkte plan voordat de ter inzage legging startte. Op de inloopavond is wel gebleken dat de bewoners van enkele huizen aan de andere zijde van het spoor door een hogere ligging van hun woning mogelijk meer visuele impact zullen ervaren dan vooraf ingeschat. Kronos heeft in verband hiermee ook aan deze zijde van het park het beplantingsplan aangepast. Achteraf gezien hadden deze omwonenden ook in het voortraject betrokken moeten worden.

Uiteraard is wel aan de wettelijke verplichting voldaan om het ontwerpbesluit gedurende 6 weken ter inzage te leggen, waarbij er voor een ieder de gelegenheid was om een zienswijze in te dienen.

Samenvatting zienswijze de punten 4 en 5:

Volgens de reclamant kan de gemeente zonder toetsingskader geen keuze maken voor landschap of energietransitie, aangezien de Omgevingsvisie deel 2 nog niet gereed is en geen bestaand beleid tot stand is gekomen voor de energietransitie.

Reactie gemeente:

Het klopt dat de Omgevingsvisie deel 2 nog niet gereed is. Tot die tijd vormen de bestaande relevante toetsingskaders het uitgangspunt en is in hoofdstuk 4 van de Omgevingsvisie 1.0 beschreven hoe om te gaan nieuwe ontwikkelingen.

Het bestaande toetsingskader bestaat uit o.a. het Landschapsontwikkelingsplan Zwolle, Zwartewaterland en Kampen (LOP) uit 2010 als kader voor het gemeentelijk beleid, de omgevingsverordening provincie Overijssel, de Handreiking Kwaliteitsimpuls Zonnevelden (HKZ) uit 2017 als aanvullend beleid vanuit de Provincie voor deze nieuwe ontwikkelingen en de Zwolse energiegids van december 2017 (waar weer een koppeling met het LOP en de HKZ is gemaakt).

Het LOP en de HKZ gaan uit van een balans tussen de ruimte voor ontwikkeling en de mate van aanvullende kwaliteitsprestaties. Het LOP wordt daarbij gebruikt om vanuit de toetsende invalshoek na te gaan of initiatieven in het buitengebied passen. Deze heeft daarbij een toetsende functie aan het begin van een initiatief, zodat er een sturende impuls van uitgaat. Daarnaast wordt vanuit de stimulerende invalshoek de vraag gesteld in welke mate een initiatief bijdraagt aan de doorontwikkeling van de beeldstructuur. De Kwaliteitsimpuls Zonnevelden geeft vervolgens input hoe je kunt afwegen of er genoeg bijdrage is geleverd aan o.a. de beeldstructuur. Landschap en energietransitie zijn dus geen tegengestelde waartussen moet worden gekozen maar een samenvoeging waarbij de kwaliteit van het landschap wordt versterkt en tegelijkertijd energiedoelstellingen gehaald kunnen worden.

Bij de vaststelling van de Zwolse Energiegids is ervoor gekozen om voor zonneparken (nog) geen gebieden binnen de gemeentegrenzen aan te wijzen of uit te sluiten, omdat er voldoende flankerend beleid en actuele beleidsinstrumenten zijn om te sturen (zoals de criteria waaraan een initiatiefnemer zich moet houden uit de Zwolse Energiegids en de HKZ).

In hoofdstuk 4 van de Omgevingsvisie 1.0 is het volgende opgenomen m.b.t. overgangsrecht en de status van het Structuurplan 2020.

“Indien de nieuwe ontwikkeling echter niet strijdig is met de in Omgevingsvisie deel 1 omschreven hoofdlijnen, zal deze vervolgens worden getoetst aan het Structuurplan 2020. Als de nieuwe ontwikkeling wel in strijd is met het Structuurplan 2020, kan in beginsel niet worden meegewerkt aan de ontwikkeling. Op termijn zal dit wellicht wel

kunnen, omdat het initiatief immers niet in strijd is met de hoofdlijnen uit Omgevingsvisie deel 1, maar nader onderzoek en verdere detaillering is nodig in Omgevingsvisie deel 2, alvorens tot een integrale afweging te kunnen komen. Zolang Omgevingsvisie deel 2 niet voorhanden is, ontbreekt die mogelijkheid. Een uitzonderingspositie is echter mogelijk, als voldoende onderzoek is uitgevoerd en als, mede daardoor, voldoende kan worden gemotiveerd waarom het initiatief passend zal zijn in de Omgevingsvisie deel 2.

Het plan is volgens de werkwijze zoals beschreven in de Zwolse Energiegids tot stand gekomen. Verder levert het een concrete bijdrage aan een van de drie Zwolse kernopgaven: een klimaatbestendig, circulair en energieneutraal Zwolle. Zwolle heeft aangegeven bij de uitwerking van deze topambitie initiatieven van anderen op het gebied van energietransitie te zullen toetsen aan de onderstaande uitgangspunten.

Kort samengevat zijn dit:

1. We hebben alle energiebronnen nodig.
2. Wat we lokaal kunnen doen, doen we lokaal
3. We stimuleren bij voorkeur oplossingen met een economische en sociale meerwaarde
4. We geven ruimte aan initiatief, experiment en innovatie

Verder wil Zwolle lange- en middellange termijn ambities verbinden aan korte termijn handelen. We willen vooral ook 'doen'. Nu is het tijd om te versnellen en alle mogelijkheden die ons als gemeente ter beschikking staan in te zetten. We richten onze focus de komende jaren op de volgende onderwerpen:

1. Stimuleren en faciliteren van kleinschalige initiatieven
2. Energiebesparing bij bedrijven
3. Verduurzaming gebouwde omgeving (particulieren en huur)
4. Initiëren en faciliteren van grootschalige opwek
5. Toekomstgerichte gebiedsontwikkeling

Het plan draagt hiermee bij aan de uitwerking van de Zwolse topambities zoals opgenomen in de Omgevingsvisie 1.0. De ruimtelijke onderbouwing laat zien dat er voldoende onderzoek is uitgevoerd en dat mede daardoor voldoende gemotiveerd kan worden dat het initiatief passend zal zijn in de Omgevingsvisie deel 2. Daarmee kan met succes een beroep worden gedaan op de uitzonderingspositie.

Samenvatting zienswijze punt 6:

Volgens de reclamant kan de gemeente door met dit initiatief in te stemmen volgende soortgelijke initiatieven in dit gebied niet afwijzen. In zijn optiek schept deze ontwikkeling precedentwerking voor alle latere ontwikkelingen. Hij vreest daarbij dat dit zal leiden tot ernstige aantasting van het open landschap.

Reactie gemeente:

Het bestaande gemeentelijk toetsingskader vormt het Landschapsontwikkelingsplan Zwolle, Zwartewaterland en Kampen (LOP) uit 2010. In dit document is het karakter van het gebied: "IJsselstroomruggen en zwaardere IJsselklei binnendijs" beschreven als half open met veel grasland en af en toe moerasbosjes. De stroomruggen zijn half besloten, komgronden zijn open. Ruimte maat 200-400 meter. Dit betekent dat de ontwikkeling van zonneparken niet overal in het gebied mogelijk is. Elk nieuw initiatief zal binnen dit kader worden afgewogen. Het houdt in dat de open komgronden niet zomaar opgevuld kunnen worden. Ook zal de ruime maat waarbij er 200 tot 400 meter vrije ruimte tussen de verschillende landschapselementen moet zijn er toe leiden dat het gebied niet geheel kan worden verdicht met zonneparken.

De criteria uit de Zwolse Energiegids bieden ook houvast: mocht een andere initiatiefnemer in de nabijheid van plangebied De Weekhorst eveneens een zonnepark willen realiseren, dan zal op basis van de impact op de omgeving (waar al een zonnepark is voorzien/aanwezig is) en aanvullende criteria voor zonneparken met betrekking tot landschappelijke inpassing en procesafspraken waaraan men zich moet houden (participatie, draagvlak) de kans op doorgang aanzienlijk lager zijn.

Samenvatting zienswijze punt 7

Zonnepanelen zijn industriële elementen, die leiden nooit tot verbetering van het landschap. We moeten ons best doen om dat te voorkomen. Zorg eerst dat alle daken worden vol gelegd.

Reactie gemeente:

De oproep aan de gemeente om voorzichtig te zijn met het toestaan van zonneparken (ondersteund met een stelling hierover van de Rijksadviseur voor het landschap Benno Strootman) is op zich begrijpelijk. Dit moet echter wel worden gezien binnen de context van de opgave voor de energietransitie. In de Energiegids zijn de afwegingen hierover helder gemaakt. In de uitvoeringsagenda van het Nationaal Energieakkoord wordt gestuurd op versnelde realisatie van duurzame energieprojecten; ook van wind en zon op land. Deze lijn wordt versterkt doorgezet in het Klimaatakkoord dat het kabinet momenteel met de samenleving opstelt. Zwolle is zuinig op haar landschap. Zwolle is al kampioen zonne-energie op daken (Zwolle is in 2016 uitgeroepen tot Solar City) met vele inwoners met eigen zonnepanelen en grootschalige zonnedakprojecten bij onder andere Scania, Wehkamp, Ikea, Hogeschool Windesheim en op de eigen gemeentelijke panden. Die lijn wordt de komende periode voortgezet. Concrete plannen zijn in voorbereiding voor bijvoorbeeld Marslanden en de Spoorzone. Ook wordt onderzoek gedaan naar de mogelijkheden boven parkeerplaatsen, op taluds, etc. Gelijktijdig is nu al duidelijk dat met alleen deze oplossingen Zwolle niet in de buurt zal komen van de vastgestelde doelstellingen (onder andere 25% duurzame opwekking in 2025). Er is in alle scenario's ook grootschalige opwekking met windturbines en zonneparken nodig. Natuurlijk is zorgvuldige ruimtelijke inpassing daarbij van groot belang. Dit zal ook in Omgevingsvisie deel 2 het uitgangspunt zijn zonder dat exact zal worden ingekaderd waar zonneparken wel en waar niet mogen verschijnen. Dat blijft een zorgvuldige afweging per initiatief. Dit zal ook in Omgevingsvisie 2.0 het uitgangspunt zijn zonder

dat exact zal worden ingekaderd waar zonneparken wel en waar niet mogen verschijnen. Zwolle volgt hiermee dezelfde aanpak die de provincie Overijssel heeft gevolgd bij het opstellen van de Omgevingsvisie Overijssel. Hierin is eveneens geen concrete vertaling op gebiedsniveau via de Omgevingsverordening provincie Overijssel (2017) gemaakt waar wel en niet grootschalige energieopwekking via wind en zon kan gaan plaatsvinden (afgezien van de wettelijke beperkingen). Wel is er in artikel 2.1.8 van de Omgevingsverordening vastgelegd dat middels de Handreiking kwaliteitsimpuls zonnevelden (HKZ) moet worden gewerkt. De handreiking bevat geen nieuwe regels, maar geeft uitleg en inspiratie bij de voorwaarden die aan zonnevelden zijn gesteld in de Omgevingsverordening. De HKZ heeft tot doel de uitvoering van de Kwaliteitsimpuls zonnevelden op uitnodigende wijze hanteerbaar te maken voor zowel gemeenten, initiatiefnemers, omwonenden, maatschappelijke organisaties en uiteraard ook de provincie zelf.

De gemeente Zwolle kiest er voor om per initiatief een zorgvuldige afweging te maken. Dit initiatief is gelegen op een locatie parallel aan de spoorlijn, is aangepast aan de aandachtspunten van de direct omwonenden en heeft een goed uitgewerkte landschappelijke en ecologische inpassing. Tegen deze achtergrond is het passend binnen de Zwolse Energiegids en de huidige ruimtelijke kaders van het LOP en de provinciale HKZ.

Samenvatting zienswijze punt 8:

Gezondheid: ik geloof de cijfers niet.

Reactie gemeente:

Hiervan wordt kennis genomen.

2.a. Zienswijze O.P. Hogeland, Fabrieksweg 15, 8015 PS te Zwolle afstand tot plangebied: 550 meter, westzijde spoor)

Samenvatting zienswijze punt 1, 2 en 3:

Reclamant heeft kritiek op de wijze waarop het proces tot nu toe is verlopen. Er is een informatieavond geweest over de Zwolse Energiegids die geen goede basis biedt voor het vertrouwen in een goede behandeling van initiatieven voor groene energie. Reclamant geeft aan als bewoner met een zichtrelatie vanaf het begin erbij betrokken te willen zijn. Dat is niet gebeurd. Ook veel andere omwonenden, die de impact van het zonnepark zullen ervaren, zijn niet vooraf geïnformeerd.

Reactie gemeente:

Korthedshalve wordt verwezen naar de reactie van de gemeente op punt 3 van de zienswijze van R. van Toorn (genoemd onder 1).

Samenvatting zienswijze punt 4:

De aanvraag is een dag voor Koningsdag gepubliceerd en op Koningsdag gemailld. Vervolgens is er slechts 2 weken de tijd een zienswijze in te dienen. Deze 2 weken vallen precies in de meivakantie, waarin veel mensen afwezig zijn. Dat kan geen toeval zijn vanuit de gemeente. De informatieavond is op 15 mei ingepland, de zienswijzen moeten op 9 mei binnen zijn. Na de informatieavond kan men dan ook geen zienswijzen meer indienen

Reactie gemeente:

Kortheidshalve wordt verwezen naar de reactie van de gemeente op de punten 1 en 2 van de zienswijze van R. van Toorn (genoemd onder 1).

Samenvatting zienswijze punt 5:

Volgens de reclamant kan de gemeente zonder afwegingskader geen keuze maken voor landschap of energietransitie, aangezien de Omgevingsvisie deel 2 nog niet gereed is en bestaand beleid tot stand is gekomen voor de energietransitie.

Reactie gemeente:

Kortheidshalve wordt verwezen naar de reactie van de gemeente op de punten 4 en 5 van de zienswijze van R. van Toorn (genoemd onder 1).

Samenvatting zienswijzepunt 6:

Volgens de reclamant kan de gemeente door met dit initiatief in te stemmen volgende soortgelijke initiatieven in dit gebied niet afwijzen, met alle gevolgen van dien.

Reactie gemeente:

Kortheidshalve wordt verwezen naar de reactie van de gemeente op punt 6 van de zienswijze van R. van Toorn (genoemd onder 1).

Samenvatting zienswijze punt 7:

Reclamant pleit om deze problematiek op regionaal niveau in te richten. Hij wijst graag op de mogelijkheden groene energie in te kopen, om het aangezicht van de binnenstad niet aan te tasten met het plaatsen van zonnepanelen op de daken en om ook het buitengebied niet blijvend te verminken.

Reactie gemeente:

Er wordt al actief regionaal afgestemd, echter is hiermee niet de opgave om op lokaal niveau met realisatie van duurzame energieopwekking aan de slag te gaan van de baan. Verder wordt kortheidshalve verwezen naar de reactie van de gemeente op punt 7 van de zienswijze van R. van Toorn (genoemd onder 1).

2.b Aanvullende zienswijze O.P. Hogeland en C.N.D. Hogeland-van Tets, Fabrieksweg 15, 8015 PS te Zwolle (afstand tot plangebied: 550 meter, westzijde spoor)

De zienswijzen die niet behandeld zijn onder punt 2.a. worden hierna behandeld.

Samenvatting zienswijze punt 2:

Niet eerst beginnen in de weilanden om snel een doel te halen. Door technische innovatie zijn zonneparken straks misschien niet meer nodig. Dus nu geen overhaaste beslissingen nemen.

Reactie gemeente:

De gemeente Zwolle is al lange tijd bezig met zonnepanelen op de daken, met geothermie, met het stimuleren van energie besparing etc. Het transitieprogramma gaat veel verder dan zonneparken, maar zonneparken zijn wel noodzakelijk. Met de versnelde sluiting van de gaskraan in Groningen en het sluiten van de kolencentrales neemt de urgentie sterk toe. Inderdaad zijn er veel innovatieve ontwikkelingen rond zowel energie besparen als duurzaam opwekken. Realiteit is echter dat opschaling hiervan jaren zo niet decennia duurt en dat daar niet op gewacht kan worden. Er zijn nu grote stappen nodig met de best beschikbare oplossingen van dit moment. Voor wind- en zonne-energie geldt dat ze in alle verwachtingen in elk geval de komende 25 jaar een grote rol te spelen hebben. Wanneer er na die tijd slimmere oplossingen zijn, zullen zonneparken en windparken op land mogelijk weer verdwijnen. Dat is ook het uitgangspunt van de tijdelijke omgevingsvergunning voor maximaal 25 jaar die voor dit park wordt afgegeven. Het bestemmingsplan wordt niet gewijzigd.

Samenvatting zienswijze punt 5 :

Wat is de bijdrage aan lokale economie als er een Duits bedrijf de initiatiefnemer is van dit plan.

Reactie gemeente:

In de Energiegids wordt geen onderscheid gemaakt tussen lokale of niet-lokale initiatiefnemers. Er worden wel richtlijnen gegeven voor lokaal rendement van projecten. Met deze initiatiefnemer worden hierover duidelijke afspraken gemaakt. Die afspraken betreffen onder andere lokale participatie in het project, aanbod voor het leveren van panelen tegen kostprijs aan Zwollenaren, inzet lokale partijen voor het beheer van het park. Daarmee past dit project binnen de uitgangspunten van de Energiegids.

Samenvatting zienswijze 1 na laatste tekstblok pagina 2:

Werk van onder naar boven om tot een mooi resultaat te komen en geef het de tijd. Het kan niet morgen geregeld zijn. Dwing niet van bovenaf dingen af om (te) snel tot een (verkeerd) resultaat te komen.

Reactie gemeente:

Het valt goed te begrijpen dat mensen soms overvallen worden door de versnelling waarin de Energietransitie terecht is gekomen. Niet alleen in Zwolle of zelfs in Nederland, maar op vele plekken wereldwijd. De balans vinden tussen het noodzakelijke tempo en goede verankering bij bewoners en omgeving is hierin een echte uitdaging. Initiatieven van onderop zijn daarbij zeer gewenst. Maar er zijn binnen de Energietransitie veel initiatieven en initiatiefnemers en die allemaal een rol te spelen hebben. Zonnepark De Weekhorst is geen initiatief vanuit de lokale gemeenschap, maar een initiatief van buitenaf. Het initiatief is wel conform de spelregels van de Energiegids ontwikkeld en er is zorgvuldig rekening gehouden met het lokaal belang.

3. Zienswijze mevrouw M. Bosman, Von Piekartzmarke 17, 8016 MK Zwolle (afstand tot plangebied: 1.600 meter)*Samenvatting zienswijze punten 1 en 2:*

De informatieavond over dit plan komt te laat om nog een zienswijze in te kunnen dienen. Veel mensen hebben nu de indruk dat het indienen van een zienswijze niet nodig is, omdat de informatieavond immers nog moet komen. Waarom houdt de gemeente deze onlogische en onzorgvuldige volgorde aan?

De periode waarin een zienswijze kan worden ingediend, valt precies samen met de meivakantie. Veel mensen zijn weg en daardoor niet in de gelegenheid om hun zienswijze naar voren te brengen.

Reactie gemeente

Kortheidshalve wordt verwezen naar de reactie van de gemeente op punten 1 en 2 van de zienswijze van R. van Toorn (genoemd onder 1).

Samenvatting zienswijze punt 3:

De gemeente neemt de aanvraag in behandeling, zonder dat er sprake is van draagvlak in de omgeving. Draagvlak creëer je niet door enkel de mensen direct grenzend aan het zonnepark te vragen wat ze er van vinden. Er zijn veel meer omwonenden die een enorme impact zullen ervaren van dit zonnepark. Zij zijn helemaal niet geïnformeerd. Dit is in tegenspraak met de in de Energiegids genoemde voorwaarden voor projecten grootschalige duurzame energie.

Reactie gemeente:

Kortheidshalve wordt verwezen naar de reactie van de gemeente op punt 3 van de zienswijze van R. van Toorn (genoemd onder 1).

Samenvatting zienswijze punt 4:

Het druist in tegen het huidige bestemmingsplan van ons buitengebied, waarin het herstel van het oude landschap en cultuur juist wordt aanbevolen.

Reactie gemeente:

Het perceel ligt in het bestemmingsplan “Buitengebied – IJsselzone, Windesheim” en heeft ter plaatse van het bouwplan de bestemming “Agrarisch met waarden - landschap”. Van het oude landschap is op dit moment weinig meer zichtbaar in het gebied. Door de schaalvergroting is de oorspronkelijke verkaveling grotendeels verdwenen en daarmee ook de kleinschaligheid met boomgaarden en hagen (zie onderstaande kaart rond 1900).

Door de nieuwe ontwikkeling in te planten met ruige hagen wordt een deel van het karakter hersteld. En draagt daarmee bij aan de omschrijving van het perceel in het bestemmingsplan.

Samenvatting zienswijze de punten 5 en 6:

Volgens de reclamant kan de gemeente zonder toetsingskader geen keuze maken voor landschap of energietransitie, aangezien de omgevingsvisie nog niet gereed is en bestaand beleid tot stand is gekomen voor de energietransitie.

Reactie gemeente:

Korthedshalve wordt verwezen naar de reactie van de gemeente op de punten 4 en 5 van de zienswijze van R. van Toorn (genoemd onder 1).

Samenvatting zienswijze punt 7:

Volgens de reclamant kan de gemeente door met dit initiatief in te stemmen latere ontwikkelingen niet afwijzen. In zijn optiek schept deze ontwikkeling precedent werking voor alle latere ontwikkelingen. Hij vreest daarbij dat dit zal leiden tot ernstige aantasting van het open landschap.

Datum

16 september 2018

Reactie gemeente:

Kortheidshalve wordt verwezen naar de reactie van de gemeente op punt 6 van de zienswijze van R. van Toorn (genoemd onder 1).

Samenvatting zienswijze punt 8:

Zonneparken passen niet in het landschap van Harculo. De gemeente zou daar heel voorzichtig mee moeten zijn. Als ze er eenmaal staan, krijg je ze niet zomaar weer weg.

Reactie gemeente:

Kortheidshalve wordt verwezen naar de reactie van de gemeente op punt 7 van de zienswijze van R. van Toorn (genoemd onder 1).

Samenvatting zienswijze punt 9:

Gezondheid: ik geloof de cijfers niet.

Reactie gemeente:

Hiervan wordt kennis genomen.

Samenvatting zienswijze punt 10:

De spoorlijn is 1 meter hoog, de panelen 2,8 m. Mijn uitzicht wordt dus weggenomen door panelen/haag rondom.

Reactie gemeente:

De afstand van de woning van reclamante tot het plangebied bedraagt circa 1600 meter. Bovendien heeft reclamante geen rechtstreeks uitzicht op het plangebied. Ze kijkt op een bestaande geschakelde woning.

4. Zienswijze Stichting Landschapsbelangen Harculo - Herxen - Windesheim i.o.

Samenvatting zienswijze punt 1.a en 1.b.:

Volgens reclamant kan de gemeente zonder toetsingskader geen keuze maken voor landschap of energietransitie, aangezien de Omgevingsvisie deel 2 nog niet gereed is en bestaand beleid tot stand is gekomen voor de energietransitie. Er zou, in het kader van de omgevingsvisie eerst onderzoek plaatsvinden naar de ruimtelijke consequenties van de energietransitie voor het Zwolse landschap. Vooruitlopend hierop vergunning verlenen wordt gezien als opportunisme.

Reactie gemeente:

Kortheidshalve wordt verwezen naar de reactie van de gemeente op punt 4 en 5 van de zienswijze van R. van Toorn (genoemd onder 1).

Samenvatting zienswijze punt 1.c :

Volgens de reclamant kan de gemeente door met dit initiatief in te stemmen latere ontwikkelingen niet afwijzen. In zijn optiek schept deze ontwikkeling precedent werking voor alle latere ontwikkelingen. Hij vreest daarbij dat dit zal leiden tot ernstige aantasting van het open landschap.

Reactie gemeente:

Korthedshalve wordt verwezen naar de reactie van de gemeente op punt 6 van de zienswijze van R. van Toorn (genoemd onder 1).

Samenvatting zienswijze punt 2.a en 2.b.:

Volgens de reclamant is de nieuwe ontwikkeling in strijd met het Structuurplan 2020 dat uitgaat van behoud van landschap. Het realiseren van een zonnepark wordt daarbij gezien als eerste stap in de transformatie van een waardvol gebied.

Reactie gemeente:

In het structuurplan 2020 wordt het gebied aangeduid als agrarisch landschap. Deze is gebaat bij een optimaal voor de landbouwproductie ingerichte omgeving en weinig belemmeringen van andere functies. Het open landschap wordt in het structuurplan benoemd als kwaliteit van het gebied. Door het zonnepark tegen de bestaande spoordijk te leggen wordt het bestaande open gebied zo min mogelijk aangetast. De maat die voor de open ruimte wordt gehanteerd is daarbij afgeleid van het Landschapsontwikkelingsplan Zwolle, Zwartewaterland en Kampen (LOP) uit 2010. In dit document wordt voor dit gebied het "IJsselstroomruggen en zwaardere IJsselklei binnendijs" een ruimte maat van 200-400 meter gehanteerd. Het nieuwe zonnepark dat ruim 200 meter uit de bosrand aan de zuidzijde komt te liggen en 400 meter vanaf de Wijheseweg past binnen deze maten. Elk nieuw initiatief zal ook binnen dit kader worden afgewogen. Wat betekent dat de open komgronden niet zomaar automatisch verder opgevuld en verdicht kunnen worden.

Samenvatting zienswijze punt 2.b.:

Als een nieuwe ontwikkeling in strijd is met het Structuurplan 2020, kan de gemeente Zwolle daar in beginsel niet aan meewerken, zo is aangegeven in de Omgevingsvisie. Nader onderzoek en verdere detaillering zijn nodig in omgevingsvisie deel 2, alvorens tot een integrale afweging te kunnen komen. Zolang de omgevingsvisie deel 2 er niet is, ontbreekt die mogelijkheid.

Reactie gemeente:

Korthedshalve wordt verwezen naar de reactie van de gemeente op de punten 4 en 5 van de zienswijze van R. van Toorn (genoemd onder 1).

Samenvatting zienswijze punten 3 a en b:

Het begrip duurzaamheid wordt in deze tijd verengd tot energietransitie. Terwijl duurzaamheid veel meer relevante en urgente aspecten heeft. Juist voor die bredere betekenis biedt dit gebied ten zuiden van de bebouwde kom van Zwolle zoveel meer perspectief.

Zonneparken passen niet in het landschap van Harculo. Zonnepanelen zijn industriële elementen, die leiden nooit tot verbetering van het landschap. We ons best moeten doen om dat te voorkomen. Zorg eerst dat alle daken worden vol gelegd.

Reactie gemeente:

Korthedshalve wordt verwezen naar de reactie van de gemeente op punt 7 van de zienswijze van R. van Toorn (genoemd onder 1).

Samenvatting zienswijze punt 3.c:

De gemeente ziet met dit plan een kans om snelle slagen te maken in de opgave van de energietransitie, maar zonder een goede afweging van andere belangen. In plaats van zuinig om te gaan met het buitengebied van Zwolle Zuid wordt dit nu als eerste opgeofferd in de dynamiek van korte termijn financieel gewin en gretigheid op de energie-ambities.

Reactie gemeente:

De gemeente is van mening dat dit plan voldoet aan de lokale uitgangspunten en criteria zoals opgenomen in de Zwolse energiegids, eveneens voldoet aan de uitgangspunten van de provincie waaraan dit soort grootschalige initiatieven in het buitengebied moeten voldoen en constateert dat het plan een forse bijdrage levert aan de realisatie van een gemeentelijk topambitie uit de omgevingsvisie 1.0.

Samenvatting zienswijze 4.a.:

Bewoners willen betrokken worden en eigen regie voeren.

De 8 direct omwonenden, omcirkeld in het communicatieplan, wonen allemaal aan de oostkant van de spoorlijn. Er is geen direct contact geweest met de omwonenden die dichterbij maar aan de andere kant van de spoorlijn wonen. Zij werden geïnformeerd via een huis aan huis bezorgde folder (eind april) waarin ook een informatiebijeenkomst werd aangekondigd op 15 mei.

Reactie gemeente:

Korthedshalve wordt verwezen naar de reactie van de gemeente op punt 3 van de zienswijze van R. van Toorn (genoemd onder 1).

Samenvatting zienswijze 4.b.:

De bewoners van Harculo en Windesheim zien de opgave van de energietransitie. Tijdens de informatieavond over de Energiegids 31 januari is door Plaatselijk Belang Windesheim e.o. aangegeven mee te willen denken over de toekomst van onze omgeving. Duurzame energie hoort daar zeker bij. Daarom is het initiatief genomen om zelf als gemeenschap een beeld te vormen van energie in onze omgeving. Dit initiatief, in opdracht van Plaatselijk Belang Windesheim e.o. en financieel ondersteund door gemeente Zwolle, is inmiddels gestart. Wij vinden het erg onzorgvuldig dat er nu een besluit over de aanleg van een groot zonnepark voorligt precies in deze periode.

Reactie gemeente:

Korthedshalve wordt verwezen naar de reactie van de gemeente op "punt 1 na het laatste tekstblok pagina 2" van de aanvullende zienswijze van O.P. Hogeland en C.N.D. Hogeland-van Tets (genoemd onder 2.b).

5. Zienswijze Landgoed Windesheim, Windesheimerweg 2, 8015 PR Zwolle

Samenvatting zienswijze punt 1:

De aantasting van het landschap c.q. het creëren van een commerciële industriële activiteit.

Reactie gemeente:

Kortheidshalve wordt verwezen naar de reactie van de gemeente op punt 7 van de zienswijze van R. van Toorn (genoemd onder 1).

Samenvatting zienswijze punt 2 en 3:

De ontsierende uitstraling van een zonnepark in de directe omgeving van het eeuwenoude landgoed Windesheim.

Het opofferen van een deel van de groene long tussen Zwolle-Zuid en Windesheim. Een gebied dat in belangrijke mate wordt benut voor recreatief gebruik door wandelaars, fietsers en vogelaars uit Zwolle en omgeving.

Reactie gemeente:

Kortheidshalve wordt verwezen naar de reactie van de gemeente op punt 4 van de zienswijze van M. Bosman (genoemd onder 3).

6. Zienswijze Gasunie Postbus 19, 9700 MA Groningen

Samenvatting zienswijze:

In de ontwerpvergunning wordt gesproken over de aanwezigheid van de gastransportleidingen en is aangegeven dat de leidingbeheerder heeft ingestemd met de ontwikkeling onder voorwaarden (schriftelijke bijlage bij de ruimtelijke onderbouwing). De instemming is niet aan de onderbouwing dan wel het besluit toegevoegd. Tevens is niet helder verwoord dat alvorens mag worden gestart met de bouw, door de initiatiefnemer wordt aangetoond dat:

- voldaan wordt aan de NEN 3654 v.w.b. AC beïnvloeding;
- zwerfstroom beïnvloeding van maximaal 200 mV buis bodem potentiaal met een max van 60 mA;
- deze gegevens vooraf door Gasunie akkoord worden bevonden.

We verzoeken u deze onderdelen duidelijk als voorwaarde in het besluit op te nemen.

Reactie gemeente:

Het is juridisch gezien niet mogelijk om de gewenste voorschriften op de voorgestelde wijze aan de vergunning te koppelen. Zoals in de ruimtelijke onderbouwing is aangegeven heeft reclamant reeds ingestemd met de beoogde ontwikkeling onder voorwaarden. Deze instemming zal alsnog aan de ruimtelijke onderbouwing worden toegevoegd.

7. Zienswijze Plaatselijk Belang Windesheim e.o., Bergweg 46, 8015 RC Zwolle*Samenvatting algemene strekking ingediende zienswijze*

Plaatselijk Belang erkent de noodzaak voor maatregelen ten behoeve van klimaatmaatdoelstellingen en toont ook de bereidheid als 'wijk' hier een bijdrage aan te leveren. Anderzijds toont zij haar zorgen over een zorgvuldige integrale belangen afweging waarbij ook de (ruimtelijke) waarde van de leefomgeving goed wordt meegewogen en duurzaamheid niet wordt verengd tot het onderwerp energie. Er zijn zorgen over verrommeling van het landschap door nieuwe initiatieven en het degraderen van het gebied tot energielandschap. Er wordt opgeroepen tot een constructieve dialoog hierover.

Reactie gemeente:

De gemeente waardeert de constructieve insteek van de zienswijze van Plaatselijk Belang en heeft begrip voor de geuite zorgen. Ook de gemeente wil graag verder met een constructieve dialoog waarbij ook integraal wordt gekeken naar de ontwikkelingen in de buurgemeenten en bewoners en betreffende gemeenten worden betrokken. Hiertoe zal de gemeente nader initiatief nemen.

Ten aanzien van het specifieke project waar deze zienswijze betrekking op heeft blijft de gemeente bij haar oordeel dat er een zorgvuldige afweging van belangen heeft plaats gevonden en dat een verantwoorde inpassing mogelijk is. Voor de inhoudelijke onderbouwing hierbij verwijzen wij naar de andere onderdelen in deze zienswijze nota, zoals hieronder uiteengezet.

Samenvatting zienswijze punt 1.

Er is geen rekening houdt met het groter geheel van leefomgeving, landschap, natuur en onze cultuurhistorie van de zuidflank van gemeente Zwolle.

Reactie gemeente:

Korthedshalve wordt verwezen naar hetgeen gesteld is op pagina 3 deze nota onder het kopje "ruimtelijke onderbouwing en naar de reactie van de gemeente op punt 4 van de zienswijze van mevrouw M. Bosman.

Samenvatting zienswijze punt 2.

Wij als bewoners willen ook zeggenschap houden op onze leefomgeving.

Reactie gemeente:

Korthedshalve wordt verwezen naar de reactie van de gemeente op punt 3 van de zienswijze van R. van Toorn (genoemd onder 1).

Samenvatting zienswijze punt 3.

Het plan biedt geen waarborg tegen een verdere verrommeling door nieuwe (energie)initiatieven.

Datum

16 september 2018

Reactie gemeente:

Kortheidshalve wordt verwezen naar de reactie van de gemeente op punt 6 van de zienswijze van R. van Toorn (genoemd onder 1).

Conclusie

De ingediende zienswijze(n) geven naar ons oordeel geen aanleiding tot het alsnog afzien van het verlenen van medewerking aan de benodigde afwijking van het bestemmingsplan en het verlenen van de omgevingsvergunning

Vergunningverlening leidt niet tot dusdanige nadelige gevolgen dat de belangen van reclamant zwaarder moeten wegen dan het belang van aanvrager. Het belang van reclamant zal niet onevenredig getroffen worden indien de vergunning wordt verleend.

Ruimtelijke onderbouwing Zonnepark 'De Weekhorst - Zwolle, Jan van Arkelweg 3'

28-8-2018

Versie 5, definitief

Inhoud

HOOFDSTUK 1 - AANLEIDING	4
1.1 Aanleiding en doel van het project	4
1.2 Ligging en begrenzing van het plangebied	4
1.3 Vigerende bestemmingsplan	5
1.4 Locatiekeuze.....	6
1.4.1 Waarom grootschalige, grondgebonden zonneparken?.....	6
1.4.2 Locatie criteria.....	6
1.5 Leeswijzer	8
HOOFDSTUK 2 – BELEID.....	9
2.1 Inleiding	9
2.2 Rijksbeleid.....	9
2.3 Provinciaal beleid.....	11
2.3.1 Omgevingsvisie en Omgevingsverordening Provincie Overijssel	11
2.3.2 Beleidsvorming duurzaamheid.....	18
2.4 Gemeentelijk beleid.....	23
2.4.1 Algemeen.....	23
2.4.2 Doelstellingen gemeente ten aanzien van energie en klimaat.....	25
2.4.3 Specifieke voorwaarden gemeente zonneparken.....	26
2.5 Conclusie.....	30
HOOFDSTUK 3 – PROJECTPROFIEL.....	31
3.1 Inleiding	31
3.2 Gebiedsbeschrijving.....	31
3.3 Projectbeschrijving.....	32
3.4 Landschappelijke inpassing.....	34
3.5 Conclusie.....	39
HOOFDSTUK 4 – SECTORALE ASPECTEN	40
4.1 Inleiding	40
4.2 Milieueffectrapportage - aanmeldnotitie m.e.r.....	40
4.3 Bodem- en grondwaterkwaliteit.....	41

4.4	Geluid	41
4.5	Luchtkwaliteit.....	41
4.6	Geur.....	42
4.7	Bedrijven en milieuzoneringen (VNG richtafstanden)	42
4.8	Externe veiligheid	43
4.9	Waterparagraaf.....	44
4.10	Kabels en leidingen.....	46
4.11	Wet natuurbescherming - Flora en Fauna	46
4.12	Archeologie en cultuurhistorie.....	47
4.13	Verkeer en parkeren	49
4.14	Duurzaamheid - energietransitie.....	49
4.15	Lichtreflectie	49
5.1	Economische en financiële haalbaarheid	55
5.2	Handhaving.....	55
5.3	Maatschappelijke uitvoerbaarheid	56
HOOFDSTUK 6 – AFWEGING EN EINDCONCLUSIE		58

HOOFDSTUK 1 - AANLEIDING

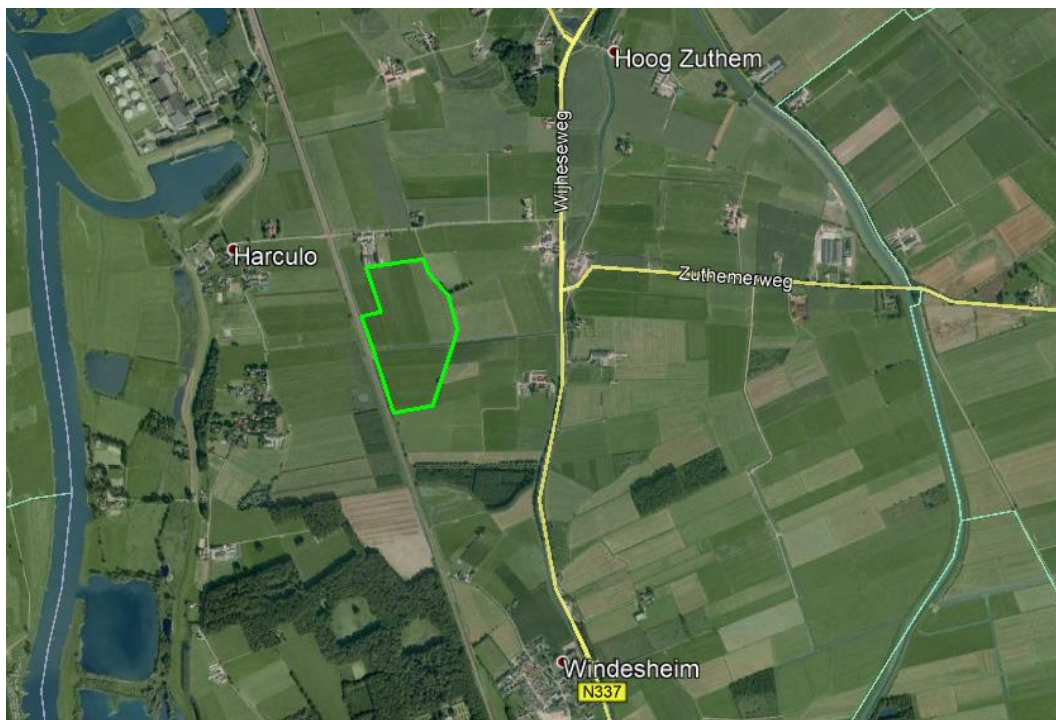
1.1 Aanleiding en doel van het project

Kronos Solar is een toonaangevende internationale ontwikkelaar van grootschalige zonneparken. Als onafhankelijke ontwikkelaar combineert Kronos Solar de allerbeste locaties, technologieën en partners voor het creëren van verantwoorde en duurzame zonnepark projecten. Vanwege de complexiteit van de projecten kiest Kronos Solar ervoor om van A tot Z betrokken te zijn en daarbij veel aandacht te besteden aan samenwerking met lokale partijen en een duurzame landschappelijke inpassing, zodat ook meerwaarde voor de omgeving ontstaat. Meer informatie over Kronos Solar is te vinden op www.kronos-solar.de.

Als moederbedrijf wil Kronos Solar op een locatie in de gemeente Zwolle het zonnepark KS NL22 B.V. ontwikkelen en hier de naam 'De Weekhorst - Zwolle' aan verbinden. Binnen de regels van het geldende bestemmingsplan is het niet toegestaan om een zonnepark op de beoogde locatie te realiseren. Er is daarom een omgevingsvergunning aangevraagd voor 25 jaar om af te wijken van het bestemmingsplan. Een omgevingsvergunning in strijd met een bestemmingsplan kan alleen worden verleend als de activiteit niet in strijd is met een goede ruimtelijke ordening. De motivering van het besluit moet dus een goede ruimtelijke onderbouwing bevatten. Deze onderbouwing is opgenomen in voorliggend document.

1.2 Ligging en begrenzing van het plangebied

De beoogde locatie voor het zonnepark ligt ten zuiden van de Stad Zwolle aan de Jan van Arkelweg 3, kadastraal gaat het om de percelen Gemeente Zwolle, sectie U, nummer 428 (deels), 431, 445 (deels) en 446.

Afbeelding 1: ligging van het plangebied

1.3 Vigerende bestemmingsplan

Geldend bestemmingsplan is 'Buitengebied – IJsselzone, Windesheim' (vastgesteld op 18-06-2013).

Afbeelding 2: uitsnede ruimtelijkeplannen.nl

De locatie heeft binnen het bestemmingsplan Buitengebied – IJsselzone, Windesheim de enkelbestemming 'Agrarisch met Waarden - Landschap'. Tevens ligt er op de beoogde locatie een dubbelbestemming 'Leiding – Gas'. Aangezien een zonnepark strijdig is met de geldende bestemmingen, is het aldus verboden op de beoogde locatie een zonnepark te realiseren. De volgende uit het bestemmingsplan voortvloeiende aandachtspunten zijn van kracht:

- Het is verboden om de gronden zonder of in afwijking van een schriftelijke vergunning van Burgemeester en Wethouders bepaalde werken, geen bouwwerken zijnde, of werkzaamheden, geen normale onderhoudswerkzaamheden zijnde, uit te voeren.
- Ter plaatse van de rioolwaterpersleiding en de hoogspanningsverbinding gelden er beperkingen t.a.v. bouwen en gebruik.

Cultuurhistorische status

Binnen de projectlocatie liggen geen rijksmonument of gemeentelijk monument of panden met cultuurhistorische waarden.

Eventueel eerder verleende omgevingsvergunningen voor bouwwerken zijn met de aanleg van het zonnepark niet in het geding.

1.4 Locatiekeuze

De eerste keuze die vooraf gaat aan het bouwen van een zonnepark is de wens om door middel van een grootschalig grondgebonden zonnepark schone energie op te wekken. Daarnaast gelden er natuurlijk ook verschillende criteria waar de gekozen locatie aan dient te voldoen. De keuze voor een grootschalig grondgebonden zonnepark wordt in de volgende paragraaf toegelicht. Daarna volgt een overzicht van de verschillende criteria en hoe de locatie in Zwolle aan deze criteria voldoet.

1.4.1 Waarom grootschalige, grondgebonden zonneparken?

De laatste jaren zijn zonneparken (>1ha) steeds vaker te zien in Nederland. Eén van de redenen is de doelstelling om binnen Nederland in 2020 minimaal 14%¹ aan duurzame energie te produceren. Op dit moment is 5,9% van ons energieverbruik afkomstig uit hernieuwbare bronnen. In Nederland is 0,3% van het totale energieverbruik afkomstig uit zonne-energie (2016, Centraal Bureau voor de Statistiek)². Dit betekent dat we de hoeveelheid duurzame energie met 8,1% moeten verhogen in 3 jaar tijd; er is dus nog een lange weg te gaan. Om de ambitieuze doelstellingen te bereiken kunnen we niet om het grootschalige zonnepark heen. Grootschalige zonneparken kunnen hiertoe op een relatief korte termijn een grote bijdrage leveren.

Het voordeel van grootschalige grondgebonden zonneparken is tweeledig. In de eerste plaats zijn er de lagere kosten per kWp die voortkomen uit het schaalvoordeel. Bij grondgebonden zonneparken bedragen de kosten ca. 1000€ per kWp. Voor zogenoemde ‘roof-top installaties’ bedragen de kosten ca. 1300€ per kWp. Waar vroeger grootschalige zonneparken vaak niet rendabel waren heeft de huidige subsidieregeling hier verandering in gebracht. Door gebruik te maken van het SDE+ programma zijn nu ook grootschalige projecten rendabel. Daarnaast kan een grondgebonden zonnepark in korte tijd een veel grotere bijdrage leveren aan de bovengenoemde energiedoelstellingen dan ‘roof-top installaties’, maar met een minder grote ruimtelijke en visuele impact dan bijvoorbeeld windmolens. Het is bovendien de verwachting dat tegen de tijd dat de eerste grondgebonden zonneparken ontmanteld zullen moeten worden i.v.m. de levensduur van de panelen (na ca. 25 jaar), er een onuitputtelijke, circulaire oplossing voor grootschalige, duurzame energie-opwek gevonden is.

1.4.2 Locatie criteria

Onderstaand zijn de criteria benoemd die bij het selecteren van de locatie doorslaggevend zijn. Deze criteria hebben vooral betrekking op de technische en fysieke aspecten van het zonnepark. Naast deze criteria is het natuurlijk ook van belang dat het zonnepark goed kan worden

---

¹ Rijksoverheid stimuleert duurzame energie, Rijksoverheid (<https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/duurzame-energie/meer-duurzame-energie-in-de-toekomst>)

² Aandeel hernieuwbare energie 5,9% in 2016, Centraal Bureau voor de Statistiek (<https://www.cbs.nl/nl-nl/nieuws/2017/22/aandeel-hernieuwbare-energie-5-9-procent-in-2016>)

ingepast in het landschap en dat de ruimte die het park in beslag neemt voor meerdere doeleinden gebruikt kan worden.

Zonuren

Voor het opwekken van energie door middel van de zon is het van belang dat de locatie voldoende zonuren ontvangt. Op basis van onderstaande kaart van Solargis is te zien dat op de locatie in Zwolle te rekenen valt met een zonne-bestraling tussen 1000 – 1025 kWh/m². De hoeveelheid zonne-bestraling in combinatie met de SDE+ stimulus creëert een solide business case.

Conclusie: de locatie leent zich zeer goed voor een zonnepark door de zonne-bestraling per m² die te verwachten valt.

Afbeelding 3: kaart Solargis

Schaduw

De locatie wordt in het zuiden, het westen en deels noordelijk omzoomd door bomen. Er is rekening gehouden met eventuele lagere opbrengst door schaduwwerking. De schaduw vormt geen probleem voor de haalbaarheid van het project.

Conclusie: De schaduw vormt geen belemmering voor het realiseren van het project.

Bereikbaarheid

De bereikbaarheid van de locatie en de aanwezigheid van eventuele toegangswegen alsmede in/uitritten zijn een belangrijk criterium. De locatie in Zwolle is goed te bereiken vanaf de Jan van Arkelweg.

Conclusie: de bereikbaarheid van de locatie is zeer goed.

Beschikbaarheid

Voor de bouw van het zonnepark is toestemming van de landeigenaar nodig. Daarnaast is het ook van belang dat er gekeken wordt naar de rechten van derde partijen die wellicht op het land rusten (kabels, riool etc). Eventuele consequenties hiervan zullen in voorliggende ruimtelijke onderbouwing nader worden onderzocht en toegelicht.

Conclusie: de locatie is beschikbaar voor de bouw van een zonnepark.

Netaansluiting

Wellicht de belangrijkste vereiste is dat er voldoende capaciteit beschikbaar is om het zonnepark aan te sluiten, wat in dit geval voorhanden is. Een tweede punt is de afstand van het zonnepark tot de dichtstbijzijnde aansluiting op het stroomnet. In het geval van de locatie Zwolle is de afstand tot het aansluitpunt circa 4500 meter.

Conclusie: de afstand tot het dichtstbijzijnde aansluitpunt is haalbaar en er is voldoende capaciteit beschikbaar om het zonnepark aan te sluiten.

Duurzaam ruimtegebruik

Onder duurzaam ruimtegebruik wordt het gebruik van het land voor meerdere doeleinden verstaan. Voor de locatie nabij Harculo is gepland dat het terrein door schapen wordt begraaasd en gemaaid. Daarnaast wordt er gezocht naar een imker om bijenkasten te plaatsen op het terrein. Om dit te stimuleren wordt de oostrand van het zonnepark ingezaaid met een kruidenmengsel voor bijen en vlinders.

Conclusie: Door bovenstaand extensief beheer ontstaat een gebied met kruidig grasland dat ruimte biedt voor meervoudig ruimtegebruik.

1.5 Leeswijzer

Bovenstaande vormt een inleiding op de ruimtelijke onderbouwing voor het zonnepark 'De Weekhorst - Zwolle' aan de Jan van Arkelweg, ten zuiden van Zwolle nabij Harculo. In hoofdstuk 2 wordt ingegaan op het rijks, provinciaal en gemeentelijk beleid voor de ontwikkeling van zonneparken en de daaraan gekoppelde voorwaarden voor het voorliggende projectvoorstel. Hoofdstuk 3 behandelt een gedetailleerd overzicht van het beoogde project. De relevante omgevings- en sectorale aspecten worden in hoofdstuk 4 uiteengezet, waarna in hoofdstuk 5 wordt ingegaan op de uitvoerbaarheid van het project.

HOOFDSTUK 2 – BELEID

2.1 Inleiding

In dit hoofdstuk zal ingegaan worden op het relevante rijks, provinciaal, regionaal en gemeentelijk beleid dat van toepassing is op de beoogde activiteit aan de Jan van Arkelweg. In sectie 2.6 volgt de conclusie.

2.2 Rijksbeleid

Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte

De Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR) is op 13 maart 2012 vastgesteld en vervangt verschillende nota's, waaronder de Nota Ruimte. In de SVIR staan de plannen voor ruimte en mobiliteit. Het kabinet beschrijft hierin, in welke infrastructuurprojecten het de komende jaren wil investeren. Provincies en gemeenten krijgen meer bevoegdheden bij ruimtelijke ordening. De Rijksoverheid richt zich op nationale belangen. De voorgenomen uitbreiding is niet in strijd met de SVIR.

Toetsing van de ontwikkeling

Het zonnepark is een lokale ontwikkeling waarbij geen nationale belangen uit de SVIR in het geding zijn. Aan de algemene voorwaarden van zorgvuldige afweging en transparante besluitvorming wordt net als bij alle andere ruimtelijke plannen voldaan door te voldoen aan de wettelijke vereisten.

Besluit algemene regels ruimtelijke ordening

De juridische borging van de realisatie van de nationale belangen ligt in het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro). Het Barro is in werking sinds 2011 en bevat onderwerpen die van rijksbelang zijn, zoals defensie, de ecologische hoofdstructuur, ruimte voor de rivier, kustverdediging, de elektriciteitsvoorziening en toekomstige uitbreiding van het hoofd(spoor)wegennet. Per onderwerp bevat het Barro regels waaraan bestemmingsplannen moeten voldoen. In het plangebied zijn geen belangen aanwezig die op basis van het Barro geborgd moeten worden.

Toetsing van de ontwikkeling

In het plangebied zijn geen nationale belangen aanwezig die op basis van het Barro geborgd moeten worden.

Ladder duurzame verstedelijking

De Ladder voor Duurzame Verstedelijking is vastgelegd in het Besluit ruimtelijke ordening (Bro, artikel 3.1.6 lid 2). Doel hiervan is dat er een goede ruimtelijke ordening plaatsvindt door optimale benutting van ruimte in stedelijk gebied en dat er een zorgvuldige afweging plaatsheeft in een transparant proces voor nieuwe stedelijke ontwikkelingen.

Toetsing van de ontwikkeling

Het aanleggen van een zonnepark op de huidige agrarische percelen is geen nieuwe stedelijke ontwikkeling. Op basis van eerdere uitspraken van de Raad van State blijkt dat soortgelijke projecten die niet tot leegstand van bestaande bebouwing leiden, niet als een nieuwe stedelijke ontwikkeling in de zin van het Bro kunnen worden aangemerkt. Voorbeelden hiervan zijn de aanleg van een weg, windpark of een hoogspanningsleiding. Een toets aan de Ladder is daarom niet van toepassing. Vanuit een goede ruimtelijke ordening wordt hieronder wel ingegaan op de onderbouwing van de behoefte en de argumentatie achter de omvang en de locatie.

Het aandeel duurzaam opgewekte energie bedroeg in 2015 in Overijssel een ruime 10% (Uitvoeringsprogramma Nieuwe Energie Overijssel 2017-2023). De inzet is om dit aandeel gefaseerd te laten toenemen tot ruim 20% in 2023 en ruim 35% in 2035. In 2050 moet de provincie uiteindelijk energieneutraal zijn. Om deze ambitie te halen is niet alleen besparing van energie een noodzaak, ook zijn veel nieuwe voorzieningen nodig. De beoogde provinciale ambitie allereerst zoveel mogelijk daken met zonnepanelen te voorzien vormt een stap in die richting, maar is allerm minst voldoende om aan de ambitieuze doelstellingen te voldoen. Hiervoor zijn grootschaligere energie-opwek projecten nodig (bijv. windmolens, zonneparken). Veel van deze projecten kunnen niet binnen de bestaande bebouwing opgelost worden en zullen dus in het buitengebied van de Overijsselse gemeenten moeten worden ingepast.

Een zonnepark van de beoogde omvang levert schaalvoordelen op waardoor de kosten per eenheid geleverde stroom dalen. Dit geeft de mogelijkheid om met minder subsidie het zonnepark te bouwen, wat de haalbaarheid vergroot. Inzetten op grootschaligheid geeft daarnaast meer ruimte om iets terug te doen voor de omgeving, bijvoorbeeld door meervoudig ruimtegebruik (natuurontwikkeling) of door duurzame initiatieven te steunen.

Energieakkoord 2013

Het energieakkoord voor duurzame groei bevat afspraken over energiebesparing, meer duurzame energie en extra werkgelegenheid. Het kabinet heeft deze afspraken gemaakt met onder meer werkgevers, vakbonden en milieuorganisaties. Het kabinet beschouwt het akkoord als een belangrijke stap op weg naar een 100% duurzame energievoorziening. Concrete doelstellingen hiervoor zijn eveneens opgenomen, zo is het de bedoeling dat in 2020 14% van al het energieverbruik duurzaam opgewekt moet zijn. In 2023 moet dat opgelopen zijn tot 16%.

Toetsing van de ontwikkeling

De beoogde ontwikkeling sluit aan bij de doelstellingen rondom duurzame energieopwekking.

Subsidie Duurzame Energie (SDE+)

Bedrijven en (non-profit) instellingen die hernieuwbare energie (gaan) produceren, kunnen gebruik maken van de subsidieregeling SDE+. De subsidieregeling is bedoeld voor hernieuwbare energietechnieken en is onderverdeeld in de categorieën Biomassa, Geothermie, Water, Wind (land, meer en dijk) en Zon. Met de SDE+ stimuleert het ministerie van Economische Zaken de ontwikkeling van een duurzame energievoorziening in Nederland. Duurzame energie is beter voor het milieu, maakt Nederland minder afhankelijk van fossiele brandstoffen en is goed voor de economie.

Toetsing van de ontwikkeling

Doel van dit project is om voor het najaar van 2018 een aanvraag in te dienen voor een SDE+ subsidie. Streven is dat er voor de aanvraagdatum een omgevingsvergunning verleend is.

2.3 Provinciaal beleid

2.3.1 Omgevingsvisie en Omgevingsverordening Provincie Overijssel

De Provincie Overijssel heeft in 2017 een vernieuwde versie van haar omgevingsvisie gepubliceerd, een visie op de Overijsselse ruimte. Hierin zijn de kwaliteiten, maatschappelijke ontwikkelingen en toekomstplannen voor de provincie opgesteld die ruimtelijk van invloed zijn. De omgevingsvisie vormt een integraal beleid voor ruimtelijke ontwikkelingen in de provincie, waar zonne-energie ook onderdeel van is.

Voor de ontwikkeling van zonne-energie zijn binnen de omgevingsvisie dan ook een aantal aandachtspunten hiervoor opgenomen in de vorm van een zonneladder. Op de eerste trede van deze zogenaamde zonneladder staat, in het kader van duurzaam en meervoudig ruimtegebruik, de plaatsing van zonnepanelen op bebouwing (dak-installaties). In tweede instantie komen gronden op industriegebied of braakliggende gronden in aanmerking. Aangezien de provincie zelf inziet dat met deze twee mogelijkheden het behalen van duurzaamheidsdoelstellingen nog allerm minst eenvoudig is, staat de provincie Overijssel ook zonnevelden in de Groene Omgeving toe. Hierbij gaat het om een tijdelijke, omkeerbare manier van ontwikkeling waarin de oorspronkelijke bestemming van het land behouden blijft. Na 25 jaar valt het grondstuk weer terug in haar oude staat en kan het gebruikt worden op de manier zoals voorheen uitgevoerd. Voorwaarde hiervoor is dat wordt aangetoond, dat er met het project sprake is van maatschappelijke meerwaarde. Bijvoorbeeld door meervoudig ruimtegebruik, maatregelen die getroffen worden om de impact van het project te beperken of te verkleinen, aansluiting op karakteristieken van de omgeving en de bijdrage aan maatschappelijke doelen of instellingen middels het project.

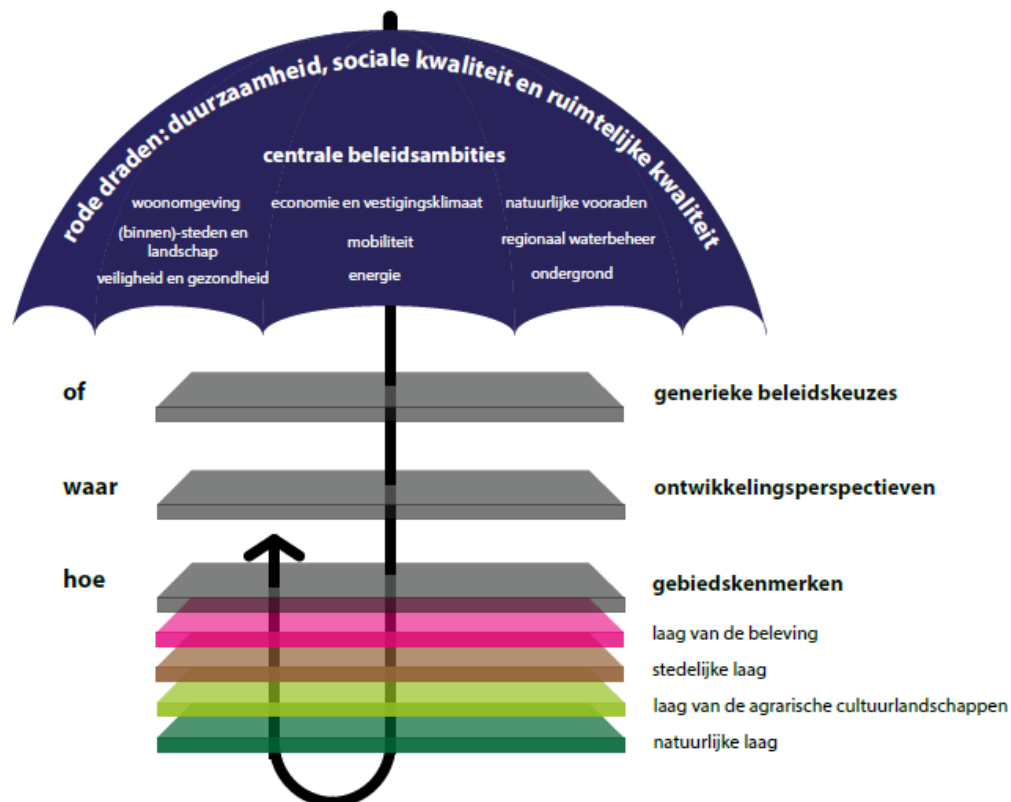
In de provinciale omgevingsverordening is vervolgens opgenomen, op welke manier ruimtelijke ontwikkelingen uitgevoerd en ingepast mogen worden. Hiervoor zijn kwaliteitsimpulsen opgesteld. Zo behandelt de kwaliteitsimpuls Groene Omgeving (KGO, artikel 2.1.6 van de omgevingsverordening) de inpassing van ruimtelijke projecten in de buitengebieden, om daarmee ontwikkelingen ten kosten van de Groene Omgeving te sturen en zo nodig in te perken. Specifiek voor zonneparken is een aparte kwaliteitsimpuls Zonnevelden opgenomen in artikel 2.1.8 van de provinciale omgevingsverordening. De kwaliteitsimpuls Zonnevelden vormt daarmee een verbijzondering van de kwaliteitsimpuls Groene Omgeving, waardoor de algemene KGO specifiek op zonneparken in de Groene Omgeving niet van toepassing is. In de verordening is opgenomen dat zelfstandige opstellingen van zonnepalen in de Groene Omgeving enkel als tijdelijk (mede)gebruik toegestaan worden. Daarnaast moet maatschappelijke meerwaarde aangetoond worden, en verlies van ecologische en/of landschappelijke waarden in voldoende mate gecompenseerd worden. Als laatste wordt in lid 4 aangegeven dat voor ontwikkelingen die plaatsvinden op gronden welke binnen het ontwikkelingsperspectief Ondernemen met Natuur en Water vallen maar niet als NNN zijn aangeduid, compensatiemaatregelen gericht dienen te zijn op de versterking van de kwaliteit van natuur, water en landschap.

De verdere uitwerking en achtergronden van de bovenstaande beleidsuitgangspunten specifiek met betrekking tot het ontwikkelen van zonneparken zijn uitgewerkt in het Uitvoeringsprogramma Nieuwe Energie Overijssel en de Handreiking Kwaliteitsimpuls Zonnevelden. De Handreiking Kwaliteitsimpuls Zonnevelden gaat daarbij als eerste in op het Uitvoeringsmodel Omgevingsvisie Overijssel, waar bovengenoemde ontwikkelingsperspectieven, maar ook specifieke gebiedskenmerken beschreven worden en als leidraad gelden voor iedere ruimtelijke ontwikkeling in de Groene Omgeving.

Toetsing van de ontwikkeling

Een eerste toetsing van een ruimtelijke ontwikkeling in de Provincie Overijssel vindt plaats via het toetsingsmiddel van de omgevingsvisie, het Uitvoeringsmodel Omgevingsvisie Overijssel. Dit model baseert zich op drie lagen, te weten:

- Generieke beleidskeuzes: is er sprake van een maatschappelijke opgave?
- Ontwikkelingsperspectieven: waar is er sprake van ruimte voor een ruimtelijk project?
- Gebiedskenmerken: hoe kan een initiatief in het landschap ingepast worden?

Afbeelding 4: Uitvoeringsmodel Omgevingsvisie Overijssel

Het is duidelijk dat zowel op internationaal, nationaal en regionaal niveau gehoor gegeven moet worden aan de invulling van duurzame opwek van energie. De Provincie Overijssel neemt daartoe haar verantwoordelijkheid middels het uitvoeringsprogramma Nieuwe Energie Overijssel. Ook gemeenten geven op haar niveau invulling aan deze beleidskaders, de Gemeente Zwolle eveneens. Aan de andere kant betekent dit ook dat er kaders aan de ruimtelijke inpassing van projecten gegeven worden. Dit houdt concreet in dat niet elk project op elke locatie zomaar toegestaan wordt, en een ruimtelijke ontwikkeling altijd gepaard gaat met overwegingen van duurzaam ruimtegebruik als opgenomen in de Ladder van Duurzame

Verstedelijking. Het voorliggende project beschrijft een initiatief dat de vraag naar duurzame opwek van energie beantwoordt, en ondervindt daarbij geen belemmeringen met het zicht op de generieke beleidskeuzes als opgenomen in de Omgevingsvisie Overijssel.

In het Uitvoeringsmodel omgevingsvisie Overijssel zijn zes ontwikkelingsperspectieven opgenomen, drie in de groene omgeving en drie in het stedelijk gebied. Voor de huidige locatie in de groene omgeving is het ontwikkelingsperspectief Wonen en werken in kleinschalige mixlandschap van toepassing. Dit ontwikkelingsperspectief is gericht op het harmonieus combineren van verschillende functies in het buitengebied. De opwekking van duurzame energie kan hier volgende de omgevingsvisie een belangrijke rol in spelen, onder de voorwaarde dat dit ruimtegebruik op een passende manier in het kleinschalig landschap ingepast wordt. Daarnaast wordt hierbij aangemerkt dat maatschappelijk draagvlak en het aansluiten op gebiedskenmerken de aandacht verdienen, en samenspraak met de directe omgeving centraal moet staan. Ook op het punt van de ontwikkelingsperspectieven voldoet het initiatief hiermee aan de gestelde eisen, daar aan zowel landschappelijke inpassing en het creëren van maatschappelijk draagvlak grote aandacht gegeven wordt. Omliggende functies en bedrijvigheid worden daarnaast niet door het project belemmerd.

Tevens ligt de beoogde projectlocatie in het ontwikkelingsperspectief Stads- en Dorpsrandgebieden. Een zone aangegeven als een overgangsgebied tussen Stedelijk Gebied en de Groene Omgeving, wat als het ware een uitnodiging vormt vanuit het stedelijk gebied naar het buitengebied, en vice versa. Recreatie en culturele doeleinden kunnen in het kader van een uitnodigend landschap de aantrekkelijkheid ervan verbeteren. De opwekking van duurzame energie kan echter ook een belangrijke rol in vervullen, omdat het aan recreërend publiek, inwoners en reizigers van en naar Zwolle kenbaar maakt dat de Gemeente Zwolle hard werkt aan het verduurzamen van de gemeente. Daarmee kan het project als een 'duurzaam visitekaartje' fungeren.

In de omgevingsvisie zijn daarnaast visueel gebiedskenmerken aangegeven middels verschillende lagen. Hierbij wordt onderscheid aan vier lagen gemaakt, te weten:

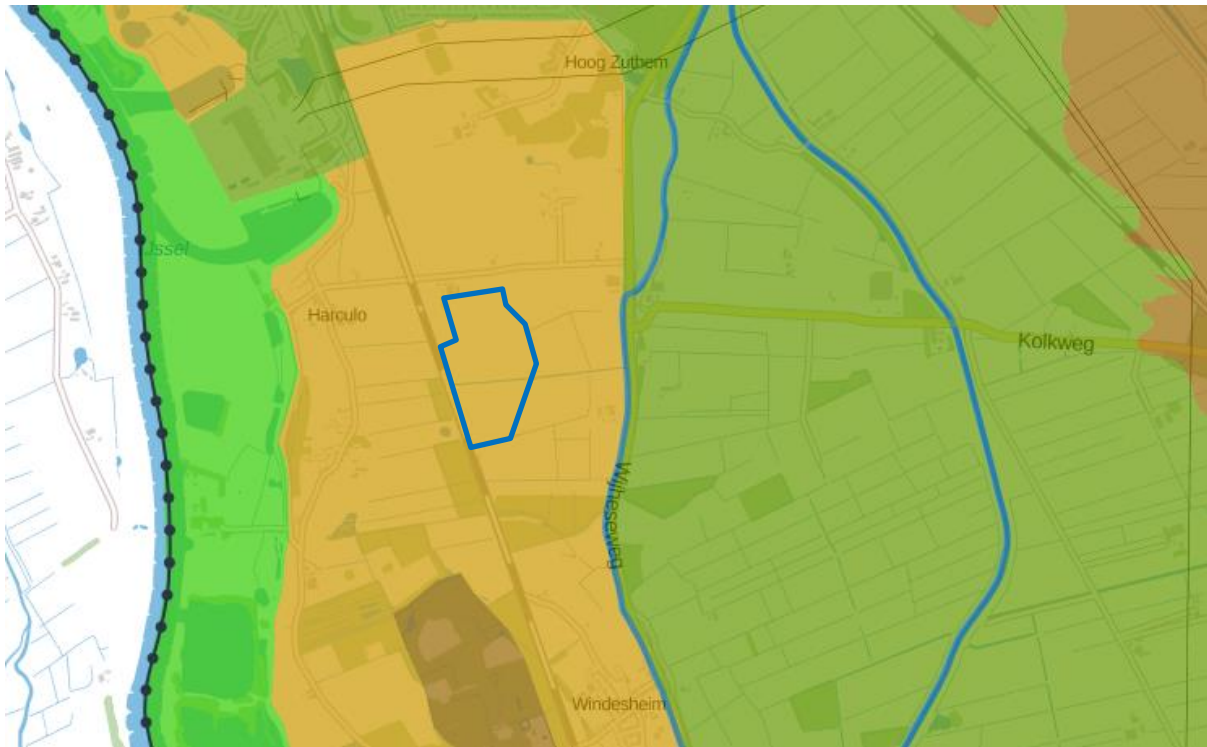
- natuurlijke laag
- laag van het agrarisch cultuurlandschap
- stedelijke laag
- laag van de beleving

De **natuurlijke laag** is een bodemlaag met het reliëf, het watersysteem en de natuur die zich hierop heeft kunnen ontwikkelen. De laag heeft tevens een historisch karakter, daar het over de afgelopen eeuwen constant in ontwikkeling was en is door de wisselwerking tussen fysische en biotische factoren. De projectlocatie bevindt zich in een gebied met als aanduiding 'Oeverwallen'.

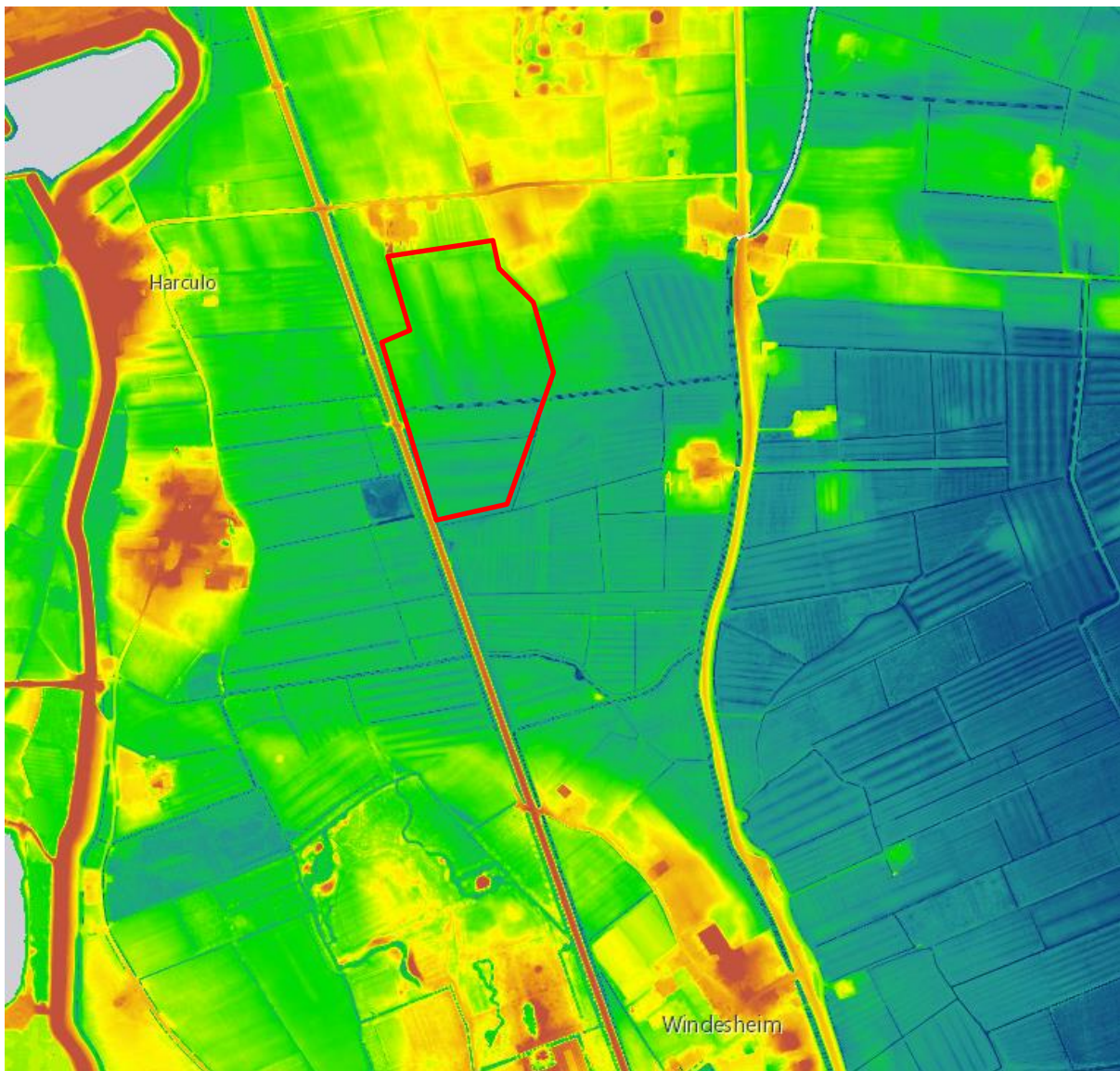
Oeverwallen vallen in het Uitvoeringsmodel Omgevingsvisie Overijssel onder de categorie 'Rivierengebieden (rivier en uiterwaarden, oeverwallen en komgronden). Deze oeverwal is een direct resultaat van het historisch rivierenverloop van de IJssel. De bodem bestaat uit zand en leemhoudend materiaal dat de IJssel in het verleden tegen de oeverwanden afgezet heeft. Op deze gronden is van origine veel loofbos en struweel met een heel afwisselend karakter gevestigd. Het meer zanderige gedeelte van de oeverwal heeft op verschillende plekken, o.a. langs de Vecht, tot duinenvorming geleid. Oevervallen waren historisch gezien interessante plekken voor vroege bewoning en vormden voor de eerste bewoners van Nederland een ideale uitvalspost om vroege culturalisatie van het landschap uit te voeren. Regelmatige overstroming en de daaruit resulterende leemafzetting van de rivier maakte stabiele landbouwbedrijving echter onmogelijk. Daarom werden de oeverwallen hoofdzakelijk als weide- en graslanden voor vee ingezet. Dichter op de huidige rivierenloop van de IJssel bevinden zich de uiterwaarden, die nog altijd onder de rivierendynamiek (erosie, sedimentatie, wisselende waterstanden) staan en waar ook vandaag de dag nog steeds een risico op overstroming bestaat. De uiterwaarden zijn daarom uiterst gevarieerd van karakter: combinaties van geulen, poelen, ruigte, struweel, en opgaand bos zijn daarbij veelvoorkomend. Verder van de rivier af, richting en op de oeverwallen, worden fijnmaziger kleisubstanties afgezet, wat een dichte kleimassa als gevolg heeft.

De ruimtelijke ambities voor oeverwalgebieden zijn gefocust op het herstellen van de ruimtelijk herkenbare structuren van het oeverwallandschap. Het cultuurlandschap dient vooral middels de juiste beplantingskeuze versterkt te worden. Op een aantal specifieke plekken kan de overgang van oeverwal naar de dynamische uiterwaarde hersteld worden. Concrete normen voor dit landschap zijn als volgt: de rivieren, uiterwaarden en rivierdalen krijgen een beschermde bestemmingsregeling, gericht op instandhouding van een robuust watersysteem. Ontwikkelingen die specifiek op de oeverwallen worden geplaatst dienen dan ook in het teken te staan van herstel. Dit houdt in dat op de hogere delen van het landschap bos of bomengroepen geplaatst kunnen worden. Op de lagere delen, aan de voet van de oeverwal, kunnen open struweelruigtes aangebracht worden.

Afbeelding 5: uitsnede Uitvoeringsmodel Omgevingsvisie Overijssel, natuurlijke laag

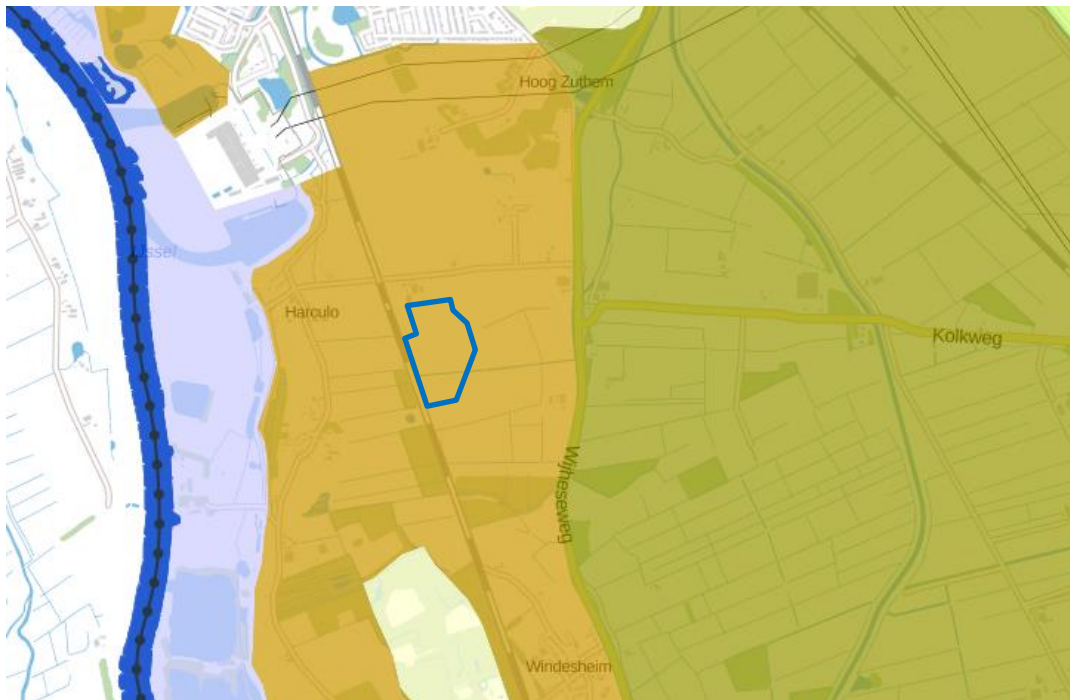
Het voorliggende initiatief tast het reliëf van het landschap niet aan. De projectlocatie is gelegen in een rivierenlandschap, maar vormt geen onderdeel meer van het huidige dynamisch karakter van de IJssel zelf. Het betreft een gebied opgebouwd uit grotendeels natte (klei)gronden, die het resultaat is van frequente rivierafzettingen vanaf de IJssel. De locatie is landinwaarts gesitueerd en loopt daarmee een beduidend minder groot risico op overstroming dan de direct aangelegen uiterwaarden (die tevens onderdeel van het winterdek van de IJssel vormen). De lagere positie van de uitlopers van de oeverwal zijn nog altijd, zij het miniem, onderhevig aan risico tot onderlopen. Dit betreft voornamelijk het oostelijk gedeelte van de projectlocatie. Echter zullen de panelen op een minimale hoogte van 0,80m aangebracht worden, waardoor het risico op beschadiging klein is. Daarnaast worden de transformatoren op de hogere delen van de projectlocatie geplaatst. De oeverwal blijft in zijn huidige vorm en reliëf behouden. Ook wordt, om de nadruk op kleinschaligheid en diversiteit in het rivierengebied te behouden en te versterken, rondom de projectlocatie aan de noord, oost en zuidrand een afschermende haag tussen zonnepark en landschap aangelegd. Er zullen gebiedsspecifieke soorten voor deze haag gebruikt worden, om het geheel passend in het landschap te laten opgaan.

Afbeelding 6: uitsnede Algemeen Hoogtebestand Nederland

De **laag van agrarisch cultuurlandschap** geeft inzicht in het historisch gebruik van het landschap zoals de natuurlijke laag dat toelaat. Veelal gaat het hier om ontginningsactiviteiten en boeren bedrijvigheid. De projectlocatie bevindt zich ook in deze laag op een oeverwal in het rivierenlandschap. Ook hier wordt uitgegaan van een dynamisch landschap, samenhang tussen rivier, uiterwaarden, dijken, wielen, oeverwallen, komgronden, en natuurlijke reliëfs. Dit diverse landschap heeft historisch dan ook een diversiteit aan functies toegeschreven gekregen, variërend van water, verdediging, vervoer, handel, etc. Op de oeverwallen bevinden zich karakteristiek wegdorpen en handelssteden (Zwolle) direct aan de rivier. Tevens zijn er op de rivierduintjes individuele boerderijen, zoals karakteristieke IJsselhoeven gevestigd. Deze karakteristieke waarden blijven met de komst van het zonnepark behouden en worden niet destructief aangetast. De oeverwallen vormen een kleinschalig, gemixt mozaïeklandschap met o.a. bebouwing, boomgaarden, akkerbouw, en wegen- en padennetwerk. Dit kleinschalig karakteristiek staat door de toename van bebouwing en landbouwintensivering onder druk. Ambities en ontwikkelingsnormen voor het oeverwalgebied zijn wederom gefocust op behoud van dit functiecomplex.

Ten overvloede kan genoemd worden dat de bestaande bestemming op het projectgebied (agrarisch met waarden) bij de verlening van een tijdelijke vergunning intact blijft en wordt enkel voor een periode van 25 jaar van het bestaande bestemmingsplan afgeweken.

Afbeelding 7: uitsnede Uitvoeringsmodel Omgevingsvisie Overijssel, laag van agrarisch cultuurlandschap

De **stedelijke laag** heeft voorsnog geen directe invloed op het voorliggende initiatief. In de **laag van de beleving** is de projectlocatie echter aangegeven als stads- en dorpsrandgebied. Deze zones vormen een overgang van stad naar landschap. De randen zijn bepalend voor zowel de stads- als landschapssferen. Hierbij wordt aandacht gevraagd voor de specifieke karakters van zowel het stads- als landschapsleven; men moet het gevoel hebben dat men dicht bij de stad en toch in een natuurgebied kan zijn en vice versa. Markante zichtlijnen op zowel stedelijk als landelijk gebied kunnen hierin een doorslaggevende rol spelen, maar ook volkstuinjes of sportvelden kunnen van belang zijn. Ontwikkelingen in dit gebied moeten gefocust zijn op behoud en herstel van dit overgangskarakter, waarbij de identiteit van stad en landschap versterkt wordt. Ook wordt waarde gehecht aan een uitnodigende entree naar de beide leefsferen. Een zonnepark kan een passende oplossing zijn om de overgang van stad naar landschap te versoepelen en beide leefsferen met elkaar te verbinden. Tevens kan het voor voorbijrijdende reizigers (trein) een innovatieve eerste kennismaking zijn met de Gemeente Zwolle en haar duurzaamheidsaanpak.

Een nadere uitwerking van de Handreiking kwaliteitsimpuls Zonneparken volgt in paragraaf 2.3.3.

2.3.2 Beleidsvorming duurzaamheid

Uitvoeringsprogramma Nieuwe Energie Overijssel

Zoals alle provincies in Nederland streeft ook de Provincie Overijssel naar verduurzaming en de hiervoor benodigde (grootschalige) productie van duurzame energie om aan de nationale energie-transitie te kunnen bijdragen. Om deze doelstelling te behalen heeft de provincie een Programma Nieuwe Energie Overijssel, evenals een kwaliteitsimpuls zonne-energie opgesteld, waarin zowel gehoor aan de noodzaak tot het opwekken van zonne-energie, alsmede structurerende richtlijnen voor het opwekken van deze energievorm in veldopstelling gegeven worden. Deze worden in het onderstaande nader toegelicht.

In 2016 is de provincie Overijssel samen met kernpartners van start gegaan met de ontwikkeling van het Programma Nieuwe Energie Overijssel. Dit programma heeft als doel om in 2023 20% hernieuwbare energie te realiseren en besparings- en efficiencymaatregelen in verschillende sectoren te stimuleren. Het tussenresultaat bestaat uit vijf thematische contouren (hernieuwbare energie, gebouwde omgeving, industrie en bedrijven, duurzame mobiliteit, lokale initiatieven) met daarin een eerste inventarisatie van ideeën en projecten. Deze vijf contouren vormen nog geen gezamenlijk programma maar geven inzicht in de eerste ideeën en beoogde projecten per thema. Met betrekking tot zonne-energie is de doelstelling 2-3 petajoule (PJ) in 2023. Dit betekent maximaal 1.000 hectare aan oppervlak. Dat is minder dan 1% van het oppervlak van Overijssel. Als indicatieve verdeling is 40% op daken aangehouden en 60% in veldopstellingen. De doelstelling van 600 hectare aan veldopstellingen in 2023 lijkt realiseerbaar met een 100-200 hectare momenteel in de pijplijn, maar de eerste projecten moeten nog wel gerealiseerd worden. Van groot belang is om hiervoor een sterk maatschappelijk en politiek draagvlak (juist ook in de gemeenteraden) te verkrijgen. Het tijdig betrekken van stakeholders en een transparante, open communicatie zijn hierbij essentieel om vertragingen te voorkomen.

Toetsing van de ontwikkeling

Het zonnepark 'De Weekhorst - Zwolle' nabij Harculo vormt een antwoord op de vraag naar opwek van duurzame energie die vanuit de Provincie Overijssel gesteld wordt. Het helpt de Provincie Overijssel haar duurzaamheidsdoelstellingen voor 2023 te behalen en levert daarnaast actief een bijdrage aan de bewustwording van het maatschappelijk belang voor duurzame opwek van energie, waardoor onomkeerbare duurzaamheidsmaatregelen getroffen kunnen worden.

Handreiking kwaliteitsimpuls Zonnevelden (maart 2017)

De provincie Overijssel wil ruimte maken voor de aanleg van zonnepanelen. Ook buiten de steden en dorpen, in de Groene Omgeving. Deze ambitie is zoals beschreven opgenomen in de provinciale omgevingsvisie, en met regels uitgewerkt in de provinciale omgevingsverordening. Voor alle nieuwe ontwikkelingen in de Groene Omgeving, waaronder zonneparken, geldt dat een goede ruimtelijke inpassing verplicht is. Naast deze zogenaamde 'basisinspanning' kan het zijn dat er voor zonneparken specifiek aanvullende kwaliteitsprestaties nodig zijn.

De Handreiking kwaliteitsimpuls Zonnevelden helpt initiatiefnemers en gemeenten om - samen met omwonenden en andere belanghebbenden - een goede balans te bepalen tussen de ruimte voor ontwikkeling en de mate van aanvullende kwaliteitsprestaties. Deze handreiking zal als leidraad gebruikt worden voor de nadere invulling van het projectgebied. Voorbeelden op basis van de Kwaliteitsimpuls zonnevelden zijn:

- Probeer de locatiekeuze af te stemmen op het bestaan van een aantoonbare maatschappelijke meerwaarde (o.a. door meervoudig ruimtegebruik, treffen van impact-verlagende maatregelen, aansluiting op karakteristieken van gebied, aansluiting op en bijdrage aan maatschappelijke doelen);
- Houd het landschap en de gebiedskenmerken, bijvoorbeeld de kavelrichting, sturend voor het ontwerp van het zonneveld;
- Houd rekening met (doorgaande) structuren en patronen in het landschap. Doe hier geen afbreuk aan door de situering van het zonneveld. Zorg dat het zonneveld goed aansluit bij de aanwezige belangrijke ruimtelijke structuren;
- Kies een eenvoudige hoofdvorm voor het zonneveld (in een kleinschalig landschap kan een groot veld bestaan uit meerdere kleinere velden);
- Streef naar een passende zichtbaarheid van het zonneveld in het landschap.

Toetsing van de ontwikkeling

De Overijsselse zonneladder geeft aan dat er naast de ontwikkeling van PV-installaties op daken en op industrieterreinen en braakliggende gronden ook ruimte gemaakt moet worden voor zonnevelden in de Groene Omgeving. Dit omdat niet al het dakoppervlak beschikbaar of ook geschikt is voor de aanleg van zonnepanelen, en ook de beschikbare industrieterreinen en braakliggende gronden steeds vaker weer voor industriële bestemmingen en commercie gebruikt worden. De provincie staat voor een periode van niet langer dan 25 jaar zonneparken als tijdelijke oplossing toe in de Groene Omgeving. Hierdoor blijft de oorspronkelijke bestemming van het perceel behouden. Het voorliggende project bevindt zich in het buitengebied van de gemeente Zwolle, maar is direct naast een bestaande spoorlijn gelegen en bevindt zich tevens in directe nabijheid van de voormalige IJsselcentrale, een industriële eye-catcher aan de stadrand van Zwolle. Het betreft een ontwikkeling voor een periode van 25 jaar.

In de kwaliteitsimpuls wordt belang gehecht aan de gebiedskenmerken van de Provincie Overijssel, als opgenomen in het uitvoeringsmodel omgevingsvisie Overijssel. Deze zijn in het bovenstaande al toegelicht en aan het project getoetst. De provinciale gebiedskenmerken vinden nauw aansluiting op drie schaalniveaus, waaraan middels de ontwerpprincipes van de basisinspanning voldaan moet worden.

Schaalniveau 1 gaat in op het omringende landschap van het project. Zo moeten de schaal van het project en de omgeving op elkaar afgestemd worden. Het voorliggende project laat zien dat in een divers en variërend rivierenlandschap de inpassing van een zonnepark goede potenties heeft, temeer omdat veel landschapseigenschappen zoals reliëf en bodemkwaliteit met de ontwikkeling van een zonnepark onaangetast blijven. Ook is gekozen voor een eenvoudige hoofdvorm van het zonnepark die de bestaande vorm van het planperceel volgt en benadrukt. Daar het in het geval van de locatie aan de Jan van Arkelweg tevens om het stads- en dorpsrandgebied gaat - een gebied waar bij uitstek de potentie tot zowel stedelijke als landelijke karaktereigenschappen uitgediept kan worden - kan een zonnepark daar een innovatief en

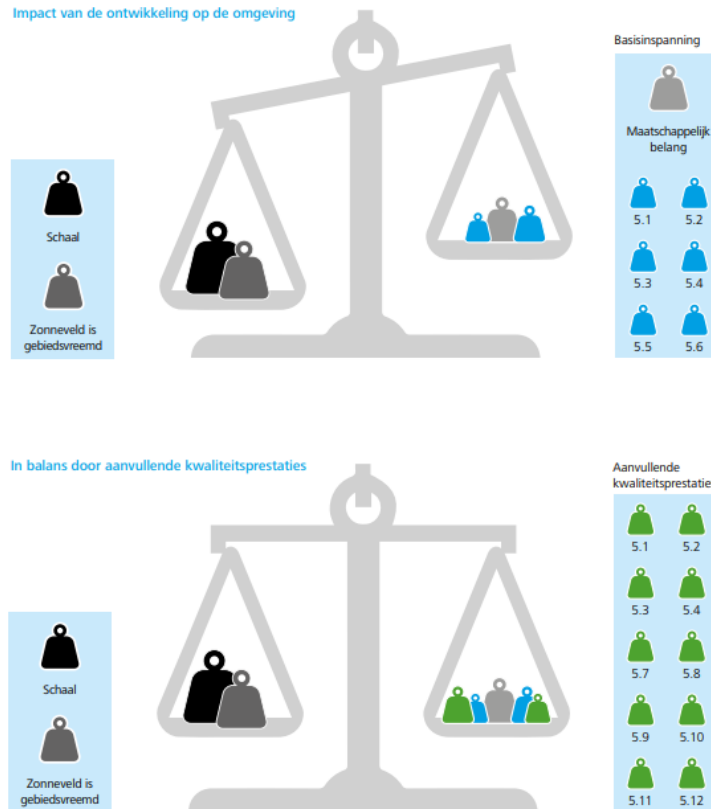
duurzame invulling van vormen. Daarnaast vormt het zonnepark een interessante voortzetting van grootschalige energieopwek in het Zwolse buitengebied als voorheen geproduceerd in de IJsselcentrale ten noordwesten van de projectlocatie. De IJsselcentrale vormde lange tijd een iconische, historisch-industriële centrale uit 1955, ontworpen door ingenieursbureau De Gruyter in Zwolle. In eerste instantie was de IJsselcentrale bedoeld voor het stoken van steenkool. In de jaren '60 en '70 werd geleidelijk overgestapt op het stoken van aardgas, in de recentere jaren afgewisseld met het stoken van plantaardige olie. Sinds 2015 staat de energieproductie van de IJsselcentrale stil en in 2017 werd besloten tot ontmanteling van de centrale. De toekomstige bestemming van het voormalig centralegebied is nog onduidelijk.

Schaalniveau 2 betreft de directe omgeving in het project. Zo worden voorwaarden aan de afscherming en aansluiting van het park cruciaal gesteld. Voor het beoogde project wordt ten noorden, oosten en ten zuiden van de locatie een haag van gebiedseigen soorten aangebracht om overlast van het zonnepark voor directe omwonenden te voorkomen. Bestaande bomenrijen blijven daarnaast behouden. De buurtbewoners zijn bij deze besluitvorming betrokken geweest. De westzijde van het park, langs het spoor, blijft gedeeltelijk open (zuidperceel). Vanaf deze zijde kan het zonnepark een nieuwe, stedelijke eye-catcher vormen in een overgangsgebied van platteland naar stad, bijvoorbeeld als vervanging van de inmiddels gesloopte IJsselcentrale. Het zonnepark kan daarnaast voor voorbij reizende forensen als een visitekaartje voor de Gemeente Zwolle fungeren.

Schaalniveau 3 verdiept zich in de daadwerkelijke invulling van het park. Hierbij wordt gekeken naar hoogte en oriëntatie, maar ook naar vormgeving en plaatsing van transformatorhuisjes. In de projectplanning is een geordende, eenvoudige zuidopstelling van de panelen gepland die het bestaande kavelpatroon en reliëf van de ondergrond in acht neemt. Er wordt één toegangsweg vanaf de Jan van Arkelweg aangelegd, ten oosten van het park. Toegangspoorten tot het park zijn minimaal gehouden, en het hekwerk is opgebouwd uit een combinatie van hout- en rastermateriaal. Transformatoren zijn achter in het park achter de heg aan de oostkant gepland, en worden in schutkleuren geleverd. Nadere details m.b.t. landschappelijke inpassing worden in hoofdstuk 3 behandeld.

Naast deze basisprincipes zijn echter ook aanvullende kwaliteitsprestaties nodig, waarvoor drie variabelen gelden:

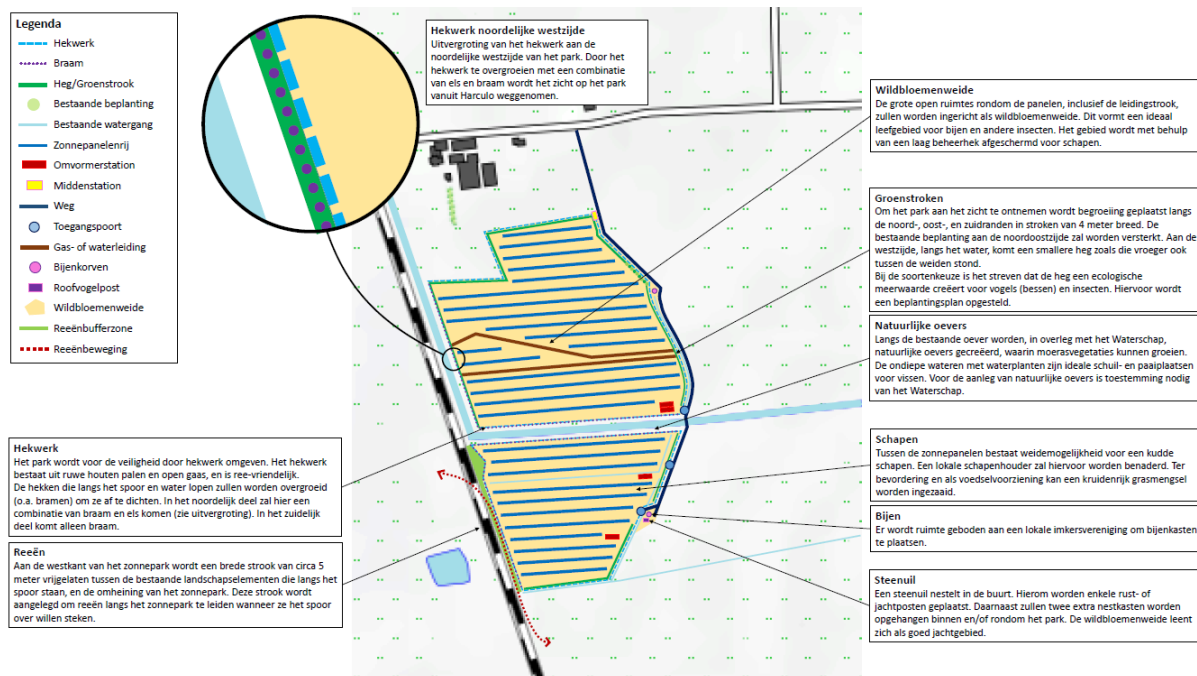
1. Is de ontwikkeling 'gebiedseigen' of 'gebiedsvreemd'?
2. Wat is de schaal van de ontwikkeling en de impact op de omgeving?
3. Dient het initiatief een eigen belang, of ook maatschappelijke belangen?

Met het beantwoorden en uitwerken van deze vragen wordt er voor gezorgd dat impact (schaal en gebiedsvreemdheid van het zonnepark) uiteindelijk in balans gebracht kan worden met aanvullende kwaliteitsprestaties. Deze zijn terug te voeren op 4 hoofdthema's:

- Meervoudig ruimtegebruik: in het zonnepark wordt een zone met een kruidenrijk bloemenmengsel ingezaaid. Hiermee wordt een aantrekkelijke habitat voor streekeigen flora en fauna gecreëerd en kunnen daarnaast bijenkasten in het projectgebied geplaatst worden. Ook is de initiatiefnemer voornemens de ondergrond onder de panelen met een mengsel van traaggroeiende grassen in te zaaien en schapen te laten grazen in het park, en eventueel een lokale schaapherder voor het beheer hiervan te benaderen. Hierdoor wordt de opbrengst van het grasmengsel direct 'geconsumeerd' en tevens aan een duurzame vorm van onderhoud van het park gewerkt. Ook worden in het park jacht- en rustplekken voor een steenuil aangebracht, die in de buurt van de projectlocatie aangetroffen is (zie ecologische quick-scan en aanvullend onderzoek, paragraaf 4.10).
- Impact beperken/compenseren: naast de beoogde heg rondom het zonnepark, en ontwerpprincipes (zie basisinspanning), is het zaak dat ook op andere manieren gehoor wordt gegeven aan de impact van het park op de omgeving. Kronos Solar brengt omwonenden en belanghebbenden via een website en online applicatie op de hoogte van het zonnepark en haar energie-opbrengst. Er is gekozen voor een grotendeels online informatievoorziening, daar de projectlocatie afgelegen ligt en geen onderdeel vormt van een bestaande recreatieroute. Daarnaast is de beoogde locatie privéterrein. Ook biedt Kronos Solar de mogelijkheid tot rondleidingen op het park voor schoolkinderen uit de omgeving.

- c. Aansluiten op karakteristieken van het gebied: het zonnepark past met haar huidige ontwerp in de diversiteit van het bestaande landschap. Door middel van hegbeplanting met streekeigen soorten wordt daarnaast een kwaliteitsimpuls aan het landschap gegeven, door ruimtelijk terug te verwijzen naar de bestaande bomenlaan langs de N337. Hierdoor ontstaat een spel van diversiteit en afwisseling tussen klein- en grootschaligheid van het landschap. De heg, en ook de kruidenzone te midden van het park, kunnen daarnaast de ecologische waarde van het gebied doen toenemen. Tevens is voor de waterloop de aanleg van natuurlijke oevers voorzien (in overleg met het Waterschap). Ook het aflaten van mestgebruik gedurende een periode van 25 jaar kan ervoor zorgen, dat de projectlocatie kan herstellen en een ecologisch uitgebalanceerd gebied kan ontstaan.
- d. Bijdrage aan maatschappelijke doelen: Aan de voorloop van het voorliggende oriëntatieverzoek hebben gesprekken met omwonenden en belanghebbenden bij het zonnepark plaatsgevonden. De participatie van een lokale energiecoöperatie (energiecoöperatie Blauwvinger) staat centraal bij de verdere invulling van het creëren van maatschappelijk draagvlak. Hierbij kan gedacht worden aan het opstellen van een postcoderoos of investeringsmogelijkheden voor de lokale energiecoöperatie voor een deel van het park. Ook wordt ruimte geboden om invulling te geven aan Social Return On Investment (SROI), ofwel het inzetten en versterken van de lokale arbeidsmarkt. De grasopbrengsten van de grond onder het zonnepark worden direct door de schapen geconsumeerd, waardoor duurzaam ruimtegebruik mogelijk is. Daarnaast is het zo dat de 'carbon-footprint' van het zonnepark na een operationele periode van 2,5 jaar gecompenseerd zal zijn.

Afbeelding 8: projectontwerp met kwaliteitsverbeteringen

De bovenstaande afbeelding wordt nader toegelicht in hoofdstuk 3.4 ten aanzien van de landschappelijke inpassing van het park. Tevens is de afbeelding vergroot bijgevoegd bij deze ruimtelijke onderbouwing.

2.4 Gemeentelijk beleid

2.4.1 Algemeen

Omgevingsvisie Zwolle

De omgevingsvisie Zwolle (vastgesteld oktober 2017) schildert de toekomstvisie, ambities en missies van de gemeente Zwolle op het gebied van (ruimtelijke) ontwikkeling. Het beschrijft specifiek hoe de gemeente in de toekomst wil omgaan met haar kwaliteiten, zowel vanuit stedelijk, landelijk, cultureel en natuurlijk oogpunt. Ook punten als duurzaamheid, economie, infrastructuur en maatschappij worden in de omgevingsvisie behandeld. Het is dus een integrale visie op de fysieke leefomgeving voor de inwoners van de gemeente Zwolle, tot stand gekomen middels een grote participatie vanuit de inwoners zelf.

In de Omgevingsvisie Zwolle wordt benoemd als Kernopgave, dat de gemeente in 2050 klimaatneutraal moet zijn. De urgentie van het behalen van deze doelstelling is groot en dringend, en vraagt om creatieve en innovatieve oplossingen. Duurzaamheid is daarom ook als één van de vier bouwstenen voor de toekomstvisie van Zwolle opgesteld. Daaronder valt natuurlijk een thema als klimaatadaptatie, of ook energiebesparing. Een belangrijk onderdeel hiervan is echter ook de grootschalige opwek van duurzame energie waarvoor, zoals de gemeente Zwolle zelf aangeeft, visie, wil, actie en lef nodig. De toezegging van o.a. pilotprojecten voor verschillende vormen van duurzame opwek is daarbij noodzakelijk. Aandacht wordt daarbij wel gevraagd voor de inbreng van lokale stakeholders en oplossingen met ruimte voor economische en sociale meerwaarde. Concreet wordt in de omgevingsvisie gesteld dat op korte termijn handelen de hoogste prioriteit heeft. Daarbij stelt de gemeente zichzelf de rol tot faciliteren en stimuleren van kleinschalige initiatieven, energiebesparing op bedrijven mogelijk te maken en tevens verduurzaming van de gebouwde omgeving, maar ook het initiëren en faciliteren van grootschalige opwek.

Toetsing van de ontwikkeling

Het voorliggende initiatief draagt significant bij aan het behalen van de duurzaamheidsdoelstellingen van de gemeente Zwolle op korte en lange termijn. Aangezien de gemeente duidelijk aangeeft dat het nu de hoogste tijd is ideeën en initiatieven om te zetten in actie, vormt het zonnepark nabij Harculo hier een uitnodigende mogelijkheid toe.

De ontwikkeling is gelegen in een rivierenlandschap, op een bestaande, onregelmatig verkavelde oeverwal in het buitengebied van de Gemeente Zwolle. Voor het buitengebied heeft de gemeente Zwolle specifiek opgesteld in haar omgevingsvisie dat de ruimtelijke ontwikkeling ervan vitaal, solidair, gezond en duurzaam gebeurt. De huidige vorm van het buitengebied is momenteel in transitie, van traditioneel agrarisch naar aanvullend of alternatief nieuwe economische draagmodellen. Als gevolg van stoppende agrariërs of juist schaalvergroting van een agrarisch bedrijf, en technologisch-economische ontwikkelingen vraagt deze transitie van het buitengebied om een ander gebruik van de ruimte. De energietransitie speelt hierin in toenemende mate een belangrijke rol, en het voorliggende initiatief sluit hier dan ook naadloos op aan. Hiervoor wordt in de omgevingsvisie dan ook ruimte en aandacht gevraagd voor het buitengebied, en kan een verbinding tussen stad en ommeland gelegd worden. De ontwikkeling vraagt daarbij om een goede landschappelijke en sociale inpassing. In het kader hiervan wordt verwezen naar onderstaande en het vervolg van hoofdstuk 3. Deze specifiek voor het

buitengebied opgestelde thema's staan niet op zichzelf, maar zijn juist met elkaar verbonden en vragen een integrale en holistische benadering van projectontwikkeling.

Landschapsontwikkelingsplan

De drie gemeenten Zwolle, Zwarte Waterland en Kampen hebben gezamenlijk een landschapsontwikkelingsplan opgesteld om het buitengebied te beschermen, behouden en versterken voor toekomstige ruimtelijke ontwikkelingen en de mogelijke versnippering en verrommeling als gevolg hiervan.

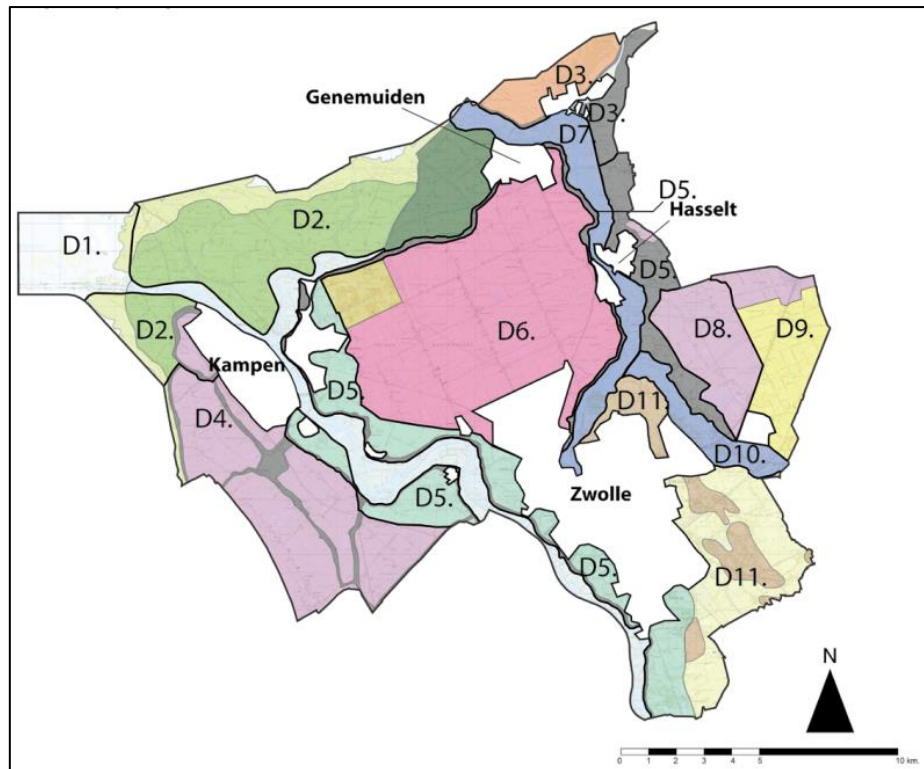
Het landschap van de drie gemeenten laat zich kenmerken als zeer contrastrijk, variërend van dekzanden, rivierenlandschappen, en klei- en veenpolders. Over het algemeen is het een waterrijk en open gebied, waar oeverwallen, terpen en dijken een grote blikvanger waren en zijn. Daartussen verspreid liggen de Hanzesteden, waaronder Zwolle, Kampen, Hasselt, Genemuiden, en Zwartsluis, die inmiddels een stevig stedelijk netwerk in het landschap vormen. In het variërende landschap zijn dus verschillende natuurlijke, cultuurhistorische en archeologische waarden verbonden.

Toetsing van de ontwikkeling

De huidige projectlocatie is volgens het landschapsontwikkelingsplan gesitueerd in een rivierenlandschap, onder de naam IJsselstroomruggen en zwaardere IJsselklei. Aan het landschapsontwikkelingsplan is een gebiedsperspectievenkaart gekoppeld, wat weergeeft dat het projectgebied in deelgebied (D5) stroomruggen en dijken ligt – leefbaar bovenland. Dit is een gebied wat rijke cultuurhistorie ademt, maar daarnaast een divers en multifunctioneel karakter heeft.

De oeverwallen en dekzandruggen vormen de ruggengraten van het gebied, verbonden door dijken en kleine historische kernen. Daaromheen zijn onregelmatige, mozaïekvormige kavels en dijkwoningen te vinden. Deze natuurhistorische eigenschappen dienen toegankelijk gemaakt en waar mogelijk versterkt te worden. Dit kan bijvoorbeeld door recreatief medegebruik, en door het temperen van doorgaand verkeer. De huidige vorm van landbouw dient voortgezet te worden, maar ook voor nieuwe ontwikkelingen liggen interessante kansen. Experimenteren is daarbij toegestaan, waarbij schaal en invulling aan het maatschappelijk karakter van het deelgebied aangepast dienen te worden.

Het zonnepark vormt in het stroomruggen deelgebied weliswaar geen traditionele manier van landbouwbedrijving, maar geeft middels alternatief landgebruik een prikkelende invulling en karakter aan het multifunctionele landschap. Daar de ontwikkeling het bestaande kavelpatroon volgt, sluit het daarbij aan op bestaande verkaveling en landschapsindelingen. Tevens biedt het forensen vanuit of naar de stad Zwolle (via spoorlijn in het westen) de gelegenheid aan het duurzame karakter van de Gemeente Zwolle te werken. Ten aanzien van de landschappelijke inpassing wordt verwezen naar hoofdstuk 3.3.

Afbeelding 9: landschapontwikkelingsplan Zwolle, Zwarte Waterland en Kampen

2.4.2 Doelstellingen gemeente ten aanzien van energie en klimaat

Ambitiedocument Energietransitie

De duurzaamheidsambities van de gemeente Zwolle zijn vastgelegd in het ambitiedocument 'Zwolle geeft je energie' (juni 2017). Uit dit document blijkt dat Zwolle uiterlijk in 2050 energieneutraal wil zijn. Op de middellange termijn betekent dit dat Zwolle in 2025 de hoeveelheid CO₂-uitstoot ten opzichte van 1990 wil reduceren met 25%, en 25% van de totale energievraag op duurzame wijze wil opwekken. De grootte van de opgave wordt duidelijker gemaakt met een volgend voorbeeld: voor een besparing van 10 kiloton CO₂ zijn de volgende maatregelen nodig.

- Zonnepanelen op 15% van alle woningen OF
- 2,4 windmolens van 3 MW OF
- 14,4 ha zonnenveld (29 voetbalvelden) OF
- 50% van alle bedrijven reduceren hun CO₂ uitstoot met 5% OF
- Een derde van alle woningen in Zwolle wordt geïsoleerd

In totaal heeft de Gemeente Zwolle een CO₂ besparing van 205 kiloton te halen. Om de energietransitie in goede banen te leiden heeft de gemeente Zwolle de volgende uitgangspunten opgesteld.

1. Er worden geen duurzame energiebronnen uitgesloten;
2. Sterke focus op lokale invulling van de energieopgave;
3. Stimuleren van initiatieven met economische en sociale meerwaarde;
4. Er is ruimte voor experiment en innovatie.

De Gemeente Zwolle zal binnen het proces naar en tot energietransitie verschillende rollen hebben, variërend van informierend, stimulerend, faciliterend en sturend, tot regisserend of handhavend. Voorwaarde is dat de gemeente bij duurzame initiatieven betrokken is en tevens zelf actief aan verduurzaming (bijvoorbeeld via het inperken van het eigen energieverbruik) bijdraagt. Specifiek voor de opwekking van grootschalige duurzame energie is een energiegids opgesteld. Het huidige project wordt dan ook vooral aan deze energiegids getoetst.

Toetsing van de ontwikkeling

De huidige projectlocatie vormt met haar 15 ha een kleine doch essentiële bijdrage aan de verduurzaming van de Gemeente Zwolle. Wanneer uitgegaan wordt van volledige inzet op zonnepanelen vormt het project een kleine 5% van de totale energiebehoefte die nodig is om aan de doelstelling van 205 kiloton CO₂ besparing te komen. Uiteraard zal een mix van de boven beschreven mogelijkheden uitgevoerd worden. De noodzaak tot het invulling geven aan zonne-energie, en de relatief gunstige inpassingsmogelijkheden van een zonnepark t.o.v. bijvoorbeeld een windmolen is daarmee niet minder groot.

2.4.3 Specifieke voorwaarden gemeente zonneparken

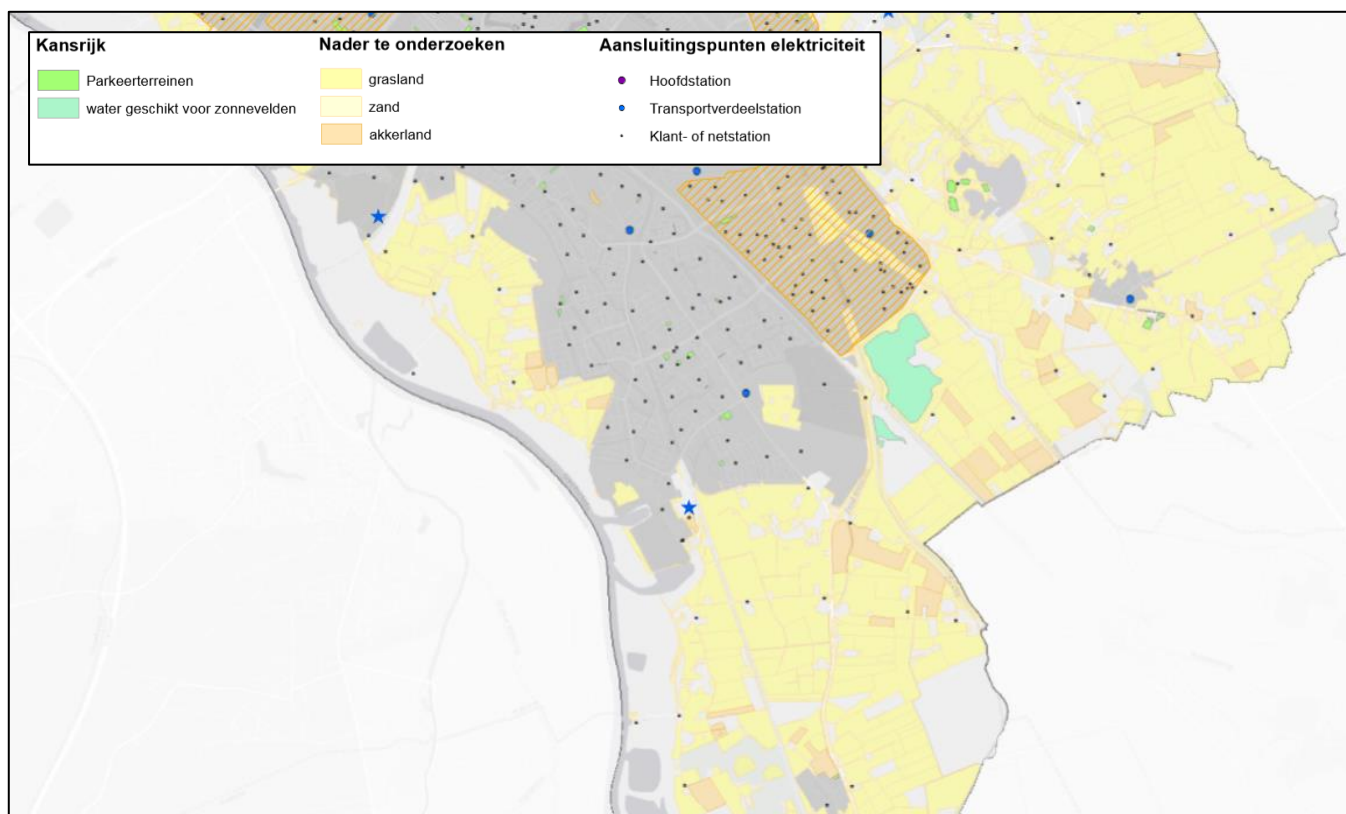
Verkenning Duurzame Energie Zwolle (bijlage van de Zwolse energiegids)

Voor de grootschalige opwekking van zonne-energie middels grondgebonden zonneparken is in het document 'Verkenning Duurzame Energie' (december 2017 vastgesteld) een apart hoofdstuk met richtlijnen en voorwaarden opgenomen. Hierin wordt het provinciaal beleid gevolgd en specifiek voor de gemeente Zwolle nader uitgewerkt. Zo geeft ook de Gemeente Zwolle aan zoveel mogelijk dakinstallaties en gronden op bedrijventerreinen, parkeerplaatsen, en andere braakliggende terreinen te willen gebruiken. De gemeente geeft echter in haar verkenning ook duidelijk aan dat met name braakliggende terreinen niet genoeg zijn voor dergelijke alternatieven en er ook gekeken zal moeten worden naar het plaatsen van zonneparken in de Groene Omgeving, als tijdelijke ontwikkeling. In de Groene Omgeving zijn, in navolging van de Provinciale Omgevingsvisie Overijssel, de volgende gebieden uitgesloten voor de ontwikkeling van zonneparken:

- Bos en bomenrijk gebied
- Natura 2000
- Natuurnetwerk Nederland

Toetsing van de ontwikkeling

De gemeente heeft ter verkenning van gebieden met potentie kaartmateriaal opgesteld, waar het op te stellen afwegingskader nader op in zal gaan. De onderstaande kaart uit het verkenningsdocument geeft aan dat de voorgestelde locatie in een kansrijk graslandgebied ligt wat op potentie tot zonnepark nader te onderzoeken is. Met voorliggende, goede ruimtelijke onderbouwing biedt de ontwikkeling van het beoogde zonnepark een kansrijke invulling van de energietransitie Zwolle.

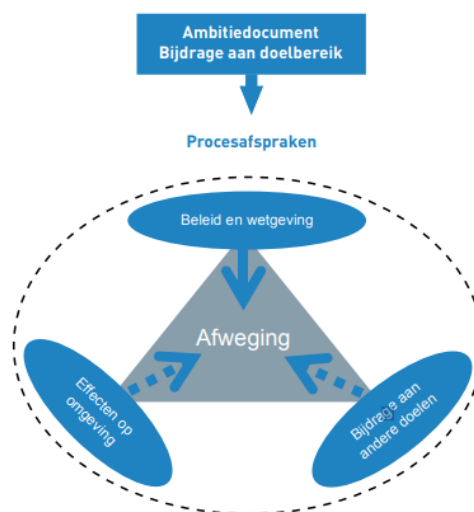

Afbeelding 10: Verkenning Duurzame Energie Zwolle

Zwolse energiegids (december 2017)

Naast bovengenoemde beleidsdocumenten heeft de Gemeente Zwolle specifiek voor grootschalige opwek die middels een omgevingsvergunning of bestemmingsplanprocedure doorlopen moet worden een energiegids opgesteld. In de energiegids wordt nauwkeurig beschreven of, en op welke manier grootschalige energie-opwek projecten in de gemeente Zwolle behandeld en omarmd worden.

De Zwolse energiegids vormt in grote lijnen een voortzetting van het provinciaal beleid voor zonneparken. Specifiek wordt in hoofdstuk 3 en 4 aandacht gevraagd voor

lokale afwegingen en inpassingsmethoden voor het zonnepark. In hoofdstuk 3, impact op de omgeving, wordt voor zonneparken ingegaan op drie extra punten, als aanvulling op nationaal, provinciaal en gemeentelijk beleid. Deze punten zijn:

- Meekoppeling – meekoppeling van andere lokale functies en activiteiten;
- Landschappelijke en stedelijke inpassing – LOP en locatiespecifieke kenmerken die bepalend zijn voor de landschappelijke inpassing;
- Opwekking zonne-energie zowel op dak- als maaiveldniveau – gefundeerde afweging zon-op-dak met zon-op-grond.

Lokale afwegingen en bijdrage aan andere doelen vormen leidende principes bij de ontwikkeling van een grootschalig zonnepark-project en zijn vervolgens uitgewerkt in hoofdstuk 4 van de gids. Het invullen van sociale en economische doelen, waarbij de lokale omwonenden en inwoners van Zwolle kunnen participeren en profiteren van de opwek van duurzame energie in hun leefomgeving, is een zaak waar projectontwikkelaars zich in toenemende mate mee moeten bezighouden. Bij financiële participatie kan bijvoorbeeld gedacht worden aan Social Return On Investment, ofwel het inzetten en versterken van de lokale arbeidsmarkt. Maar ook een bijdrage aan de lokale economie, in de vorm van lokaal mede-eigenaarschap, financiële deelneming (via aandelen of obligaties), het opzetten van een lokaal fonds en bijvoorbeeld een omwonendenregeling binnen een vaste straal van het project behoren daarbij tot de mogelijkheden. Als laatste kan hierbij ook aan circulair materiaalgebruik gedacht worden, zoals de ontmanteling van projectgebied en verwerking van de gebruikte materialen door de initiatiefnemer.

De concrete invullingsprocedure van de hierboven beschreven participatieopties wordt vervolgens eveneens besproken in de Zwolse Energiegids. Hierbij wordt vooral bedoeld op de non-juridische, informele betrokkenheid van omwonenden en lokale inwoners van het project. In het hoofdstuk procesafspraken wordt daarom van de volgende punten gesproken:

- Vroegtijdig, adequaat en doeltreffend overleg met natuur- en milieuorganisaties (NMO's) en omwonenden (gedurende beginfase);
- Rekening houden met de reacties die hieruit voortkomen;
- Informatievoorziening op het gebied van: locatie, installaties, vermogen, hoogte, omvang en opstelling, in geval van schade ook over eventuele vergoedingen;
- De gemeente informeert NMO omwonenden over vigerend beleid, wettelijke kaders van toepassing, besluitvormingstraject en afspraken met initiatiefnemer;
- In overleg met gemeente draagt initiatiefnemer zorg voor regelmatige informatievoorziening gedurende projectontwikkeling; vragen worden adequaat beantwoord;
- NMO's en omwonenden zijn zelf verantwoordelijk voor informatievergaring van het projectverloop en ontwikkeling, informatievoorziening wordt tot zich genomen;
- Initiatiefnemer en gemeente wijzen elk een contactpersoon aan waar NMO's en omwonenden terecht kunnen met vragen en suggesties.

Met het oog op procesparticipatie wordt gevraagd dat het participatieplan in samenspraak met NMO's en omwonenden geschreven en aan de gemeente voorgesteld wordt. Het geeft inzicht in de manier waarop de ontwikkelaar de belanghebbenden in haar projectplan en procesontwikkeling betreft, en betrokken houdt. De gemeente is op haar beurt

verantwoordelijk voor de formele communicatie naar de inwoners en omwonenden via het ruimtelijke procedureproces.

Toetsing van de ontwikkeling

De voorliggende ruimtelijke onderbouwing is het eerste resultaat van actieve benadering van omwonenden en betrokkenen bij het projectplan, waarbij het plan op basis van de gesprekken o.a. in omvang en vorm is aangepast (van 20 naar ruim 15 ha.). Het participatieplan zoals hierboven beschreven is eveneens in de bijlage opgenomen en aan de gemeente Zwolle voorgelegd. Ten aanzien van de concrete inhoud hiervan en de creatie van draagvlak voor het project wordt verwezen naar hoofdstuk 5 (o.a. 5.3). Daarin komt o.a. naar voren dat samenwerking met lokale energiecoöperatie Blauwvinger Energie momenteel onderzocht wordt, en daarnaast veel verschillende partijen (o.a. omwonenden, NMO's) actief bij het project betrokken worden. De voortgang van het project wordt middels de website www.zonnepark-weekhorst-zwolle.nl gecommuniceerd, en wanneer inwoners van Zwolle middels een Postcoderoos of willen participeren (joint-venture constructie) in het project kan een online applicatie deelnemers op de hoogte brengen van de energieopbrengsten.

De bijdrage van het plan aan andere doelen (zoals opgenomen in hoofdstuk 4 van de Zwolse Energiegids) bestaat uit de volgende onderdelen:

- Kronos zet zich in om bij de inkoop van de panelen door Kronos Solar Zwollenaren eenmalig de mogelijkheid te geven om tegen inkoopprijs panelen te bestellen, via inzet van de lokaal betrokken energie coöperatie;
- Kronos Solar schenkt een nader te bepalen aantal panelen voor plaatsing op een nader te bepalen gemeenschapsgebouw.

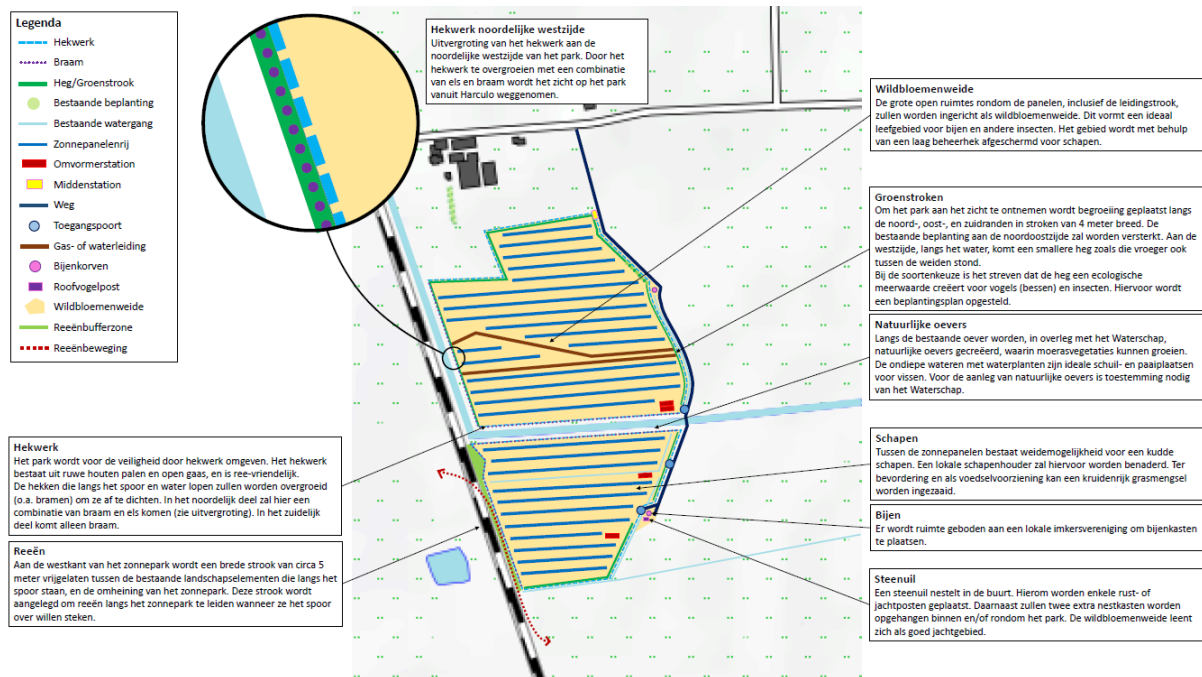
Ten behoeve van de landschappelijke inpassing en aanvullende compensatiemaatregelen zijn (resp. hoofdstuk 3 en 4 van de Zwolse Energiegids), zoals reeds in hoofdstuk 2.3.3 beschreven, de volgende punten in het projectplan opgenomen:

1^e ecologische meerwaarde – aanleg van een bloemrijke zone in het park, afgeschermd voor grazende schapen door laag beheer hekwerk: ten behoeve van de bijenpopulaties van de bijenkasten die in het park geplaatst worden. Tevens worden in dit gebied jachtposten voor de aanwezige steenuil geplaatst en kan de zone als jachtgebied voor de steenuil dienen.

2^e ecologische meerwaarde – aanleg van natuurlijke oevers langs de wetering die door het park loopt (in overleg met Waterschap): ter herstel van ecologische vegetaties in de wetering. De geleidelijke overgang van droge naar drassige zones maakt verschillende vormen van vegetatie en fauna mogelijk.

3^e ecologische meerwaarde – aanleg reeën zone: ter bevordering van doorstroom mogelijkheden van reeën over het spoor naar land ten westen van de spoorlijn. Het betreft een 5m brede strook tussen de bestaande landschapselementen aan de spoorzijde, en de omheining van het park (zie ook aanbeveling in ecologische quick-scan, bijgevoegd bij ruimtelijke onderbouwing).

4^e ecologische meerwaarde – aanleg van gebiedseigen heg ten noorden, oosten en zuiden van de projectlocatie: ten behoeve van voedsel- en schutvoorzieningen voor vogels (bessen) en kleine marterachtigen.

Afbeelding 11: projectontwerp met kwaliteitsverbeteringen

2.5 Conclusie

De ontwikkeling van het zonnepark op de beoogde locatie is niet in strijd met de beleidskaders van de verschillende overheden en bij de voorbereiding en uitwerking is volgens de uitgangspunten van de Zwolse energiegids gewerkt. Vanwege het agrarische gebruik is het vanuit de ruimtelijke ordening bezien een beleidsarme locatie. Ten aanzien van de aanleg van zonneparken worden initiatieven met name getoetst op de bijdrage aan de duurzaamheidsdoelstellingen, de wijze waarop de initiatiefnemer invulling geeft aan participatie (local return) en communicatie en de ruimtelijke inpassing. Dit laatste wordt toegelicht in paragraaf 3.4.

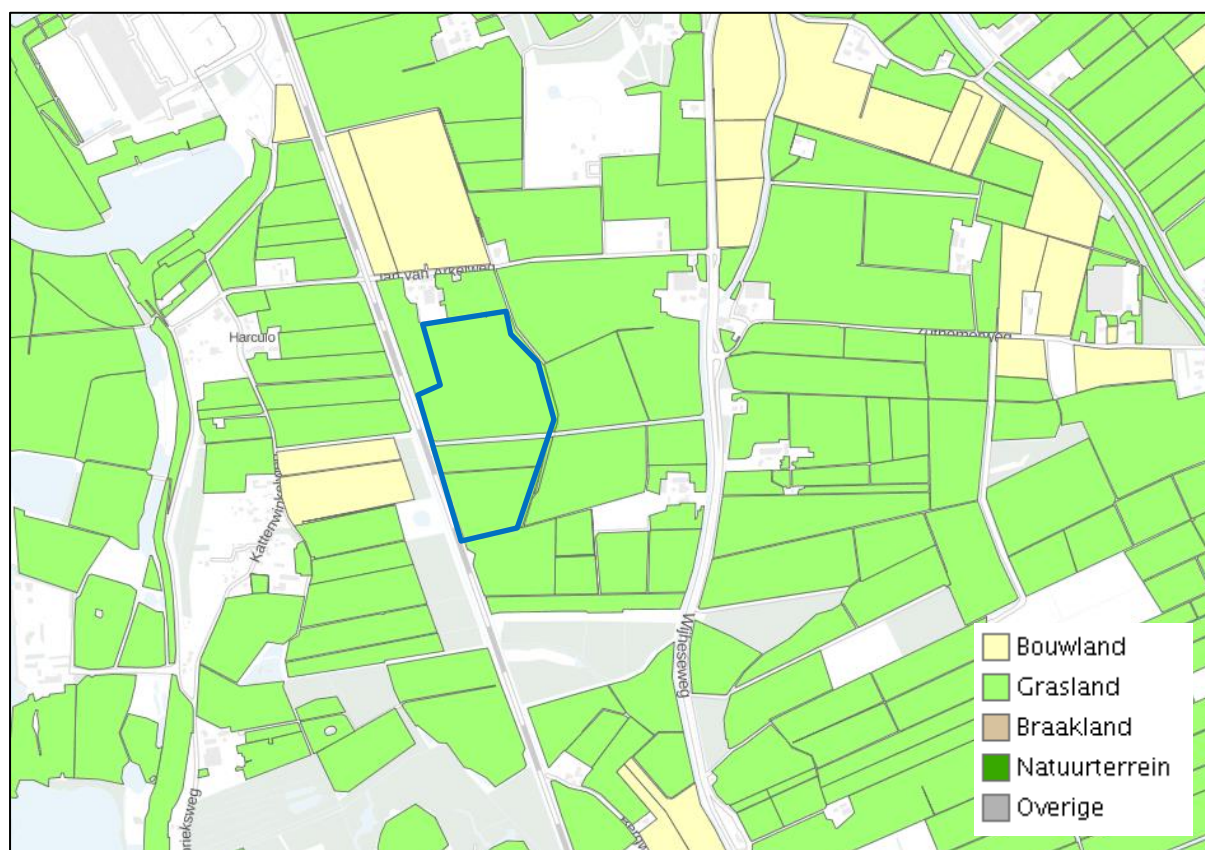
HOOFDSTUK 3 – PROJECTPROFIEL

3.1 Inleiding

In dit hoofdstuk worden zowel het gebied waar de ontwikkeling plaats gaat vinden als het project zelf beschreven. Daarnaast wordt ingegaan op de landschappelijke inpassing van het plan.

3.2 Gebiedsbeschrijving

Het plangebied voor het beoogde zonnepark is gelegen op grasland, een gebruikswijze die tevens overeenkomt met de door de provinciale omgevingsvisie vastgestelde karaktereigenschappen – duidende op de uiterwaarden en oeverwallen (bron: Boer & Bunder).

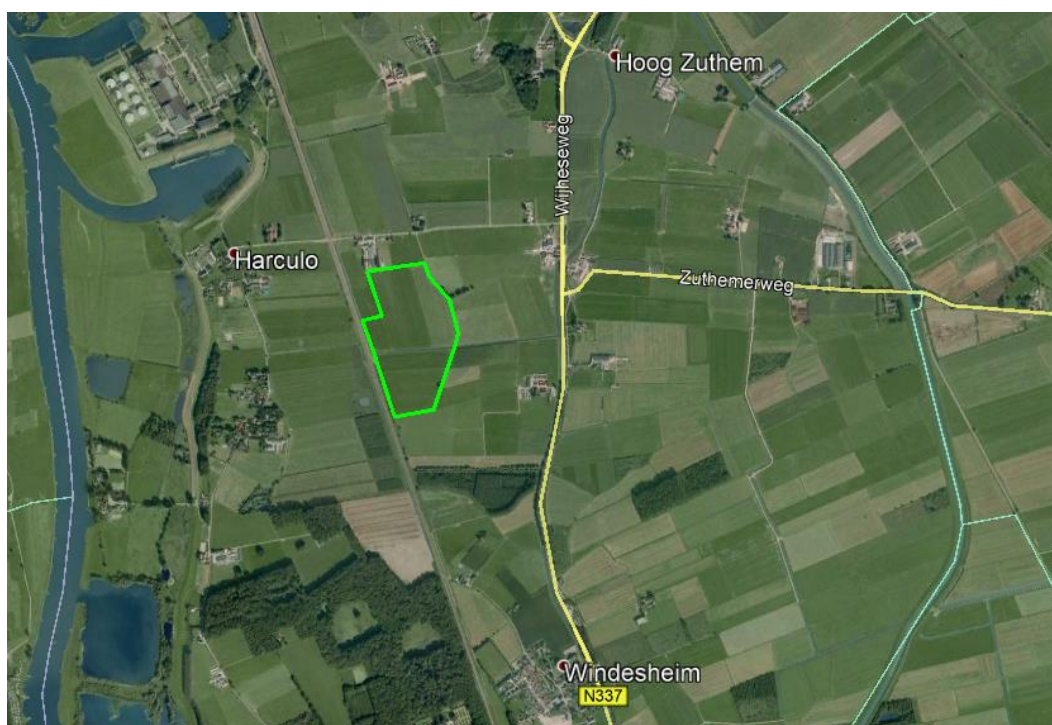

Afbeelding 12: Basisregistratie gewaspercelen

3.3 Projectbeschrijving

Het projectgebied is ca. 15 hectare groot (zie afbeelding 13) waarbij uit een eerste studie blijkt dat er de volgende technische mogelijkheden zijn:

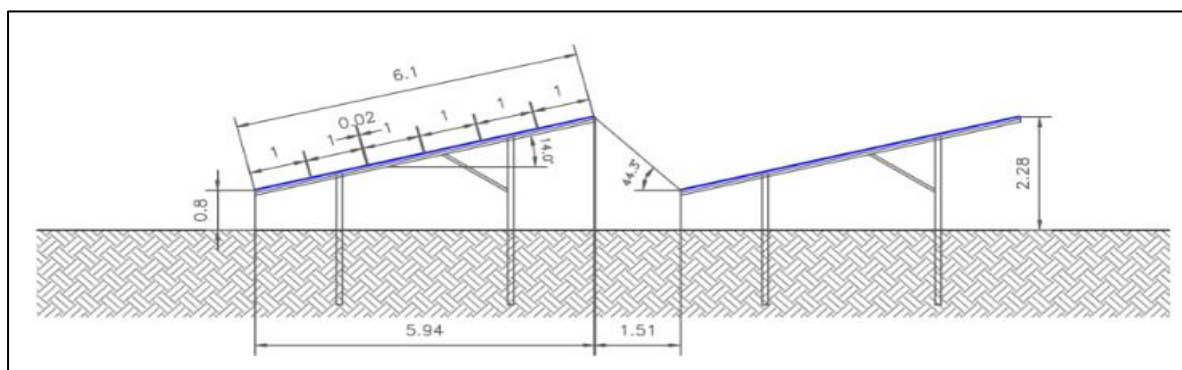
Constructiegebied	158.300m ²
Aantal modules	56.154
Aantal inverterstations	4

Afbeelding 13: Luchtfoto van het plangebied

In afbeelding 14 is in een eerste impressie opgenomen hoe dit gesitueerd wordt binnen het plangebied. Voor meer detailinformatie zie bijlage 1 (inrichtingstekening).

Voor de ruimtelijke inpasbaarheid is de constructie van de zonnepanelen van belang, welke is weergegeven in afbeelding 15.

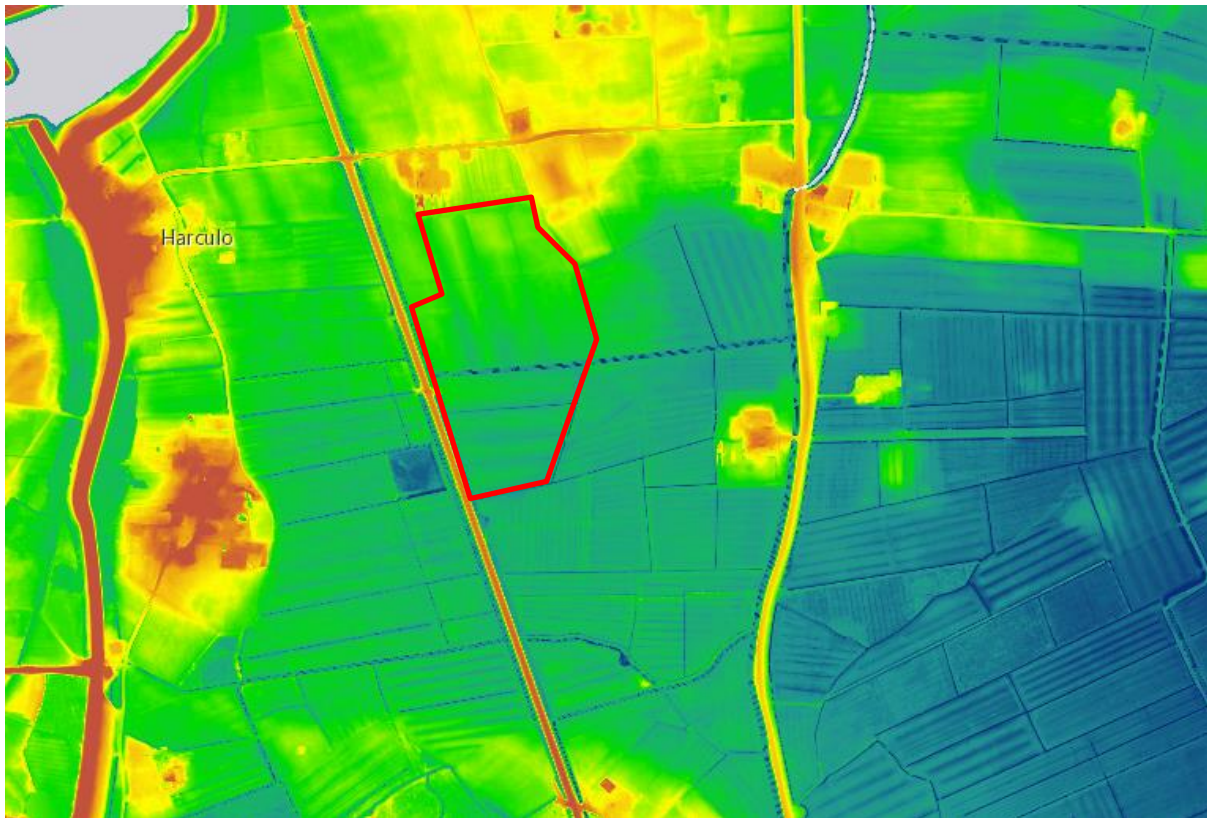

33

3.4 Landschappelijke inpassing

Analyse van bestaande kavelstructuur

Leidend bij de keuze voor de landschappelijke inpassing zijn het regionale landschapsontwikkelingsplan zoals beschreven in het hoofdstuk 2.4 aangaande gemeentelijk beleid, en de algemene aanduidingsregels uit het bestemmingsplan. Er wordt uitgegaan van behoud, bescherming, ontwikkeling en herstel van cultuurhistorische, landschappelijke en natuurlijke waarden (broeklandschap in rivierengebied). Het gebied bevindt zich op de overgang van stedelijk naar landelijk gebied. In het gebied van de oeverwallen is de ontwikkeling vanuit de Omgevingsvisie van de Provincie Overijssel gericht op behoud complex van functies. De eerdere ontwikkeling aan de Jan van Arkelweg van de golfbaan en nu het zonnenveld sluiten hier goed op aan. Daarbij worden de panelen reliëfvolgend geplaatst zodat het oorspronkelijke maaiveld intact blijft. Tevens blijft de bestaande kavelstructuur behouden en worden op bestaande waterlopen geen panelen of andere bouwconstructies geplaatst. De lineaire structuur van de panelen volgt de oorspronkelijke kavelstructuur, en biedt in het mozaïekvormige verkavelingspatroon een afwisseling van ordening naar diversiteit.

Afbeelding 16: Hoogtekaart van het plangebied

Ontwerp

Het zonnepark vormt met haar innovatieve karakter en eenvoudige uitstraling een passende ontwikkeling in het huidige oeverwallandschap. Niet alleen omdat het een tussengebied vormt met een passende maat en schaal voor het beoogde project, maar ook omdat uit cultuurhistorisch oogpunt landschappelijke waarden middels dit project hersteld kunnen worden. Het gebied in het broeklandschap op de oeverwal is immers door ruilverkaveling

steeds grootschaliger en monofunctioneler geworden, waarbij het oorspronkelijk om een kleinschalig, gevarieerd en dichter gebied ging – opgebouwd uit erfafscheidingen van o.a. hagen, houtsingels en broekbossen. Met het beoogde initiatief en goede landschappelijke inpassing, met behulp van de juiste hegbeplanting, kunnen deze karakteristieken in het landschap teruggebracht worden en kan er daarmee actief aan het herstel van het oorspronkelijk kleinschaliger landschap gewerkt worden. Hoewel het huidige landschap een zeer open karakter heeft is de hegbeplanting niet dominant aanwezig in het beeld. Dit komt door de grote afstand tot de doorgaande weg maar ook door de achterliggende hogere spoordijk die reeds in het landschap aanwezig is. Om de hegbeplanting niet te hoog te laten worden kan deze tussentijds terug worden gezet zodat een brede ruige haag ontstaat met een aantal solitaire bomen. Daarnaast is het van belang dat er ook ruimte voor zichtbaarheid bestaat en een rationele afweging tussen zichtbaarheid en afscherming gemaakt wordt. Enerzijds is het zo dat directe omwonenden zoveel mogelijk van nadelige (visuele) effecten van het zonnepark onttrokken moeten worden. Anderzijds is de zichtbaarheid van het zonnepark ook wenselijk, aangezien het als visitekaartje voor de gemeente kan dienen. De zuid-westelijke grens van het zuiddeel van het zonnepark kan daartoe zoveel mogelijk worden open gehouden en enkel met een hekwerk en lage begroeiing afgesloten worden. Er ontstaat hierdoor een directe verbinding met lokale infrastructuur (spoorlijn) en een zicht op het park, als entree naar het stadsgebied van Zwolle voor voorbijreizenden.

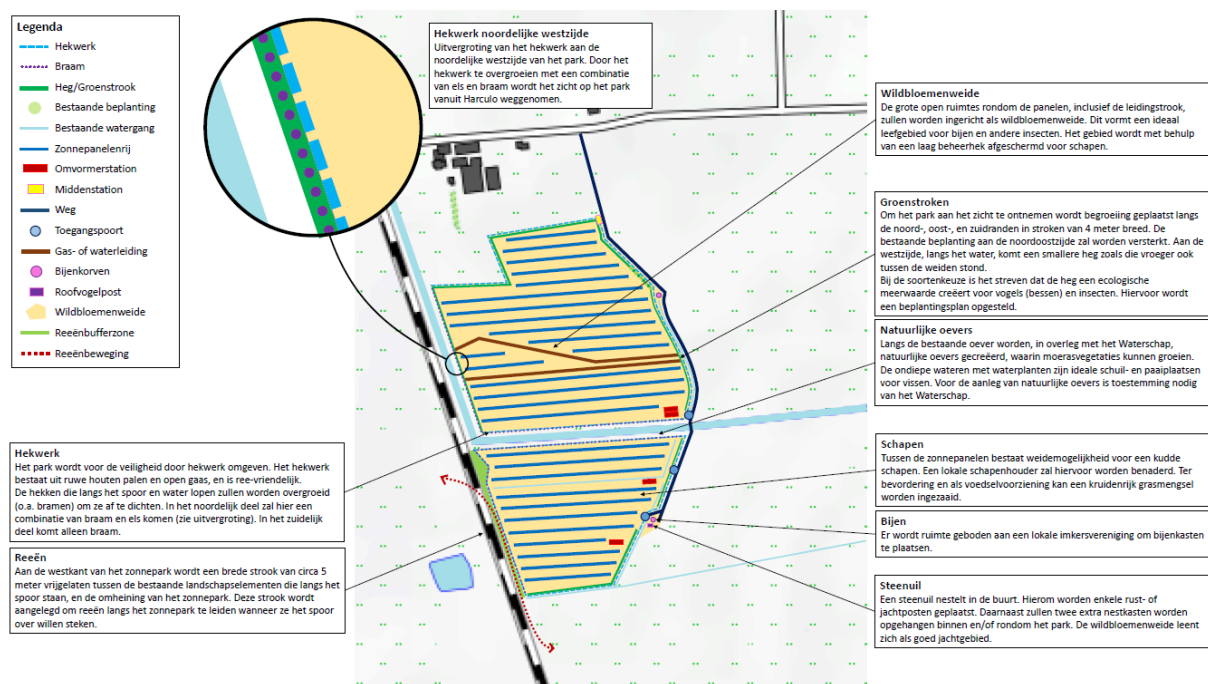
Kronos Solar heeft Ton Thus Landschapsarchitectuur & Stedenbouw opdracht gegeven tot het maken van een gedetailleerd landschapsontwikkelingsplan voor de projectlocatie. De rapportage hiervan is in de bijlage bijgevoegd. De analyse is grotendeels gebaseerd op het versterken van oorspronkelijke landschappelijke waarden. Maat en schaal van het landschap worden niet aangetast, en het beplantingsplan is eenvoudig in opzet. Om het zonnepark soepel in het huidige landschap te laten opgaan zijn de volgende maatregelen opgenomen:

- Rondom het hele park wordt een ree-vriendelijk hekwerk aangebracht (max. 2m);
- Ontsluiting van het zonnepark vindt plaats via de Jan van Arkelweg;
- De bestaande landschapselementen en de oostelijke houtwal en karrespoor blijven behouden (tevens rustplaats voor de in de projectlocatie aangetroffen steenuil);
- De noord, oost en zuidgrens van het zonnepark worden middels haagbeplanting afgeschermd (groene maashaag, in totaal 4m breed);
- De westgrens van het park (langs spoorlijn) blijft deels open en zichtbaar. In het noordelijk deel (noordwestgrens) wordt een braamvegetatie bijgemengd met els, hierdoor wordt het park visueel afgeschermd om zicht op het zonnepark vanuit dorpskern Harculo weg te nemen. Het zuidelijk deel wordt enkel met braamvegetatie aangeplant en blijft hierdoor opener.
- Er is een kruiden- en bloemenzone in het projectgebied opgenomen ter bevordering van het leefgebied voor bijen en andere insecten. Deze zones bevinden zich over het gasleidingtracé in het zonnepark, en in de gebieden tussen het hekwerk en de panelenopstelling;
- Voor de grond onder de panelen zal in samenspraak met een leverancier van zaden een weidemengsel samengesteld worden dat past bij de specifieke karakteristieken van de locatie in combinatie met de zonnepanelen. Gedacht kan worden aan een mengsel van traaggroeiende grassen aangevuld met kruiden. Voorbeelden voor dergelijke

traaggroeiende grassen die hiervoor gebruikt kunnen worden zijn o.a. veldbeemd en engels raaigras.

Afbeelding 17: Voorbeeld hekwerk, trafostation, wilde natuurlijke haag en kruidenbeplanting

Afbeelding 18: projectontwerp met kwaliteitsverbeteringen

Beeldbepaling projectontwerp in het landschap

- Vanaf de Jan van Arkelweg en de aangrenzende boerderij (noordblik) wordt een brede heg van meidoorn en sleedoorn aangebracht, om direct zicht op het zonnepark weg te nemen. Daarnaast worden tussen panelen en hekwerk kruidenzones aangebracht.

- Vanaf het bestaande karrespoor en het open weidegebied (westblik) wordt de gemengde heg van mei- en sleedoorn voortgezet naar het zuiden. Tussen panelen en hekwerk is eveneens ruimte voor een kruidenzone, welke aansluiting vindt op de kruiden- en bloemenzone in het midden van het projectgebied.
- Vanuit het bosgebied en zuidelijk weidegebied (zuidblik) wordt de gemengde heg van mei- en sleedoorn voortgezet tot aan de westgrens van het park. Tussen de panelen en het hekwerk is ruimte voor een kruidenvegetatie.
- Vanaf de spoorweg blijft het zicht op het zuidelijk perceel van het zonnepark deels behouden. Zicht op het zuidelijk deel van het zonnepark blijft, vanaf het spoor, deels open (westblik). Met behulp van braambeplanting wordt het hekwerk gedeeltelijk gedekt, maar het zonnepark blijft zichtbaar voor voorbij reizend publiek waardoor het zonnepark als entree naar het stadsgebied van Zwolle kan dienen. Reizigers kunnen hierdoor kennis maken met het nieuw ontstane energielandschap tussen het stadsgebied in het noorden en landelijk gebied ten zuiden van de projectlocatie, met het zonnepark en de zone rondom de voormalige IJsselcentrale als dragers van het landschap. Het noordelijk perceel wordt dichter afgeschermd, hierdoor is zicht vanuit dorpskern Harculo op het zonnepark weggenomen.

Beplantingspatroon

De haagvegetatie aan de noord-, oost- en zuidgrens (maashaag) is opgebouwd uit een eenvoudige samenstelling van hoofdzakelijk mei- en sleedoorn, waarbij in de rand aanplant van de braam wordt bijgevoegd om al op korte termijn dekking van het park te creëren. In de haag wordt op bijmenging van hondsroos, gelderse roos, kardinaalsmuts en wilde kamperfoelie gericht. Kortgezegd zal het hekwerk in deze maashaag, met een totale doorsnede van 4m, opgenomen worden zodat zowel van binnen het park, als ook van buiten het park, het hekwerk zelf nauwelijks zichtbaar zal zijn. Om zicht op het zonnepark vanuit het noordwestelijk gelegen dorp Harculo weg te nemen zal het hekwerk aan de noord-westzijde naast braam met els worden aangevuld. Het westelijk hekwerk aan het zuidperceel zal enkel met braam worden aangezet. De aanplant van bramenplanten wordt voortgezet aan het hekwerk tussen het noordelijk en zuidelijk deel van het zonnepark (doorsnede door de watergang van het Waterschap).

Inpassings details worden besproken in het bijgevoegde inpassingsplan van Ton Thus Landschapsarchitectuur & Stedenbouw.

Op het beoogde perceel zelf wordt ingezet op meervoudig ruimtegebruik met vooral ecologische meerwaarde. Door de inzaaiing van een traaggroeiend grasmengsel in combinatie met extensief beheer met behulp van schapen ontstaat een gebied met kruidig grasland, dat zonder gebruik van kunstmest aan soortendiversiteit kan toenemen. De kruidenvegetaties zullen middels een laag beheerhek voor de schapen afgeschermd worden.

Afbeelding 19: visualisatie projectontwerp in landschap

Hekwerken zijn vanwege de veiligheid van het zonnepark noodzakelijk. Er wordt gekozen om een afrastering van ruwe houten palen en gaas toe te passen. Deze hekconstructie (max. 2,0m) is grofmazig en voorkomt afschrikking van o.a. reeën. Het gebruikte gaas is open en transparant (afbeelding 16). Het hekwerk wordt niet pal naast de panelen geplaatst maar op enkele meters ervandaan. Het gebruik van houten palen vindt aansluiting bij zowel de geplande struweelhaag als bij de bosrijke omgeving aan zuidkant van de projectlocatie. Tevens wordt het gehele hekwerk integraal 10cm boven het oorspronkelijk maaiveldniveau geplaatst. Daarmee blijft toegang voor kleine zoogdieren, zoals bijvoorbeeld dassen, mogelijk en kan het gebied in het zonnepark als fourageergebied voor deze dieren blijven fungeren.

Afbeelding 20: hert-vriendelijk hekwerk

De noodzakelijke installaties (netwerkstation, omvormers e.d.) worden uitgevoerd in gedekte kleuren met als hoofdtoon Dennengroen (RAL6009) en staan in een strak grid in de rijopstelling van het park tussen de panelen. Hierdoor gaan de transformatoren op in de structuur van de rest van het zonnepark.

3.5 Conclusie

De invulling van het zonnepark sluit aan op de locatiekenmerken van het afwisselende half-open rivierenlandschap en oeverwal waarop de projectlocatie gelegen is. Het plaatsen en versterken van de oorspronkelijke landschapskwaliteiten kan ervoor zorgen dat de karakteristieke landschapskenmerken behouden blijven, en draagt tevens bij aan afscherming en landschappelijke inpassing van het zonnepark. Er dient in samenspraak met de gemeente en andere belanghebbenden een nauwkeurige afweging gemaakt te worden over de mate van zichtbaarheid en afscherming van het zonnepark.

HOOFDSTUK 4 – SECTORALE ASPECTEN

4.1 Inleiding

Om te beoordelen of de aanleg van het zonnepark in overeenstemming is met alle wet- en regelgeving wordt in dit hoofdstuk ingegaan op de verschillende onderwerpen die daarbij van belang zijn.

4.2 Milieueffectrapportage - aanmeldnotitie m.e.r.

Op 1 april 2011 is het gewijzigde Besluit milieueffectrapportage (m.e.r.) in werking getreden. Een belangrijke wijziging betreft het indicatief maken van de drempelwaarden in onderdeel D (betreft de m.e.r.- beoordeling) van de bijlage bij het Besluit milieueffectrapportage.

Concreet betekent dit dat het bevoegd gezag zich er nog steeds van moet vergewissen of activiteiten geen aanzienlijke milieugevolgen kunnen hebben (ook wel genoemd de 'vergewisplicht'). Het komt er op neer dat voor elk besluit of plan dat betrekking heeft op activiteiten die voorkomen op de D-lijst, er moet worden nagegaan of er voor activiteiten en projecten beoordeeld moet worden of er een MER gemaakt moet worden. Voor projecten of activiteiten die beneden de drempelwaarden vallen moet een toets worden uitgevoerd om te zien of belangrijke nadelige milieugevolgen kunnen worden uitgesloten. Voor deze toets wordt de term 'vormvrije m.e.r.-beoordeling' gehanteerd. Deze vormvrije m.e.r.-beoordeling kan tot twee conclusies leiden:

- belangrijke nadelige milieugevolgen zijn uitgesloten: er is geen m.e.r. beoordeling noodzakelijk;
- belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu zijn niet uitgesloten: er moet een m.e.r.-beoordeling plaatsvinden of er kan direct worden gekozen voor m.e.r..

De toetsing in het kader van de vormvrije m.e.r.-beoordeling dient te geschieden aan de hand van de selectiecriteria in bijlage III van de EEG-richtlijn milieueffectbeoordeling en resulteert in een aanmeldnotitie m.e.r. In deze bijlage staan drie hoofdcriteria centraal:

- de kenmerken van het project;
- de plaats van het project;
- de kenmerken van de potentiële effecten.

Toetsing van de ontwikkeling

De ontwikkeling betreft de realisatie van een zonnepark op agrarische gronden. De realisatie van zonneparken wordt niet als activiteit in het Besluit milieueffectrapportage genoemd. Een grondgebonden zonnepark leidt wel tot herinrichting van een stuk landelijk gebied, al ligt dit plan met een omvang van 15 ha. ruim onder de drempelwaarde voor landinrichtingsprojecten uit het Besluit m.e.r. van 125 ha.

Hierdoor is er toch een (beknopte) aanmeldnotitie vormvrije m.e.r.-beoordeling door Kronos Solar opgesteld, al blijft de activiteit onder de drempelwaarde (en is daarmee niet planMER-plichtig).

Uit deze aanmeldnotitie wordt duidelijk dat er geen belangrijke negatieve milieugevolgen optreden en dat het opstellen van een milieueffectrapport niet nodig is. Eén en ander blijkt tevens uit dit hoofdstuk waarbij uitgebreid is ingegaan op de milieu- en omgevingsaspecten. Nadere toelichting is te vinden in de bijgevoegde aanmeldingsnotitie m.e.r..

4.3 Bodem- en grondwaterkwaliteit

Bij de toetsing of een project uitvoerbaar is moet worden nagegaan of er mogelijk sprake is van bodemverontreiniging. Bij functiewijzigingen en nieuwe ontwikkelingen dient daarom te worden bekeken of de bodemkwaliteit past binnen het toekomstige gebruik van de bodem en of deze optimaal op elkaar kunnen worden afgestemd.

Toetsing van de ontwikkeling

Gezien de beperkte bodemroering (alleen de basisconstructies voor de zonnepalen en de stations) en het tot op heden agrarische gebruik is de kans zeer gering dat er bodemverontreinigingen aanwezig zijn en dat ze door de aanleg van het zonnepark verstoord zouden kunnen worden. Nader bodemonderzoek is dan ook niet noodzakelijk en het aspect bodem vormt geen belemmering voor de uitvoerbaarheid.

4.4 Geluid

In de Wet geluidhinder, en de daarbij behorende Besluiten en Regelingen, is bepaald dat bij de beslissing op een aanvraag voor een omgevingsvergunning waarbij wordt afgeweken van het bestemmingsplan op binnen de onderzoekzones van industrieterreinen, wegen en spoorwegen te realiseren geluidsgevoelige gebouwen of terreinen de waarden uit de Wet geluidhinder in acht dienen te worden genomen.

Toetsing van de ontwikkeling

Omdat een zonnepark geen geluidgevoelig gebouw of terrein is kan verdere toetsing aan de Wet geluidhinder achterwege blijven. Het geluidseffect van het zonnepark op de omgeving wordt in paragraaf 4.6 (milieuzonering) meegenomen. Het aspect geluid is daarmee geen belemmering voor de uitvoerbaarheid van het project.

4.5 Luchtkwaliteit

Het wettelijk stelsel voor luchtkwaliteitseisen is geregeld in hoofdstuk 5, titel 5.2 van de Wet milieubeheer en onderliggende algemene maatregelen van bestuur en ministeriële regelingen. Luchtkwaliteitseisen vormen geen belemmering voor ruimtelijke ontwikkelingen indien:

- er geen sprake is van feitelijke of dreigende overschrijding van de grenswaarde;
- een project, al dan niet per saldo, niet leidt tot een verslechtering van de luchtkwaliteit;
- een project 'niet in betekenende mate' bijdraagt aan de luchtverontreiniging;
- een project is opgenomen in een regionaal programma van maatregelen of in het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL).³⁰

Toetsing van de ontwikkeling

De beoogde ontwikkeling leidt vanwege de zeer geringe uitstoot niet tot een verslechtering van de luchtkwaliteit. Voor de aanlegfase is er een beperkte toename in verkeersbewegingen en in de gebruiksfase zal er zeer incidenteel verkeer zijn in verband met beheer en onderhoud. Luchtkwaliteit is daarmee geen belemmering voor de uitvoerbaarheid van het project.

4.6 Geur

Nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen dienen te worden getoetst aan de normen uit de Wet geurhinder en Veehouderij. Als gevolg van deze wet worden normen gesteld voor de bouw van nieuwe geurgevoelige objecten (zoals woningen). Er dient voor deze objecten sprake te zijn van een goed woon- en leefklimaat. Daarnaast mag geen inbreuk ontstaan op de milieuruimte van omliggende veehouderijen.

Toetsing van de ontwikkeling

Een zonnepark is geen geurgevoelig object. Daarmee kan verdere toetsing aan de Wet geurhinder en Veehouderij achterwege blijven en vormt het aspect geur geen belemmering voor de uitvoerbaarheid van het project.

4.7 Bedrijven en milieuzoneringen (VNG richtafstanden)

Zowel de ruimtelijke ordening als het milieubeleid stellen zich ten doel een goede kwaliteit van het leefmilieu te handhaven en te bevorderen. Dit gebeurt onder andere door milieuzonering. Onder milieuzonering verstaan we het aanbrengen van een voldoende ruimtelijke scheiding tussen milieubelastende bedrijven of inrichtingen enerzijds en milieugevoelige functies als wonen en recreëren anderzijds. De ruimtelijke scheiding bestaat doorgaans uit het aanhouden van een bepaalde afstand tussen milieubelastende en milieugevoelige functies. Die onderlinge afstand moet groter zijn naarmate de milieubelastende functie het milieu sterker belast. Milieuzonering heeft twee doelen:

1. het voorkomen of zoveel mogelijk beperken van hinder en gevaar bij woningen en andere gevoelige functies;
2. het bieden van voldoende zekerheid aan bedrijven dat zij hun activiteiten duurzaam onder aanvaardbare voorwaarden kunnen uitoefenen.

Voor het bepalen van de aan te houden afstanden wordt in eerste instantie doorgaans de VNG-uitgave 'Bedrijven en Milieuzonering' uit 2009 gehanteerd, waarin richtafstanden voor de ruimtelijk relevante milieuaspecten geur, stof, geluid en gevaar zijn opgenomen.

Toetsing van de ontwikkeling

De voorgenomen inrichting van de betrokken gronden als zonnepark levert geen hinder of gevaar op voor omliggende gevoelige functies. Wel worden transformatoren en omvormers geplaatst (deze kunnen een zoemend geluid veroorzaken). Deze worden echter niet in de nabijheid van woningen gesitueerd (minimale afstand van de transformatoren naar een woning is ca. 380 meter, van het schakelstation ca. 180 meter). In de VNG-uitgave 'Bedrijven en milieuzonering' valt dit onder de activiteit 'elektriciteitsdistributiebedrijven met

transformatorvermogen tussen de 10 en 100 MVA'. De grootste richtafstand is die van geluid en bedraagt 50 meter. Voor de 6 omvormers is de vergelijking gemaakt met de activiteit 'elektriciteitsdistributiebedrijven met transformatorvermogen tot 10 MVA'. Voor deze activiteit staat in de richtafstanden tabel voor het aspect geluid 30 meter. In het voorliggende plan liggen de dichtstbijzijnde woningen op een grotere afstand. Hiermee wordt voldaan aan de richtafstanden.

4.8 Externe veiligheid

Bij externe veiligheid gaat het om het beheersen van de veiligheid van personen in de omgeving van activiteiten met gevaarlijke stoffen. Het externe veiligheidsbeleid richt zich op het voorkomen en beheersen van risicovolle bedrijfsactiviteiten en van risicovol transport (onder andere van gevaarlijke stoffen). Het gaat daarbij om de bescherming van individuele burgers en groepen tegen ongevallen met gevaarlijke stoffen of omstandigheden. Risicobronnen zijn onderverdeeld in risicovolle inrichtingen (onder andere lpg-tankstations), vervoer van gevaarlijke stoffen (via wegen, spoorwegen, waterwegen) en leidingen (onder andere aardgas, vloeibare brandstof en elektriciteit). Om voldoende ruimte te scheppen tussen risicobron en de personen of objecten die risico lopen (kwetsbare of beperkt kwetsbare objecten), moeten vaak afstanden in acht worden genomen.

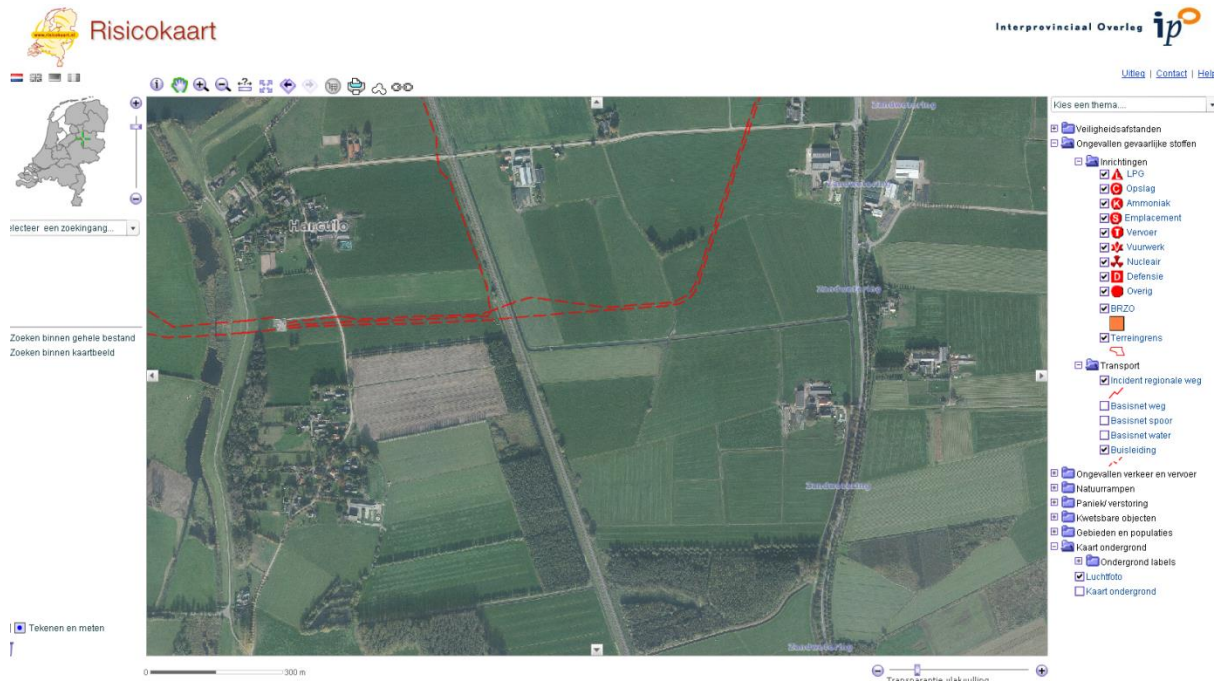
Toetsing van de ontwikkeling

INRICHTINGEN – De beoogde ontwikkeling omvat geen kwetsbare objecten en maakt ook geen nieuwe bronnen mogelijk met veiligheidscontouren. Om de veiligheid te waarborgen wordt rondom het zonnepark een hekwerk geplaatst, waardoor het niet openbaar toegankelijk is en enkel middels een afgesloten poort kan worden betreden ten behoeve van regulier beheer en onderhoud.

Daarnaast wordt het park doelmatig geaard en worden elektriciteitskabels op voldoende ondergrondse diepte (bijv. 40 cm) aangelegd.

BUISLEIDINGEN - Het projectgebied valt binnen de effectafstand van aardgastransportleidingen (bron: Risicokaart). Het leidingtracé van twee leidingen ligt in het projectgebied. Een zonnepark is geen (beperkt) kwetsbaar object in de zin van het Bevi. De toename van het groepsrisico is verwaarloosbaar omdat het gebruik en onderhoud van het park om weinig arbeidsinzet vraagt. Met inachtneming van het vrijhouden van de belemmeringstrook (5 meter aan weerszijden van de leidingen wordt vrijgehouden) is er verder geen beperking of aandachtspunt.

De Gasunie is als belanghebbende in een vroeg stadium betrokken en heeft schriftelijk ingestemd met de beoogde uitwerking van het zonnepark. De schriftelijke bevestiging is bij deze ruimtelijke onderbouwing bijgesloten.

Afbeelding 21: Riscokaart Nederland, bron: <https://nederland.riscokaart.nl/>

TRANSPORT – De invloed van het basisnet voor vervoer van gevaarlijke stoffen is geen beperking (bron: Riscokaart).

Externe veiligheid is hiermee dan ook geen belemmering voor de uitvoerbaarheid van het project.

4.9 Waterparagraaf

Bij nieuwe projecten moet worden onderbouwd op welke wijze rekening is gehouden met de gevolgen van het project voor de waterhuishoudkundige situatie. Het is de schriftelijke weerslag van de zogenaamde watertoets.

Relevante beleidsstukken op het gebied van water zijn:

- Waterbeheerplan 2016-2021 van waterschap Drents Overijsselse Delta;
- Beleidsnotitie stedelijk waterbeheer Water Raakt! (2015);
- Provinciaal Waterplan als opgenomen in de Omgevingsverordening.

Op hoger schaalniveau zijn met name het Nationaal Waterplan en de Europese Kaderrichtlijn Water van belang. Belangrijkste uitgangspunt bij deze documenten is deze volgorde te hanteren:

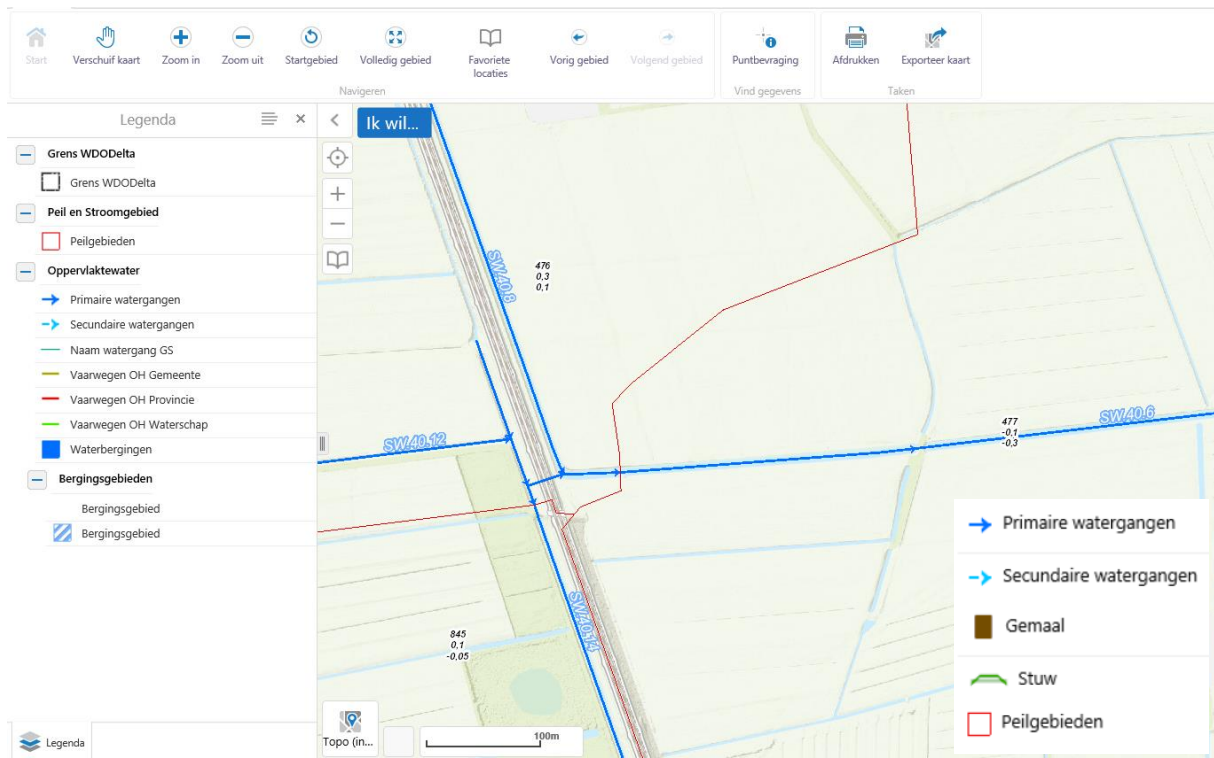
- vasthouden-bergen-afvoeren (waterkwantiteit);
- voorkomen-scheiden-zuiveren (waterkwaliteit).

Toetsing van de ontwikkeling

Een aanvraag voor een watertoets is ingediend bij het Waterschap. Op basis daarvan heeft het Waterschap een uitgangspuntennotitie opgesteld als leidraad voor de waterhuishouding bij

deze ontwikkeling. In de Uitgangspuntennotitie Zonnepark Weekhorst van het waterschap Drents Overijsselse Delta wordt aangaande de bestaande waterhuishouding het volgende gezegd:

“Het plan ligt in het stroomgebied Sallandse Weteringen/Zandwetering. Rond en in het plangebied liggen primaire watergangen (SW40.6) die in het beheer van het waterschap zijn. Het peilgebied heeft in peilvak 476 een maximumpeil van NAP 0,30 m + NAP en in peilvak 477 een maximumpeil van NAP 0,10 m – NAP. Dit peil is de instelhoogte van het kunstwerk. Lokaal kunnen er verschillen optreden in het peil afhankelijk van de afstand tot de instelhoogte.”

Bestaande Waterhuishouding. Bron: Uitgangspuntennotitie Zonnepark Weekhorst - Drents Overijsselse Delta

De door het waterschap genoemde uitgangspunten voor deze ontwikkeling zullen hieronder worden uitgewerkt.

Watersysteem

Het waterschap geeft aan dat de functie van de watergang SW40.6, welke het plangebied doorkruist, ten allen tijde dient te worden gegarandeerd. Hiertoe geldt een obstakelvrije beschermingszone van 5 meter aan beide kanten ten behoeve van beheer en onderhoud. Deze beschermingszone is in het lay-out bijgevoegd bij deze ruimtelijke onderbouwing opgenomen. Er is geen sprake van demping van watergangen. Aan de westzijde van het park loopt tevens de watergang SW40.8, welke ook door het waterschap wordt beheerd. Ook deze 5m brede beschermingszone is opgenomen in het technisch lay-out.

Waterveiligheid

De planlocatie bevindt zich in een dijkkringgebied. De provincie verplicht in zulke gevallen de toevoeging van een overstromingsrisicoparagraaf:

“Het plan ligt in een dijkkringgebied. Als er gebouwd wordt in dijkkringgebieden (gebieden met een risico op overstromingen) verplicht de Provincie Overijssel in het bestemmingsplan een overstromingsrisicoparaagraaf op te nemen. Deze paraagraaf heeft aandacht voor voorzieningen die zorgen dat er bij een overstroming minder slachtoffers vallen en dat de schade beperkt blijft.”

Wateroverlast

Om structurele grondwateroverlast te voorkomen wordt geadviseerd bebouwing op minimaal 80 centimeter boven de Gemiddelde Hoogste Grondwaterstand (GHG) te plaatsen.

Waterkwaliteit

Het hemelwater kan met het huidige plan direct en onbelemmerd afgevoerd worden naar het oppervlaktewater. Daarmee is de kwaliteit van de afvoer van het hemelwater gegarandeerd.

4.10 Kabels en leidingen

In het plangebied zijn enkele te beschermen kabels en leidingen aangetroffen. Hiermee is in het bijgevoegde lay-out rekening gehouden en zijn daar waar nodig vrije zones aangebracht. Ten behoeve van de aansluiting op het stroomnet worden er nog nieuwe kabelverbindingen aangelegd naar het ca. 5 km verderop gelegen hoofdstation van Enexis in Marslanden Noord. De netbeheerder (Enexis) is verantwoordelijk voor de aanleg van deze kabelverbinding.

4.11 Wet natuurbescherming - Flora en Fauna

Sinds 1 januari 2017 is de Wet natuurbescherming van kracht geworden met de provincie als bevoegd gezag. Deze wet omvat zowel de soortenbescherming als bescherming van (Europese) natuurgebieden.

Toetsing van de ontwikkeling

Binnen het besluitgebied komen geen bijzondere natuurlijke en/of landschappelijke waarden voor. Al geruime tijd is het perceel als weidegebied in gebruik (weidegrond voor melkvee). Daarnaast zijn er geen effecten vanuit het zonnepark op de omgeving waardoor eventuele bijzondere natuurlijke en/of landschappelijke waarden in de bredere omgeving worden aangetast. Uitgangspunt is dat het terrein extensief beheerd wordt, en begrazing van schapen mogelijk gemaakt wordt. Tevens is het denkbaar dat delen van de grenzen van het zonnepark extra ingezaaid worden met een kruidenmengsel voor bijen en vlinders zodat ook gezocht kan worden naar een imker om bijenkasten te plaatsen. Door dit extensief beheer ontstaat een gebied met kruidig grasland dat ruimte biedt voor meervoudig ruimtegebruik door toevoeging van natuurwaarden ten opzichte van het huidige agrarische gebruik. De projectlocatie is niet gelegen in of in de directe nabijheid van een gebied dat is aangewezen als Natura2000 gebied of dat onderdeel uitmaakt van het Natuurnetwerk Nederland (NNN, voorheen EHS).

Kronos Solar heeft ecologisch onderzoeksbureau EcoNatura opdracht gegeven een ecologisch onderzoek en quickscan voor de voorliggende projectlocatie uit te voeren. Het bijbehorend veldonderzoek is uitgevoerd op 1 maart 2018. Uit de ecologische quickscan is naar voren

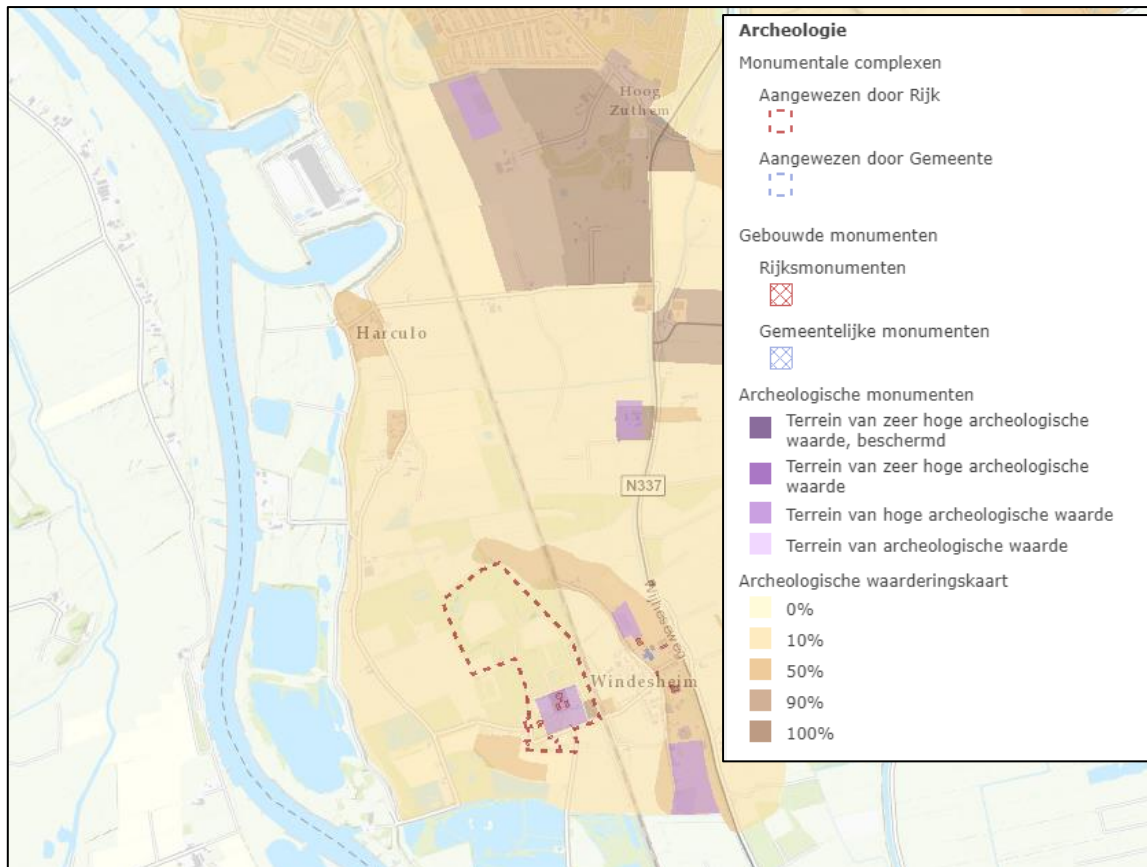
gekomen dat het projectgebied momenteel intensief voor landbouwdoeleinden (melkveebeweiding) gebruikt wordt en daardoor een tamelijk hoge bemestingsgraad en bodemverstoring heeft, waardoor er geen beschermde of bijzondere flora en/of faunasoorten te verwachten zijn. Het zonnepark kan mogelijk de soortendiversiteit doen toenemen, doordat de grond voor een langere periode niet wordt bemest. Dit is dan ook tevens één van de belangrijkste conclusies van het ecologisch onderzoek.

Hierop valt echter één uitzondering aan te merken, aangezien langs het bestaande karrespoor en de aanliggende houtwal ten oosten van de projectlocatie een bewoonde nestkast van een steenuil aangetroffen is. De steenuil is een beschermde soort en hiertoe is dan ook nader onderzoek gedaan. Dit onderzoek diende ertoe om te bepalen waar het specifieke tereingebruik van de steenuil gelegen is en of op de locatie gebroed wordt, zodat hier eventuele mitigerende maatregelen op aangebracht kunnen worden (EcoNatura, tussen 20 maart en 4 april 2018). Belangrijkste conclusies hieruit zijn dat het geen steenuilenpaar betreft, en daarmee de locatie als broedplek uitgesloten is. In het projectontwerp worden de aanbevelingen van EcoNatura overgenomen (o.a. het plaatsten van twee extra nestkasten, jachtposten, behoud van het karrespoor).

Afgezien hiervan zijn geen directe nadelige effecten van het zonnepark op de omgeving te verwachten. Bij de bouw van het zonnepark zal echter wel rekening gehouden worden met de broedperiode van eventuele broedvogels in het weidere gebied, door de bouwfase buiten deze periode te laten plaatsvinden. Ook zal geen gebruik worden gemaakt van kunstlicht, en zullen bestaande landschapselementen gerespecteerd worden. Als laatste wordt een doorlooppmogelijkheid voor reeën naar de overkant van het spoor gecreëerd ten zuidwesten van de projectlocatie.

4.12 Archeologie en cultuurhistorie

Op grond van het Verdrag van Malta en de daaruit voortvloeiende Wet op de archeologische monumentenzorg, dient te worden gekeken naar de archeologische waarden in het plangebied. In paragraaf 1.3 is al ingegaan op het gemeentelijke archeologische beleidskader.

Afbeelding 22: Archeologische verwachtingskaart

Toetsing van de ontwikkeling

Voor de projectlocatie geldt een archeologische verwachtingswaarde van 10%. Van deze gebieden is de archeologische waarde onbekend, maar wordt op basis van de geomorfologische kaart en de bodemkaart van Nederland een lage verwachting vermoed. Op basis van deze waarde is het gebied als archeologievrij te beschouwen, en nader bureauonderzoek volgens het gemeentelijk archeologiebeleid niet noodzakelijk. Voorts geldt voor het voorliggende initiatief het volgende:

Bij de bouw van het zonnepark blijft het totale oppervlakte aan bodemverstoring zeer gering. De grootste bodemverstoring wordt veroorzaakt door de kabelgeulen, deze zijn 0,6 meter breed en hebben een diepte van 1 meter. De overige bodemverstoring bestaat uit het plaatsen van de transformatorstations, het hekwerk en de onderconstructie die met palen in de grond staat. Voor de palen van de onderconstructie is gekozen voor een 'u' profiel waardoor het oppervlakte aan bodemverstoring zeer minimaal is (0,0007935m² per paal). Onderstaande tabel geeft de bodemverstoring per werkzaamheid aan met een diepte van meer dan 0,5m (minimale diepte voor bodemingrepen met onderzoeksplicht). Hierbij is voor zowel het aantal benodigde palen als het aantal meter kabels de hoeveelheid zeer ruim naar boven bijgesteld om er zeker van te zijn dat de voorgeschreven waarden niet worden overschreden.

Afbeelding 23: Voorbeeld onderconstructie met betonvoeten

Naast bovenstaande werkzaamheden worden er ook nog een vijftal transformatorhuisje geplaatst. Deze hebben een oppervlakte van 64,3m² per stuk en worden gefundeerd op een basis van maximaal 0,3m diep, en zijn daardoor vanuit het oogpunt archeologie/impact bodemingrepen niet relevant. Voorts kan in dat geval van een onverwachte, hogere archeologische waarde incidenteel gekozen worden voor een betonnen voetconstructie, zoals in bovenstaand afbeelding opgenomen.

4.13 Verkeer en parkeren

Het zonnepark wordt ontsloten via de Jan van Arkelweg. Na ingebruikname wordt het zonnepark incidenteel bezocht in het kader van beheer en onderhoud. Voor zover er al sprake is van een verkeersaantrekkende werking is deze beperkt.

Het uitgangspunt is dat een ontwikkeling voorziet in de eigen parkeerbehoefte. Op het park is voldoende parkeergelegenheid aanwezig voor het eerdergenoemde incidentele bezoek. Het project voorziet in de benodigde parkeerbehoefte.

4.14 Duurzaamheid - energietransitie

Met de aanleg van het zonnepark wordt invulling gegeven aan de ambitie om te komen tot 25% duurzaam opgewekte energie in 2025. Met dit zonnepark met een vermogen van circa 12 MWp (Megawattpiek) kan naar verwachting jaarlijks circa 10 GWh (Gigawatt uur) aan stroom worden opgewekt. Hiermee kan circa 3% van de Zwolse doelstelling voor 2025 (25% van de dan actuele energievraag wordt duurzaam opgewekt) worden gehaald. Dit betreft circa 0,7% van het totale in 2025 verwachte energieverbruik van de hele Zwolle samenleving.

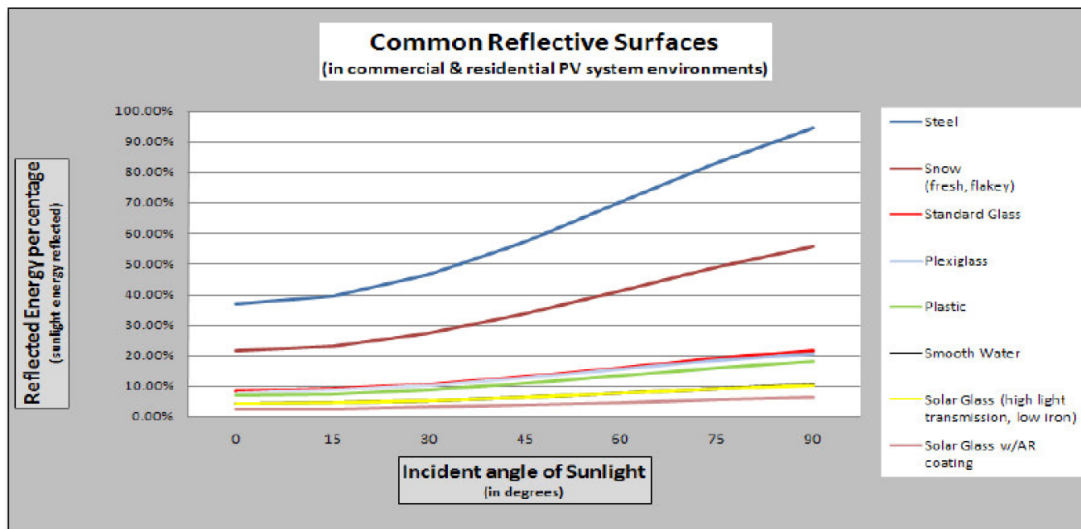
Daarnaast wordt meervoudig ruimtegebruik gestimuleerd door het versterken van de ecologische waarde (extensieve begrazing e.d.). Bij de aanleg van het zonnepark worden geen uitlopende materialen gebruikt.

4.15 Lichtreflectie

Bij de plaatsing van een zonnepark is de lichtreflectie richting de omgeving vaak een punt van aandacht dat door omwonenden wordt genoemd. Van enige lichtreflectie richting de omgeving

is echter geen sprake. De schittering en reflectie van een PV systeem zijn aanzienlijk lager dan de schittering en reflectie die wordt gegenereerd door standaard glas en andere veelvoorkomende reflecterende oppervlakken in de directe omgeving van een PV systeem.

Een efficiënte productie van zone-energie hangt direct samen met het absorberen van zoveel mogelijk licht en tegelijkertijd het minimaliseren van reflectie. Daardoor leveren standaard zonnepanelen veel minder schittering en reflectie dan het glas van een doorsnee raam. De schittering en reflectie van zonnepanelen is eerder te vergelijken met dat van vlak water. In de onderstaande grafiek zijn de percentages aan gereflecteerde energie van de zon te zien ten opzichte van oppervlakken die veel voorkomen in woon/werkgebieden. De legenda aan de rechterkant laat de verschillende oppervlakken zien, waarbij de bovenste het meest reflecteert.

Grafiek 1: Vergelijking in reflectie voor veel voorkomende oppervlakken.

Source: Sunpower Corporation: "PV Systems: Low Levels of Glare and Reflectance vs. Surrounding Environment" provided with information e.g. by the University of Minnesota

Door de beperkte schittering en reflectie zijn zonneparken vaak terug te vinden in de directe omgeving van vliegvelden en snelwegen, zoals zichtbaar is in de onderstaande voorbeelden.

Afbeelding 24: Zonnepark op Airport Weeze, Duitsland

Afbeelding 25: Zonne installatie langs de “Brennerautobahn” in Italie

Afbeelding 26: Zonne installatie langs de a94 dicht bij Toting

Samengevat: overlast door schittering en/of reflectie wordt niet verwacht.

4.16 Elektromagnetische straling

De uitzending van elektromagnetische velden door technische apparatuur heeft effect op mens en omgeving. Elektromagnetische velden worden door alle elektrische apparaten geproduceerd en zijn in elk huishouden aanwezig. Om de emissie hiervan zoveel mogelijk te beperken zijn tal van studies uitgevoerd en internationale en Europese richtlijnen opgelegd voor de productie van technische apparatuur. Binnen de context van elektromagnetische emissie is vooral de volgende richtlijn van belang:

“EN61000-6-4:2007 Electromagnetic compatibility (EMC) - Part 6-4: Generic standards - Emission standard for industrial environments (IEC 61000-6-4:2006 + A1:2010)”

Kronos Solar maakt bij de bouw van zonneparken enkel gebruik van zogenoemde ‘industrial grade’ componenten en elektronische apparaten die voldoen aan de Europese en internationale normen en richtlijnen, en zijn daardoor als veilig voor gebruik aangemerkt.

Het Fraunhofer Institute (Europa’s grootste organisatie voor toegepast wetenschappelijk onderzoek) heeft de volgende tabellen gepubliceerd waarin de elektromagnetische emissie van PV-Systemen wordt geïllustreerd.

Fluxdichtheid van een photovoltaïsch systeem

Bron van emissie	Afstand	Fluxdichtheid (μT)	Type
Enkeladerige kabel, gelijkstroom, 3 Ampère	10 cm	6	Gelijkstroom magnetisch veld
	1 m	0,6	
Enkeladerige kabel, wisselstroom 0,3A/0,03A	10 cm	06,/0,06	Wisselstroom magnetisch veld
	1 m	0,06/0,006	

Tabel 1: Fluxdichtheid van een PV systeem (vertaald naar NL)
Bron: Fraunhofer Institute, Germany, Christian Märkel, www.Photovoltaik-Web.de

In Nederland is het advies dat de fluxdichtheid niet hoger dan $0.4 \mu\text{T}$ mag liggen in gevoelige gebieden. Tabel 1 laat zien dat zodra de afstand groter wordt, de emissie zeer snel afneemt. Op 1 meter afstand zijn de waardes reeds zo laag dat er vanuit kan worden gegaan dat de emissie buiten het park nihil is. Het dichtstbijzijnde emissiepunt ligt 4 meter binnen het hekwerk van het park.

Veldsterkte van een photovoltaïsch systeem

Bron van emissie	Afstand	Veldsterkte (V/m)	Type
Zonnepaneel oppervlak, Transformatorloze omvormer	10 cm	350	Wisselstroom elektrisch veld
	1 m	17	
Zonnemodule gebied, omvormer met transformator	10 cm	18	Wisselstroom elektrisch veld
	1 m	0,8	

Tabel 2: elektrische velden van een PV-Systeem (vertaald naar NL)
Bron: Fraunhofer Institute, Germany, Christian Märkel, www.Photovoltaik-Web.de

Voor elektrische velden bij wisselspanning is de toegestane kracht maximaal 10V/m gedurende de nacht in een slaapomgeving, en 20V/m gedurende de dag. Tabel 2 laat zien dat zelfs in de directe omgeving van de elektrische componenten deze waarden reeds zeer laag zijn (1 meter – 17V/m). Buiten het park zijn deze waardes nihil, doordat de afstand vanaf het dichtstbijzijnde elektronische component +/- 50 meter is.

De elektromagnetische straling van een zonnepark is enkel afkomstig van de inverters. De overige componenten in het park leveren geen significante straling. Marktleider SMA Solar Technology heeft een onderzoek laten uitvoeren om inzicht in het stralingsniveau van omvormers (de transformatorhuisjes die in een zonnepark worden geplaatst) te krijgen. De omvormers in een zonnepark zijn enkel gedurende de dag in gebruik en worden niet in de nabijheid van mensen 'gebruikt'. Over het algemeen gedragen PV-omvormers zich niet anders dan typische elektronische huishoudelijke apparaten (zie hiervoor ook onderstaande grafiek). De PV-omvormers die Kronos gebruikt voldoen daarnaast altijd aan de strengste eisen (EG richtlijn van 12 Juli, 1999 - betreffende de beperking van blootstelling van de bevolking aan elektromagnetische velden van 0 Hz — 300 GHz³).

Stralingsbelasting van diverse elektrische apparaten

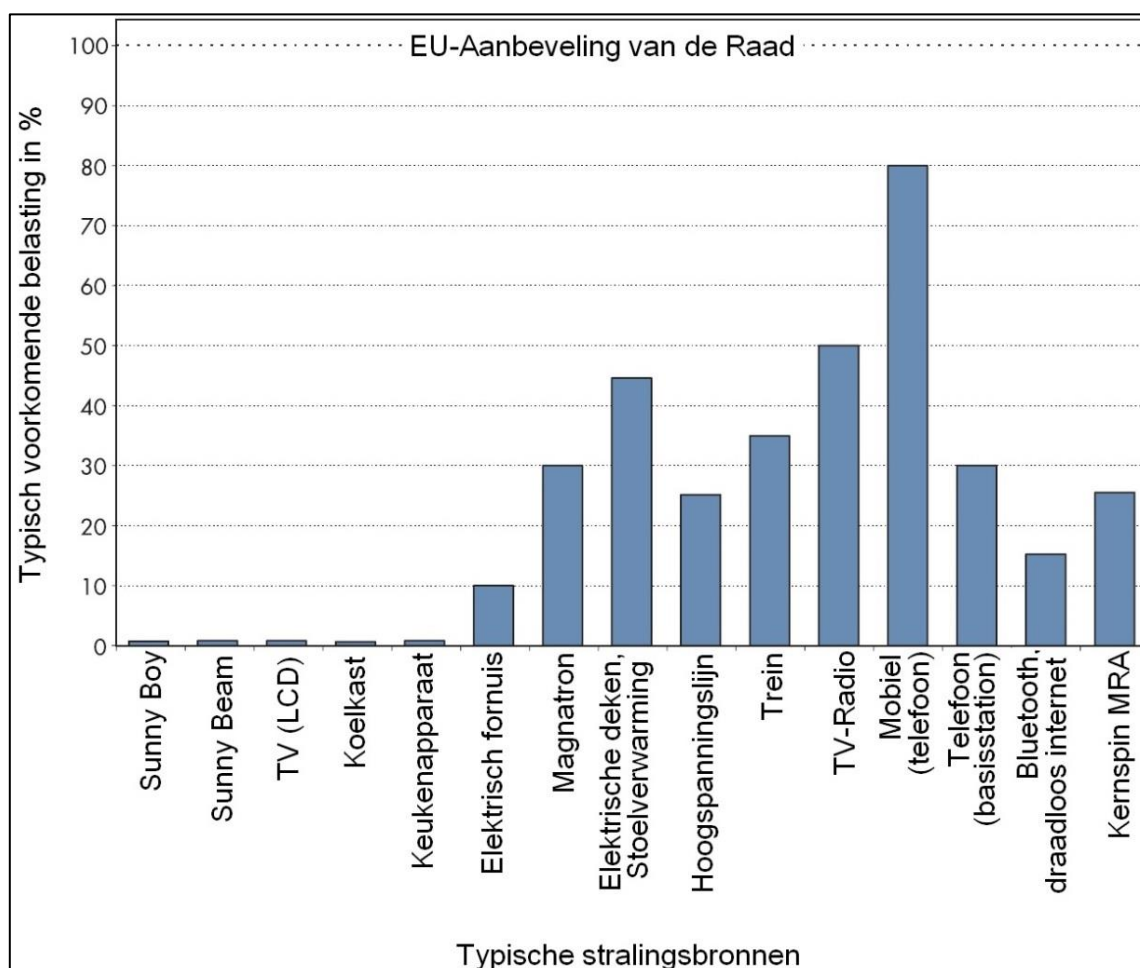

Diagram 1: Stralingsbelasting van verschillende elektrische apparaten
Bron: SMA Solar Technology AG 'Elektromagnetische (Umwelt-)Verträglichkeit'

³ <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/PDF/?uri=CELEX:31999H0519&from=EN>

In de bovenstaande grafiek zijn enkele elektrische apparaten met elkaar vergeleken op basis van de procentuele straling. De twee geteste inverters zijn aangegeven als Sunny Boy en Sunny Beam, twee omvormers die door marktleider SMA Solar Technology veelvuldig worden gebruikt voor zonneparken. Ook onafhankelijke studies hebben deze uitkomsten bevestigd.

HOOFDSTUK 5 – UITVOERBAARHEID

5.1 Economische en financiële haalbaarheid

Wanneer er sprake is van een bouwplan als bepaald in de ruimtelijke wetgeving dan moet hiervoor in beginsel een exploitatieplan worden vastgesteld. Hiermee worden de gemeentelijke kosten geborgd. Hiervan kan worden afgezien als het kostenverhaal op een andere manier verzekerd is.

De planontwikkeling en -uitvoering zijn in goed overleg met de gemeente Zwolle en de initiatiefnemer gestart. Voor dit initiatief wordt er een anterieure overeenkomst gesloten om het zonnepark aan de Jan van Arkelweg te realiseren.

De daadwerkelijke uitvoering van het project komt voor rekening van de initiatiefnemer, evenals de mogelijke planschade als gevolg van het zonnepark. Het plan is dus in financiële zin uitvoerbaar.

Kronos Solar werkt samen met gerenommeerde financiers. De middelen worden beschikbaar wanneer duidelijk is dat de benodigde vergunningen afgegeven zijn en de SDE+ subsidie verkregen is. Voor dat laatste is het eveneens noodzakelijk dat de gemeentelijke vergunningen zijn afgegeven. Om die reden wordt de gemeente verzocht de betaling van de bouwleges te verplaatsen naar het moment dat daadwerkelijk met de bouw van het project gestart wordt.

5.2 Handhaving

De Gemeente Zwolle voert haar handhavingstaak uit op basis van het Programma Vergunningen, Toezicht en Handhaving (2018) en de volgende visie:

“... werken we [...] met flow aan de veiligheid en leefbaarheid van de stad. Dit doen we door ons te verplaatsen in de belangen van burgers en bedrijven, daarbij denken we in mogelijkheden en tonen we daadkracht”

Het doel en de beleidsuitgangspunten van het handhavingsbeleid zijn:

- Waarborgen van veiligheid en kwaliteit van fysieke leefomgeving;
- Eenduidig kader voor de sturing van de uitvoering en voldoen aan wet- en regelgeving;
- Bevorderen van omgevingsparticipatie

De Gemeente Zwolle wil, in het kader van het landelijk beleid (Wabo en Bor) een duidelijke verbinding leggen tussen de betrokkene actoren die met de kwaliteit van vergunning verlening, toezicht en handhaving te maken hebben. Het programma is daarnaast een blijvend kader, wat aan wijzigingen en (interne) beoordelingen/toetsing onderhevig is, zodat de verordening ook naar de toekomst een duurzaam, wettelijk kader met brede reikwijdte zal blijven.

5.3 Maatschappelijke uitvoerbaarheid

Participatiemogelijkheden

Een goed draagvlak voor een project als dit zonnepark is van groot belang. Het is van belang dat inwoners dit herkennen als “ons eigen” zonnepark. De inwoners van Zwolle, of specifiek Harculo en Windesheim, moeten merken dat een zonnepark ook voor hen is gebouwd. Het creëren van een breed maatschappelijk draagvlak voor een door Kronos Solar ontworpen zonnepark neemt daarom een belangrijke rol in het proces van projectontwikkeling in. Kronos biedt de gemeente aan om het plan en alle mogelijkheden voor publieke participatie op een publiekspresentatie toe te lichten. Daarin kan het beoogde zonnepark met inwoners van Zwolle worden besproken en vragen over mogelijke participatie kunnen worden beantwoord. Kronos Solar zal ook actief investeren om zo de inwoners meer bij de ontwikkeling van het park te betrekken, bijvoorbeeld door het benaderen van een lokale energiecoöperatie. Een greep uit de participatiemogelijkheden die Kronos Solar voor het zonnepark in Zwolle kan aanbieden zijn:

- Postcoderoos: deelname van een lokale energie coöperatie aan het zonnepark. Een deel van het door Kronos aan te leggen park (10%) kan in eigendom komen van een lokale energie coöperatie, zoals bijvoorbeeld Blauwvinger Energie. Aandelen kunnen worden verkregen via de lokale energie coöperatie. Burgers die geen eigen panelen op hun dak kunnen leggen kunnen zo toch investeren in zonnepanelen. De investering is rendabel.
- Goedkope zonnepanelen voor de inwoners van Zwolle: voor wie overweegt zonnepanelen op zijn eigen dak te leggen. Kronos Solar geeft de inwoners van Zwolle de mogelijkheid om mee te doen in een collectieve inkoop waarbij de panelen kunnen worden verkregen via een lokale energie coöperatie. Als Kronos de duizenden panelen voor het park bestelt kunnen de inwoners meeliften op de bestelling, en kunnen zonnepanelen tegen inkoop-kostprijs geleverd worden.
- Kronos Solar zal zonnepanelen doneren aan enkele maatschappelijke functies in Zwolle. Bijvoorbeeld een verenigingsgebouw kan dan over gratis elektrische energie beschikken.
- Kronos Solar biedt de scholen in Zwolle educatieve faciliteiten aan over duurzame energie. Gedurende de eerste tien jaar kan één dag per jaar worden besteed aan educatieve doeleinden zoals lessen op school, of voor het rondleiden van schoolklassen bij het zonnepark. Daarbij zal dan ook aandacht worden geschonken aan onderwerpen als de ecologische waarde en biodiversiteit van het zonnepark.
- Tijdens de aanleg van het park en tijdens het daarna volgende beheer zal de mogelijkheid geboden worden om lokale bedrijven, en waar mogelijk ook mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt, via SROI (Social Return on Investment) te betrekken. Dat zou kunnen via de lokale sociale werkvoorziening. Te denken valt aan uitvoerende werkzaamheden (opbouwen van het park, omheinen, eventuele grondwerkzaamheden, beveiliging, huisvesting en catering voor de medewerkers tijdens de realisatiefase, onderhoud en beheer van het terrein daarna, of educatieve werkzaamheden).

In overleg met de Gemeente Zwolle kunnen nadere afspraken worden gemaakt over de exacte invulling van bovenstaande. Tevens bevindt zich in de bijlage onze uitgebreide communicatieagenda en communicatieplan die de communicatie en verdere ijkpunten schematisch weergeeft. Ook wordt hier nog een alternatief participatiemodel zoals dat is

besproken met de Gemeente Zwolle geschetst wat voor Kronos Solar tot de mogelijkheden van participatie behoort.

Creatie van draagvlak

Naast de bovengenoemde vormen van sociale participatie bij het project werkt Kronos Solar in een vroeg projectstadium actief aan het creëren van draagvlak voor het zonnepark voor de directe omwonenden van het park. Dit is ook in het belang van de Zwolse Energiegids, zoals toegelicht in hoofdstuk 2.4.3. Kronos Solar zet in samenwerking met de grondeigenaar van de voorgestelde percelen een plan op om omwonenden zo vroeg mogelijk te informeren en te betrekken bij het initiatief. Bij het zonnepark in Zwolle is daartoe al meerdere keren met alle directe omwonenden gesproken en vindt er momenteel actieve en frequente email communicatie plaats. Ook heeft een eerste, zeer positief gesprek met de natuur en milieuraad in Zwolle plaatsgevonden (26-03-2017). Daarnaast zal op korte termijn een eerste informatiebijeenkomst plaatsvinden (15 mei 2018) en zullen omwonenden en belanghebbenden gedurende het proces voorafgaand aan de bouw van het zonnepark van de vorderingen van het project op de hoogte gehouden worden. Een toelichting op de communicatiestrategie wordt gegeven in de bijgevoegde communicatieagenda en communicatieplan.

Naast directe contactmomenten met belanghebbenden en omwonenden, is voor het zonnepark een eveneens website opgericht (www.zonnepark-zwolle.nl) waar belanghebbenden en geïnteresseerden voor actuele nieuwsinformatie rondom het project terecht kunnen. Tevens kan de website geraadpleegd worden om met Kronos Solar in contact te komen voor nadere vragen.

Een laatste punt maakt duidelijk dat Kronos Solar, in tegenstelling tot vele andere (Nederlandse) projectontwikkelaars, gedurende het gehele proces van projectontwikkeling nauw betrokken blijft bij haar individuele projecten. Doordat Kronos Solar haar projecten na de ontwikkeling in eigen beheer tracht te houden, blijft de projectontwikkelaar na de constructie van het park aanspreekpartner voor grondeigenaren en omwonenden, maar ook de Gemeente Zwolle en alle inwoners die participeren in het zonnepark, tot het zonnepark ontmanteld en het perceel in zijn oorspronkelijke staat opgeleverd wordt. Dit levert voor alle betrokken partijen transparantie en een heldere communicatievorm op en illustreert het grote engagement van Kronos Solar voor het welzijn van haar projecten en klanten.

Juridische procedure

Bij de verlening van een omgevingsvergunning die strijdig is met het geldende bestemmingsplan is wettelijk vastgelegd welke stappen doorlopen moeten worden. Een vergunning wordt eerst als ontwerp ter inzage gelegd. Tijdens die termijn kan iedereen schriftelijk zienswijzen indienen tegen het voornemen tot het verlenen van de omgevingsvergunning. Eventuele zienswijzen en de gemeentelijke reactie daarop worden bij de definitieve besluitvorming betrokken. Na het verlenen van de vergunning kan beroep worden ingesteld bij de rechtbank tegen de verleende vergunning. Tot slot kan hoger beroep worden ingesteld bij de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State.

HOOFDSTUK 6 – AFWEGING EN EINDCONCLUSIE

De aanleg van een zonnepark aan de zuidzijde van de Gemeente Zwolle is strijdig met het geldende bestemmingsplan omdat het niet past binnen de agrarische bestemming.

In deze ruimtelijke onderbouwing is onderzocht of de gewenste ontwikkeling past binnen de wettelijke en beleidsmatige kaders. Met het initiatief wordt bijgedragen aan de Zwolse doelstelling om in 2025 minimaal 25% duurzaam opgewekte energie beschikbaar te hebben. Daarnaast past het binnen de aangegeven ruimtelijke kaders en sluit de inrichting van het terrein aan op de cultuurhistorische en landschappelijke waarden.

Tegen de aanleg van het zonnepark zijn vanuit andere ruimtelijke en/of milieutechnische aspecten ook geen bezwaren. De locatie is geschikt omdat de ontwikkeling niet wordt belemmerd door reeds aanwezige, beperkende milieuaspecten en het geen hinder veroorzaakt op de omgeving. Het plan is economisch uitvoerbaar omdat er een overeenkomst met de ontwikkelende partij wordt gesloten over de kosten. Er zijn concrete voorstellen om het maatschappelijk draagvlak te vergroten en de wettelijke procedures worden doorlopen waardoor zienswijzen, bezwaar en beroep ingesteld kunnen worden.

Op basis van bovenstaande is de conclusie dat met de aanleg van het zonnepark wordt voldaan aan de criteria voor een goede ruimtelijke ordening.

BIJLAGEN

BIJLAGE 1 – INRICHTINGSTEKENING

Legenda

- Hekwerk
- Braam
- Heg/Groenstrook
- Bestaande beplanting
- Bestaande watergang
- Zonnepanelenrij
- Omvormerstation
- Middenstation
- Weg
- Toegangspoort
- Gas- of waterleiding
- Bijenkorven
- Roofvogelpost
- Wildbloemenweide
- Reeënbufferzone
- Reeënbeweging

Hekwerk noordelijke westzijde

Uitvergroting van het hekwerk aan de noordelijke westzijde van het park. Door het hekwerk te overgroeien met een combinatie van els en braam wordt het zicht op het park vanuit Harculo weggenomen.

Wildbloemenweide

De grote open ruimtes rondom de panelen, inclusief de leidingstrook, zullen worden ingericht als wildebloemenweide. Dit vormt een ideaal leefgebied voor bijen en andere insecten. Het gebied wordt met behulp van een laag beheerhek afgeschermd voor schapen.

Groenstroken

Om het park aan het zicht te ontnemen wordt begroeiing geplaatst langs de noord-, oost-, en zuidranden in stroken van 4 meter breed. De bestaande beplanting aan de noordoostzijde zal worden versterkt. Aan de westzijde, langs het water, komt een smallere heg zoals die vroeger ook tussen de weiden stond.

Bij de soortenkeuze is het streven dat de heg een ecologische meerwaarde creëert voor vogels (bessen) en insecten. Hiervoor wordt een beplantingsplan opgesteld.

Natuurlijke oevers

Langs de bestaande oever worden, in overleg met het Waterschap, natuurlijke oevers gecreëerd, waarin moerasvegetaties kunnen groeien. De ondiepe wateren met waterplanten zijn ideale schuil- en paaiplaatsen voor vissen. Voor de aanleg van natuurlijke oevers is toestemming nodig van het Waterschap.

Schafen

Tussen de zonnepanelen bestaat weidemogelijkheid voor een kudde schapen. Een lokale schapenhouder zal hiervoor worden benaderd. Ter bevordering en als voedselvoorziening kan een kruidenrijk grasmengsel worden ingezaaid.

Bijen

Er wordt ruimte geboden aan een lokale imkersvereniging om bijenkasten te plaatsen.

Steenuil

Een steenuil nestelt in de buurt. Hierom worden enkele rust- of jachtposten geplaatst. Daarnaast zullen twee extra nestkasten worden opgehangen binnen en/of rondom het park. De wildebloemenweide leent zich als goed jachtgebied.

Hekwerk

Het park wordt voor de veiligheid door hekwerk omgeven. Het hekwerk bestaat uit ruwe houten palen en open gaas, en is ree-vriendelijk. De hekken die langs het spoor en water lopen zullen worden overgroeid (o.a. bramen) om ze af te dichten. In het noordelijk deel zal hier een combinatie van braam en els komen (zie uitvergroting). In het zuidelijk deel komt alleen braam.

Reeën

Aan de westkant van het zonnepark wordt een brede strook van circa 5 meter vrijgelaten tussen de bestaande landschapselementen die langs het spoor staan, en de omheining van het zonnepark. Deze strook wordt aangelegd om reeën langs het zonnepark te leiden wanneer ze het spoor over willen steken.